105E JAARGANG — NO.: 79 ZATERDAG 9 APRIL 1988

AMIGOE

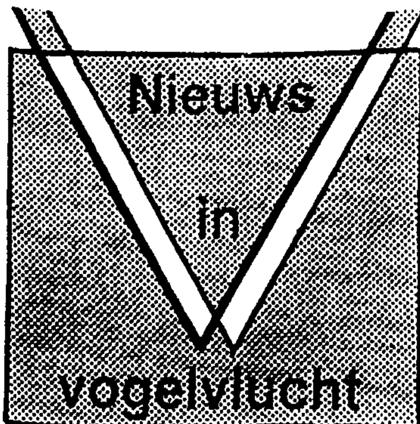
VANDAAG

* De Kwaadsteniet: 'Gevraagde bedrag moeilijk te krijgen' p.3
* Ted Schouten over 'Antilliaans Verhaal' p.5
* Sprinkhanen vreten Afrika kaal p.9
* Fiscaal-juridisch seminar op Aruba p.11
* Cruijff werkt aan nieuwe topclub p.13

DE KWAADSTENIET
...moeilijk...

Prikkie

Ook trek in een garnalen-cocktail?

JERUZALEM — Het Israëlische leger heeft in het dorp Beita op de bezette westelijke Jordaan- oever arrestaties verricht en huizen van Palestijnen verwoest als vergelding voor de dood van een joods meisje, dat met andere schoolkinderen tijdens een dagje uit werd aangevallen door Palestijnse jongeren. Haar dood is overgens waarschijnlijk niet het werk van Palestijnen geweest. Premier Shamir had wraak gezworen voor deze eerste Israëlische burger die omkwam in het al maanden durende Palestijnse verzet tegen Israëls overheersing. Aan Palestijnse kant zijn al meer dan honderd doden gevallen.

*****

TYRUS — Boze Shi'itische Moslims bestormden vrijdag in de Zuidlibanese havenstad Tyrus het kantoor van de Iraanse Revolutionaire gardisten. Dit gebeurde na een bestand dat een einde had moeten maken aan een bittere machtsstrijd tussen de Shi'itische groepen Amal en Hezbollah. Er waren 10.000 betogers op de been bij de actie.

*****

PEKING — Het Chinese parlement gaf de 59- jarige Li Peng een nieuw mandaat als premier, De voorzitter van de parij Zhao Ziyang werd tot vice- voorzitter van Militaire zaken benoemd.

*****

AMSTERDAM — De dollar daalde op de Europese valutamarkten vrijdag weer wat. In Amsterdam sloot hij op 1,8810 tegen 1,8845 donderdagmiddag. Het Britse pond ging aanvankelijk verder omhoog maar toen de Britse rente werd verlaagd viel hij terug, wat ook de bedoeling van deze maatregel was. De Dow Jones index van Wall Street sloot de week af met een stijging met 28,01 punten tot 2 090,19, het hoogste niveau sedert de krach van 19 okt 97.

*****

GENEVE — Het VN- Kinderfonds Unicef mag in noord Etiopië blijven werken. Artsen Zonder Grenzen heeft op de Nederlandse politici en regering een dringend beroep gedaan om te verkrijgen dat men zijn werk in Etiopië kan hervatten. Buitenlandse hulpgroepen kregen van de regering opdracht te vertrekken uit het honger- gebied dat ook steeds meer strijd- gebied werd.

*****

PRAAG — Scheiding van partij en staat is bepleit door de nieuwe Tsjechische partijleider Milos Jakes tegenover het centrale partij- comité. De 1,7 miljoen partijleden moeten hun activiteit beperken tot de politiek terwijl het overheids- apparaat zich met het bestuur en de economie moet bezig houden. Hij klaagde dat de democratisering zo traag vordert.

*****

SHANNON — De VS en Syrië overleggen over op schrift gestelde voorstellen voor een andere inrichting van het staatsbestel van Libanon op basis van een nieuwe verdeling van de macht. Aldus VS- Buitenland- minister Shultz tijdens zijn terugreis uit het Midden Oosten naar de VS. Men tracht een machts- deling te vinden volgens de demografie en met aandacht voor de minderheidsrechten. In het verleden was de verdeling al zo maar de verhoudingen in bevolkkings- omvang zijn gewijzigd zodat de christenen volgens de Moslims teveel macht hebben.

*****

PRETORIA — Zuid Afrika- president Botha heeft de door Pretoria aangestelde regering van Namibië meer macht gegeven om op te treden tegen de oppositie en om de weg vrij te maken voor verkiezingen volgens het ZA- apartheids- model. De administrateur generaal Pienaar krijgt meer kans om de pers te censureren en om het terrorisme te bestrijden.

*****

MOSKOU — De partijleider van de Azerbajdzjaanse stad Soemgait is van zijn functie ontheven. Onlangs vielen er 32 doden bij etnische rellen. De havenstad kreeg ook een nieuwe burgemeester.

*****

BRUSSEL — Nederlandse milieu- organisaties maken zich ernstige zorgen over de toenemende export van verontreinigde grond vanuit Nederland naar het buitenland. In '84 ging het om 10.000 ton met chemische afvalstoffen verontreinigde grond, in '86 was dat 44.000. Zo staan bij het transport- bedrijf Jawico in Pijnacker sinds 25 maart 17 tankauto's met chemisch afval. Dit werd omschreven als "motorbrandstoffen" en moest vervoerd worden naar Frankrijk maar de Franse douane stuurde het transport terug. Pas toen ontdekte men in Nederland dat het om chemisch afval ging.

*****

OVEREENKOMST BETEKENT NOG GEEN VREDE

Gorbatsjov maakt van SU nederlaag persoonlijke zege

Afghaans verzet wijst akkoord af, VS positief

PERSHAWAR/WASHINGTON — Terwijl de Verenigde Staten ernstig overwegen het in Genève bereikte akkoord over Afghanistan te steunen, heeft het Afghaanse verzet, dat door Washington werd gesteund, de overeenkomst afgewezen. De nederlaag, welke de Sovjetunie in feite in Afghanistan heeft geleden, lijkt een overwinning te worden voor Sovjet-leider Michail Gorbatsjov. Het is echter wel duidelijk, dat de overeenkomst nog niet betekent dat er nu ook werkelijk vrede komt in het door burgeroorlog geteisterde land.

Het Afghaanse verzet heeft vrijdag gezworen de strijd onverminderd voort te zetten in weerwil van het vredesakkoord. "Als deze regering aan de macht blijft, kan de oorlog zelfs niet voor een moment worden gestopt", aldus de belangrijkste verzetscoalitie van zeven partijen in een verklaring. Volgens de Alliantie stelt het akkoord echter niets voor en leidt het niet tot een rechtvaardige en blijvende oplossing voor de negenjarige oorlog in het land.

VEEL KANS

De VS hebben nog niet besloten of zij zich garant stellen voor de uitvoering van het in Genève bereikte vredesverdrag over Afghanistan. Dit heeft Howard Baker, stafchef van het Witte Huis, donderdag in Santa Barbara meegedeeld. Maar de kans groot, dat Washington zich, net als Moskou, achter het akkoord zal scharen, voegde hij eraan toe.

"Wij zullen eerst de tekst van het bereikte akkoord bestuderen en in contact treden met de Sovjetunie, alvorens wordt besloten of aan alle voorwaarden is voldaan, zodat wij als garantie- mogendheid kunnen deelnemen in het akkoord", aldus Baker. De Amerikaanse regering zal haar uiteindelijke oordeel over het akkoord geven als het officieel op de hoogte is gesteld van het voornemen van Moskou om de naar schatting 115.000 militairen terug te trekken.

HANDEN VRIJ

De terugkeer van de Sovjetmilitairen uit Afghanistan lijkt voor partijleider Michail Gorbatsjov niet uit te lopen op een bittere nederlaag. De terugtocht van 115.000 — vaak heel jonge — Sovjet- soldaten zou door de machtigste man van het Kremlin wel eens kunnen worden omgebogen in een klinkende persoonlijke zege, zowel in eigen land als internationaal.

Het vertrek van de Sovjet- militairen zal niet alleen in het Westen worden toegejuicht, maar ook de Sovjetrussische bevolking zal ongetwijfeld opgelucht ademhalen als de soldaten hun "internationale plicht" in het zuidelijke buurland staken. Uit de pers valt op te maken, dat eigenlijk in heel Oost-Europa met smart werd uitgekeken naar het einde van de interventie in Afghanistan.

Na een ambtsperiode van drie jaar — een tijdvak van 'glasnost' (openheid) en 'perestrojka' (reconstructie) — krijgt Gorbatsjov eindelijk zijn handen vrij om het hervormings- beleid in eigen land serieus aan te pakken. Zonder de "bloedende wonde", zoals de partijleider het conflict in Afghanistan ooit omschreef, krijgt hij meer ruimte voor de voorbereiding van de nationale partijconferentie, die in juni in Moskou wordt gehouden. Daar staat zijn hervormings- politiek ter discussie, en de partijleider weet dat zijn tegenstanders op de loer leggen om dat beleid onderuit te halen.

Gorbatjovs prognose in Tasjkent: "De oorlog in Afghanistan is bijna voorbij" kan voorlopig een illusie blijken te zijn. Hoewel VN-bemiddelaar, Diego Cordovéz, donderdag in Genève meedeelde, dat vóór 14 april een vredesverdrag tussen Afghanisatan en Pakistan wordt ondertekend, staat zo'n verdrag nog niet gelijk aan vrede in de regio.

Het voornemen van de supermogendheden de wapenhulp aan de bondgenoten tijdens en na de terugtrekking van de Sovjeteenheden voort te blijven zetten, heeft volgens waarnemers het vooruitzicht op een spoedig einde van het gewelddadige conflict ernstig verslechterd.

In verbanning levende Afghanen vrezen een duistere toekomst: de definitieve strijd om de macht in Kabul kan in hun ogen uitlopen op een bloedige burgeroorlog.

De strijd tussen de Mujaheddin en het nu op zichzelf aangewezen Afghaanse leger dreigt in een ware slachtpartij te ontaarden, waarbij uiteindelijk ook de zwaarbewapende rivaliserende groepen elkaar wederzijds vernietigen.

WILLEMSTAD — Gistermiddag is een groot deel van de woning van Fecco Gomez, voorzitter van de Asosashon di Musiko, uitgebrand. Bijna de gehele inboedel ging verloren. De brand is in de beneden- verdieping van het huis aan de Kaya Rankil ontstaan.

De brandweer van Rio Canario bluste de brand. Fecco Gomez, die later thuis kwam, was ontzet over de ravage. De technische opsporingsdienst van de recherche stelt een onderzoek in naar de oorzaak van de brand. Het is nog niet bekend hoe groot de schade is.

Spanning stijgt rond gekaapt Kuwayts vliegtuig op Cyprus

Een passagier gedood en anderen mishandeld

NICOSIA — De spanning rond het Kuwaytse gekaapte vliegtuig, dat vrijdag op Cyprus landde, nadat de Syrische troepen het uit het Libanese luchtruim hadden verdreven, is sinds de afgelopen nacht aanzienlijk toegenomen. Naast de eis voor brandstof en een nieuw ultimatum zeggen de kapers een der passagiers gedood te hebben. Ook hebben zij passagiers mishandeld. Een bloedig einde van het kapingsdrama lijkt daarom niet onwaarschijnlijk.

De kapers van de Boeing van Kuwayt Airways hebben vanochtend verklaard, dat zij kort na het aflopen van hun jongste ultimatum een van hun gijzelaars hebben gedood. Zij hadden geëist, dat het vliegtuig van brandstof zou worden voorzien. Twee Cyprische verplegers, die met een ambulance naar het toestel waren gereden, hebben inmiddels een lijk van de landingsbaan gehaald. Dit hebben journalisten ter plekke gezegd. Het voertuig was naar de Boeing gereden op verzoek van de kapers. Een van de Arabisch sprekende mannen had tegen de controletoren gezegd, dat een doodskist en een ambulance naar het vliegtuig moesten worden gebracht.

Een van de luchtvaart- functionarissen in de controletoren vroeg om bevestiging, dat een van de passagiers was omgebracht. "Wij bevestigen, dat wij ons dreigement ten uitvoer hebben gelegd en een Kuwaytse burger, die werkte voor de Kuwaytse veiligheidsdienst hebben geëxecuteerd", zo verklaarde een van de kapers. "Wij willen brandstof anders krijgen jullie meer van dergelijke cadeautjes".

Eerder deelde de piloot van het toestel mee, dat de kapers begonnen waren de passagiers te mishandelen omdat de Cyprische autoriteiten nog geen brandstof hadden gebracht. De kapers eisten ook een gesprek met de Cyprische minister van Buitenlandse Zaken en diens collega van Binnenlandse Zaken. Ook wilden zij, dat er Arabisch sprekende journalisten naar de Boeing zouden komen om een verklaring in ontvangst te nemen.

Een woordvoerder van de Cyprische regering heeft vandaag bevestigd, dat één van de ongeveer 55 gijzelaars door de kapers is vermoord en dat het waarschijnlijk gaat om een lid van de Kuwaytse veiligheidsdienst. Hij zei, dat de terroristen ook hebben gedreigd meer mensen om te brengen als de Boeing niet van brandstof wordt voorzien. "Dat is op dit ogenblik hun enige eis. Zij willen benzine en vertrekken. De Kuwaytse regering verzet zich hier echter tegen. Zij eisen, dat het toestel geen kans krijgt op te stijgen.

"Het feit, dat er zich geen Britten meer aan boord zijn, wil nog niet zeggen, dat wij geen belangstelling meer hebben voor deze zaak", aldus een woordvoerder van de Foreign Office in Londen. Hij voegde daar aan toe, dat het Verenigd Koninkrijk één van de landen is die zich "verzet tegen terroristen". Hij weigerde in te gaan op een bericht in een Britse krant, dat een eenheid van de Special Air Service (SAS), de anti- terreureenheid die een basis heeft bij Larnaca, in staat van paraatheid is gebracht.

Eerder hadden Syrische troepen in Bayrut gisteren waarschuwings- schoten afgevuurd op het gekaapte Kuwaytse vliegtuig. Dat gebeurde toen het toestel voor de zevende maal boven het vliegveld van Bayrut cirkelde, nadat functionarissen het weigerden toestemming te geven te landen. Later vloog het door naar Cyprus.

De kapers zouden hebben ingestemd met het PLO-voorstel om naar Noord- of Zuidjemen te vliegen. Kuwayt zou met deze suggestie hebben ingestemd. De veiligheid van de passagiers zou daarbij wel moeten worden gegarandeerd. De communicatie tussen kapers en autoriteiten gebeurt sinds vanmorgen per koerier.

In Peru:

Zweedse diplomaat helpt gezochte agenten vluchten

LIMA — De Zweedse ambassadeur in Peru Hans Linton heeft twee door de justitie gezochte politie- mannen die om asiel hadden gevraagd aan Zweden in de kofferbak van zijn auto naar het vliegveld van Lima gereden zodat zij konden ontsnappen. Dit zegt het Linkse front van Peru.

De beide politiemannen hebben ruim een week geleden kans gezien uit de gevangenis te ontsnappen. Zij zaten vast in verband met een verleden jaar door hen geleide muiterij- poging. Na hun ontsnapping uit de gevangenis zochten zij hun toevlucht in de Zweedse ambassade. Toen hun verzoek om asiel was afgewezen waren de agenten spoorloos verdwenen. Zo zei men bij de ambassade.

PARIJS — In verband met de moord op de ANC- vertegenwoordigster in Parijs, September, zijn 5 mensen aangehouden, onder wie buitenlanders, die ook snel weer werden vrijgelaten. Internationale belangstelling bestond er voor Septembers begrafenis.

Arrestatiebevel voor Delvalle

Mariniers VS naar Panama voor vervroegde oefening

PANAMASTAD/ WASHINGTON — De Verenigde Staten sturen deze week nog eens achthonderd mariniers naar Panama en wel voor "vervroegde oefeningen". In Panama is een arrestatie- bevel uitgevaardigd tegen de afgezette president Eric Arturo Delvalle.

Het Amerikaanse ministerie van Defensie maakte bekend dat het sturen van deze troepen losstaat van de pogingen om de Panamese sterke man generaal Manuel Antonio Noriega te verdrijven. Aan de vervroegde oefening neemt deel de elite- eenheid uit Camp Pendleton in Californie. De oefening is in het jungle- trainings- centrum van het Amerikaanse leger. Dit soort oefeningen vinden om de vier weken plaats. Inmiddels is een contingent van de extra- troepenmacht van dertienhonderd man in Panama aangekomen.

ONDERGEDOKEN

De Panamese Procureur generaal heeft een aanhoudings- bevel uitgevaardigd tegen Delvalle die onlangs door het parlement werd afgezet maar die door de Verenigde Staten wordt erkend. Hij is sinds zijn afzetting ondergedoken. Hij werd afgezet toen hij Noriega wilde uitrangeren als chef van de strijdkrachten. In Panama meent men dat Delvalle is ondergedoken in de Amerikaanse ambassade of dat hij onder bescherming van het Amerikaanse leger staat. Ook werden arrestatie- bevelen uitgevaardigd tegen de door Delvalle benoemde ambassadeur in Washington Juan B. Sosa en een voormalig lid van het Panamese diplomatieke korps Gabriel Luis Galindo. Zij wonen beiden in de VS. Delvalle zelf werd eerder door Noriega als president aangesteld toen zijn voorganger niet beviel aan Noriega en hem moeilijke vragen ging stellen.

Beatrix stuurt telegram aan familie Heijn

HAARLEM — Koningin Beatrix heeft vrijdag in een condoleance- telegram aan de familie Heijn haar deeineming betuigd met het overlijden van Gerrit-Jan Heijn. Een woordvoerder van de Rijksvoorlichtings- dienst heeft dit vrijdag desgevraagd bevestigd.

Het telegram was gericht aan Albert Heijn en de familie. Over de inhoud van het telegram worden volgens de woordvoerder verder geen mededelingen gedaan.

Wanneer Gerrit-Jan Heijn wordt begraven of gecremeerd is nog niet bekend. Op uitdrukkelijke verzoek van de familie zullen hierover echter geen mededelingen worden gedaan. De plechtigheid zal in alle stilte plaatsvinden, zo heeft een woordvoerder van Ahold vrijdag meegedeeld.

Panama wijst Noriega-opponent land uit

PANAMASTAD — De Panamese oppositieleider Carlos Ernesto Gonzalez is het land uitgezet. Hij gaat in ballingschap in de Verenigde Staten met zijn gezin.

De 54- jarige Gonzalez werd twee weken geleden samen met een groep oppositieleden en buitenlandse journalisten opgepakt door de Panamese veiligheidsdienst. Hij mocht kiezen tussen ballingschap in de VS en een verblijf op het strafeiland Coida. Hij werd beschuldigd van het ondermijnen van de economie en het wettige gezag.

Gonzalez was lid van de leiding van de Nationale burgerkruistocht waarin het verzet is gebundeld tegen de sterke man generaal Manuel Antonio Noriega en diens regering. Volgens familieleden van Gonzalez heeft hij zijn toevlucht gezocht in de pauselijke nuntiatuur en zou hij naar Venezuela willen uitwijken.

MENSEN

Op Aruba heeft waarnemend-hoofd van de strafgevangenis en het Huis van Bewaring, John [illegible] JOHN A. CROES be-[illegible] tot als nieuwe gevangenis-[illegible]-kok, overeen-[illegible] het landsbesluit. De be-[illegible] vond plaats in tegen-[illegible]heid van hoofdgevange-[illegible] opzichter Silo Tromp.

* * * * *

De zoon van de laatste koning van Italië prins Victor Emanuel van Savoye, is naar de Italiaanse pers berichtte, betrokken bij WAPENSMOKKEL. Naar de justitie in Venetië heeft vastgesteld heeft hij in de jaren zeventig meegedaan aan een komplot om officieel voor Iran bestemde helikopters van Italiaans fabrikaat [illegible] te leiden naar Jordanië. De zaak waar de prins in is verwikkeld is van enorme omvang. De justitie in Venetië heeft zijn dat [illegible] van het dossier dat Vitor betreft, doorgespeeld aan de justitie in Rome. Deze moet nu uitmaken of tegen de prins een strafzaak wordt geopend. Overigens mag Victor het Italiaanse grondgebied niet betreden. Een aantal jaren geleden was de prins betrokken bij de dood van een West Duitse jongeman met wie hij in een zeilhaven ruzie had gekregen en op wie hij had geschoten.

* * * * *

De prijs die buitenlanders moeten betalen voor een VISUM voor Nederland is sinds 1 april verdubbeld. Een visum gaat nu ongeveer 48,50 gulden kosten. Het ministerie van Buitenlandse zaken heeft die maatregel genomen om de stijgende administratieve kosten te dekken, aldus een woordvoerster. Zij verwacht niet dat de maatregel zal leiden tot een vermindering van het aantal buitenlandse bezoekers. "De hoogte van het bedrag valt nogal mee, hoewel het voor mensen uit de Derde wereld natuurlijk niet mis is. Maar vergeleken bij het totale bedrag dat iemand uitgeeft, valt het wel mee. Alleen de reis naar Nederland is al vele malen duurder dan de prijs van het visum." Er worden volgens de visadienst van het ministerie van justitie per jaar in totaal ongeveer een half miljoen visa voor Nederland afgegeven. Een visum is maximaal drie maanden geldig. Iemand die langer in Nederland wil verblijven, moet een verblijfs- vergunning aanvragen.

* * * * *

Het bestuur van de evangelisatie- organisatie van BILLY GRAHAM heeft besloten alle kantoren buiten het hoofdkantoor in Minneapolis wegens de lage koers van de dollar te sluiten. Het besluit, dat de instemming van de evangelist heeft, heeft geen gevolgen voor Grahams evangelisatie- campagnes. Deze zullen voortaan rechtstreeks vanuit het hoofdkantoor van de 'Billy Graham Evangelistic Association' in Minneapolis worden georganiseerd. Voorts worden voor de organisatie van de campagnes contracten afgesloten met christelijke organisaties in het desbetreffend land. Aan de vooravond van zijn eerste reis door China wees Graham er in Hongkong op dat zijn organisatie geen financiële problemen heeft. "Wij geloven dat God zal voorzien in wat wij werkelijk nodig hebben en niet in wat wij willen", aldus Graham.

* * * * *

In Nederland lijken de vrouwen hard op weg hun reputatie van 'SCHOON EN NETJES' te verliezen. Een onderzoek van het blad Bedrijfshuishouding naar de hygienische omstandigheden op openbare toiletten toont aan dat de heren- en damestoiletten elkaar steeds minder ontlopen in netheid. De hygiene op de damestoiletten liep acht procent terug ten opzichte van vorig jaar.

* * * * *

Na een zoekactie van bijna vier dagen in de grotten van de St. Pietersberg in Maastricht is de 6- jarige Pyreneese berghond BROEMI totaal versuft en uitgedroogd, maar levend teruggevonden. Het dier kwam pas weer tot zijn positieven, toen hij door zijn dolgelukkige baas in het daglicht was teruggebracht. Luck Walschot (32) was via een ingang op Belgisch grondgebied met zijn hond de grotten ingegaan voor een wandeling, zoals ze wel eens vaker deden. De hond raakte de weg kwijt. Roepen en fluiten had geen enkel resultaat. Broemi werd gevonden toen voor de zoveelste maal een groep van veertig grottenlopers uit Nederland en België op zoek gingen naar hem. Hij lag doodstil achter een instorting en vlak bij een zestig meter diepe put.

De AIDSVOORLICHTINGS-campagne in Australië blijft controverse oproepen. Zes van de acht staten zijn gekwetst door het initiatief om posters van twee meter hoge vleeskleurige condooms op de transportmiddelen van het openbaar vervoer te plakken. De condooms dragen de boodschap 'Cover yourself against aids.' Professor Ron Penny, adviseur van de National Aids Council, heeft geen spijt van de condoomposter. "Je brengt de boodschap niet over als je niet dramatisch en provocerend bent," zegt hij. Vele Australiërs waren geschokt door de eerste fase van de campagne. In televisiespotjes trad de 'Grim Reaper' op (een geraamte in kale zwarte cape met zeis over de schouder). Aids werd zes jaar geleden voor het eerst geconstanteerd. Sindsdien zijn in Australië, volgens officiële kringen, ruim 400 mensen aan de immuunziekte overleden.

* * * * *

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *The American Tail* (*f*.5,- p.p.);
24.00 uur *Schoolmeisjes met intieme wensen* (18 jr., *f*.5,- p.p.).
zondag
19.30 uur *Mannequin* (*f*.5,- per auto);
21.30 uur *The American Tail* (*f*.5,- p.p.).

* * * * *

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Santo Domingo invita: «Wilfrido Vargas»; 17.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 18.30 Studiosport; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carrousel ku Gonzalo Cuales; 21.30 Estreno: «Zoltan hound of Dracula» (thriller / horror); 22.00 Wega di Number; 22.10 vervolg Estreno; 23.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.10 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number; 18.00 Telepatria ku Chin Behilia; 19.00 Alf; 19.30 Moda ku Mylène; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Shete dia; 21.00 Dynasty; 22.00 Solid Gold with Dionne Warwick; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

* * * * *

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
9 april 1988 vanaf 08.00 uur t/m 11 april 1988 om 07.00 uur.
Dokter Braakman, Sentro Mediko Montaña Abao, tel.: 673355; spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 671313 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
8 april 1988 vanaf 17.00 uur t/m 11 april 1988 om 07.00 uur
Dokter Pablo, Dokterskamer Santa Maria, tel.: 83048; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 77664 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession, mevr. Pablo en Lucasius)

DERDE DISTRICT BANDABAO
8 april 1988 vanaf 17.00 uur t/m 11 april 1988 om 07.00 uur.
Dokter Botero Duque, Spreekkamer: Soto, tel.: 641790; spreekuren: 10.00-11.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641790 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Spong).

* * * * *

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

* * * * *

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

* * * * *

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/81078; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Botermans, tel.: 72682, pageboy 027-360.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

* * * * *

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Scharlooweg 110, tel.: 612040; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Beaumont, tel.: 676240.

* * * * *

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

* * * * *

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

* * * * *

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (weekeindedienst)
zaterdag
Otrobanda
de Goede Hoop, Jan Noorduynweg 15, tel.: 82857.
Punda
Wilhelmina, Hendrikplein 3, tel.: 612380/613078.
zondag
Otrobanda
Paradeis, F.D. Rooseveltweg 46-B, tel.: 89676/89808.
Punda
Juliana, Julianaplein 6, tel.: 54500.

* * * * *

VERLOF BEGRAFENIS
9 april: R.A. de Windt, Uteweg 53.
10 april: M.V. Meyer, Kaya Wawa Scholtz 1.

* * * * *

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

SONGFESTIVAL (int.): 20.00 uur van Mexicaanse liedjes - Club Suvek.

* * * * *

ZONDAG
DIVERSEN
POMPSTATIONS
openingstijden van 08.00-15.30 uur:
Frederik - Saliña, Curoil - Biesheuvel, Curoil - Cas Chiquito, Isa - Plantersrust, Scheidelaar - Mundo Nobo, Vanddis NV - Marie Pampun, De Haseth - Parera, Nieuw - Sto. Domingoweg, Perry - Grand Central, Schotborgh - Cas Cora.
openingstijden van 07.00-24.30 uur:
Curoil - Magrietlaan.

TENTOONSTELLING (georganiseerd door Glass Arts Studio Willems): 09.00-22.00 uur van lokaal gemaakte glaswerken - Casa Blanca Festivity Centre te Corrieweg.

LEZING: 11.00 uur door drs Aart Broek over 'Motieven in het werk van Willem Kroon en Shon Wein Hoyer - aula UNA.
Na afloop koffie/thee op de patio.

* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 09.00-20.00 uur 'Carla Costa' - S.J.

* * * * *

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 20.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

* * * * *

PROTESTANTSE KERK
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN
FORTKERK: 09.30 uur ds J. Schaap (HD)
EBENEZER CHURCH: 09.30 uur ds N.L. Smith.
EMMAKERK: 09.30 uur ds A. Otten.

* * * * *

GEREFORMEERDE KERK
(Seru Fortuna 208A)
10.00 uur ds J. Glas.
(Cubaweg 100, Buena Vista)
09.30 uur ds O.W. Bouwsma.
(Arowakenweg 28, Groot Kwartier)
08.30 uur ds J. Glas.
17.00 uur ds J.J. Schreuder.
(Marakaweg 1, Montaña/Sta. Rosa)
08.30 uur ds J.J. Schreuder.

* * * * *

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

* * * * *

AMIGOE Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Hanneke van Kouwen (wnd. hoofdredactrice)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Monique van Meerwijk, Yvonne van Es, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Eileen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 873859 (Franse kant).
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 370503, 370504 en 370304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

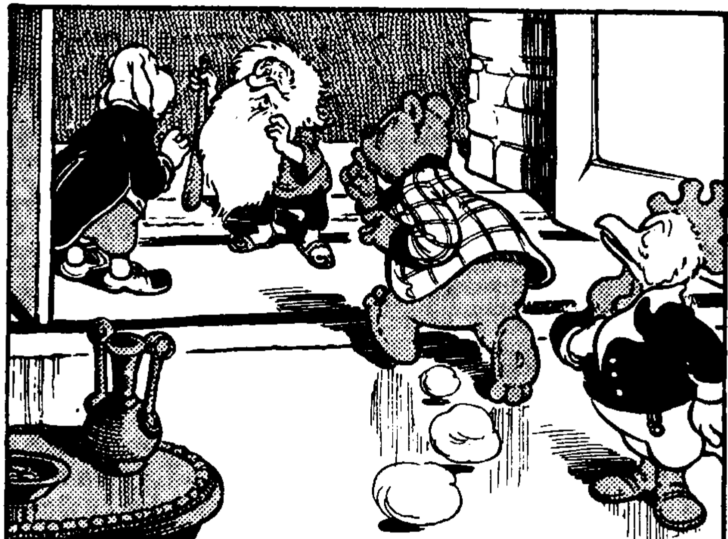
Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen vijftien gulden per maand.

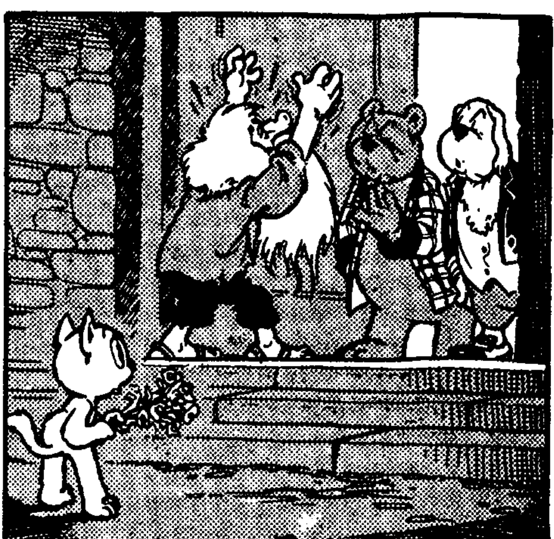
Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en het wroeg-wezen

door Marten Toonder

1568 — De grijsaard liet zich niet afschrikken door Joost en zijn bedreigingen.
"Hoe nu?" riep hij met doordringende stem. "Hier binnen wordt feest gevierd in overdaad en onmatigheid en een oude, arme zwerver wordt koud en hongerig de nacht in gestuurd! Het is een schande!"
Heer Bommel merkte, dat zijn gasten onder een drukkend [illegible] hem keken en hij haastte zich met grote passen [illegible] toe.
"Stil een beetje, goede vriend", sprak hij gejaagd, "u verstoort de stemming, als u begrijpt wat ik bedoel. Daarom is het beter als u nu weggaat. Ik heb heren-bezoek!".
"Heren-bezoek!" schalde de oude. "Holle vaten zijn het! Kijk naar die troebele oogopslagen. Kijk naar die lege kamers achter drie fraai versierde gevels! En jij bent de ergste van allemaal! Een braller!"
Heer Ollie stond een ogenblikje verstomd. Doch toen hoorde hij achter zich de markies mompelen: "Parbleu! Een gevatte opmerking!" en dat deed bij hem de maat overlopen.
"Dat heeft nog niemand ooit durven zeggen!" zei hij met verstikte stem. "Er uit! Of ik zal u de woede van een beledigd heer doen voelen!"

HENRY ® **By Dick Hodgins**

NATIONAL BANK
FOR NIGHT DEPOSITS
FOR NIGHT DEPOSITS

BONER'S ARK ® **By Addison & Frank Johnson**

THAT LITTLE CUPCAKE IS BECOMING A REAL DARE-DEVIL
OH-OH! HE'S GOING TO FALL AND HURT HIMSELF!
CAPTAIN BONER! YOU SHOULD BE MORE CAREFUL!
SPLASH
BUMP!

BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

I'M GOING TO THE LADIES' ROOM TO MAKE UP
WHO DID SHE HAVE A FIGHT WITH ?

REDEYE ® **By Gordon Bess**

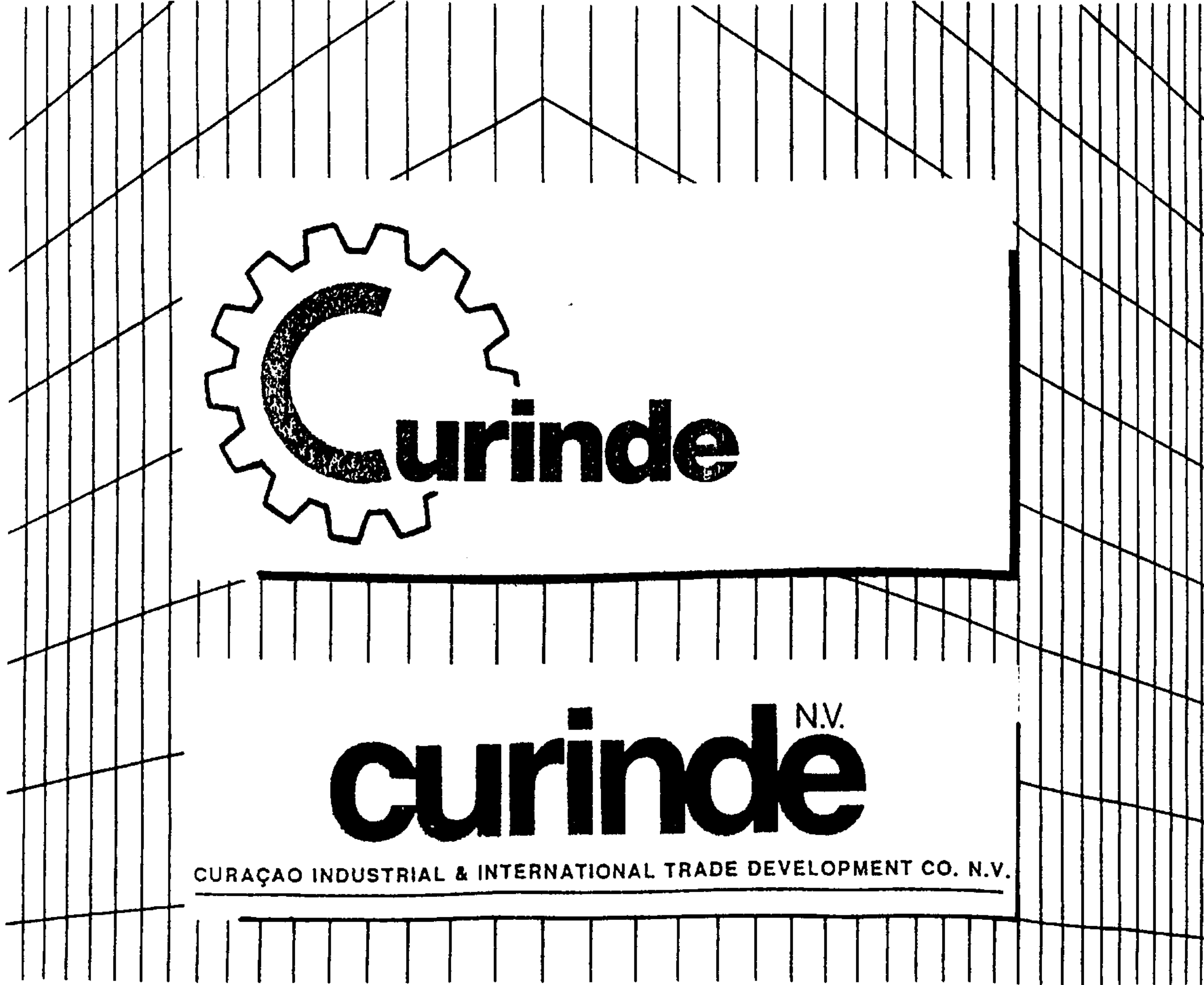
DUMB ROCK LAYING THERE FOR EVERYONE TO STUMBLE OVER
WISH I COULD THINK OF A WAY TO MAKE IT MOVE
WHEW! I THOUGHT SURE HE WAS GOING TO TICKLE MY TUMMY

VIER NIEUWE HALLEN BIJGEBOUWD BIJ HAVEN

Nieuw 'zakelijk' logo geïntroduceerd

Curinde wil diversificatie van vrije zone op Curaçao

WILLEMSTAD — Curinde N.V. heeft per 1 april besloten dat diversificatie van de produkten in de Vrije Zone prioriteit heeft. De directie heeft geconstateerd dat er tot nu toe weinig variëteit in deze produkten bestaat. Na overleg met de Raad van Commissarissen is besloten dat per 1 april het beleid gewijzigd wordt. "In plaats van 'wie het eerst komt, wordt het eerst geholpen' wordt nu gekeken naar variëteit van de produkten. Als er veel variëteit in de Vrije Zone is, komt dit ook de samenleving ten goede", zo verklaart directeur Cayoochi Römer.

Verder wil Curinde zich op een andere manier naar buiten presenteren. Daartoe heeft de maatschappij een nieuw logo aangeschaft en zijn voor promotie- doeleinden verschillende activiteiten ontwikkeld.

Tijdens een gisteren gehouden pers- conferentie verklaarde directeur Römer dat hij veel aanvragen van maatschappijen krijgt voor vestiging in de Vrije Zone. Momenteel is er echter niet genoeg plaats voor alle handelaren. Op het terrein achter landhuis Koningsplein, waar Curinde gevestigd is, worden vier nieuwe hallen bijgebouwd. De bouw van een hal duurt echter zo'n acht à tien maanden. Daarom kan Curinde de vele aanvragen die nu binnenstromen niet verwerken, aldus Römer. Daarnaast heeft Curinde eind vorig jaar contact gezocht met Japanse ondernemingen, bijvoorbeeld Olympus/Pentax, en deze een plaats in de Vrije Zone aangeboden. Deze grote maatschappijen hebben er echter de voorkeur aan gegeven zich te vestigen in Miami.

PANAMA

Volgens Römer kunnen deze maatschappijen kiezen, waar zij zich willen vestigen. "Curinde geeft de voorkeur aan kleinere maatschappijen die zich met al hun kapitaal op Curaçao vestigen. Als de politiek- economische situatie in de wereld verandert, zijn deze kleinere maatschappijen niet zo snel geneigd hun boeltje op te pakken en te vertrekken". Op de vraag of Curinde kan profiteren van de onrustige situatie in Panama, antwoordde Römer: "De maatschappijen die zich in de vrije zone van Panama gevestigd hebben, hebben daar veel investeringen gedaan. Grote maatschappijen zoals Toshiba, Sony en Akai zijn weggetrokken en hebben zich in Miami of Midden-Amerika gevestigd. Het schijnt dat Aruba ook een paar van deze maatschappijen heeft aangetrokken, maar dat was mogelijk, omdat de vrije zone van Aruba lange tijd leeg heeft gestaan"

"Wij zijn eveneens geïnteresseerd, maar onze vrije zone is vol. Als de belangstelling in korte tijd groeit, moeten we de tijd hebben om daar op in te spelen. De constructie van hallen kost tijd en ons plan is gewoon door te blijven bouwen", aldus Römer. De eerste hal van 4.000 vierkante meter komt in juni gereed. Een tweede gebouw van 7.000 vierkante meter zal in juli opgeleverd worden. Verder zullen eind dit jaar op het Curinde-terrein nog twee hallen verrijzen. "De tekeningen zijn al klaar, alleen voor de financiering moet nog een regeling getroffen worden", zo verklaarde de directeur.

VLIEGVELD

Over de vestiging van een vrije zone bij het vliegveld is nog steeds geen definitieve beslissing genomen. Directeur Römer antwoordde desgevraagd: "De onderhandelingen met de Mariene Luchtvaart Dienst gaan in de goede richting. Deze dienst heeft een aantal hallen op het terrein dat wij op het oog hebben. Dit terrein ligt op loopafstand van het vliegveld en zou zeer geschikt zijn voor de vestiging van een vrije zone. Het ligt in de bedoeling dat daar in de toekomst pharmaceutische artikelen verhandeld zullen worden". Momenteel zijn er 78 maatschappijen in de Vrije Zone gevestigd. Kleding is één van de voornaamste handels- artikelen. Aangezien Römer wil dat er meer diversificatie komt, zou hij graag zien dat bijvoorbeeld ook schoenen en tassen in de Vrije Zone verhandeld zouden worden. De directeur benadrukt dat de vrije handel niet bedoeld is voor de toeristen die voor een bepaald bedrag aan inkopen wil doen, maar voor handelaren die van verschillende artikelen 'in bulk' aankopen.

Curinde wil potentiële investeerders aantrekken door het geven van de noodzakelijke informatie over de Curaçaose economie, regering en het zakenleven. De maatschappij houdt daarbij voor ogen dat Curinde, de Vrije Zone en het Industriepark bij Brievengat niet los verkocht moeten worden, maar Curaçao als geheel. In de vier jaar dat de maatschappij bestaat, is volgens Römer de samenwerking tussen de verschillende afdelingen steeds hechter geworden. Om deze eenheid naar buiten te presenteren, heeft de maatschappij een nieuw gezicht gekregen. Curinde heeft een zakelijk grijs/blauw logo ontworpen en er zijn nieuwe folders in het Engels, Spaans en Nederlands vervaardigd. Tevens is er een nieuwe informatiemap samengesteld.

ZWARTE LIJST

De toegangspassen tot de Vrije Zone zullen eveneens veranderd worden. Deze worden op de computer geïnventariseerd, waardoor het mogelijk wordt een zogenaamde zwarte lijst samen te stellen. Deze moet in mei gereed zijn. Tevens kan nu behalve een dagpas ook een vijfdaagse pas verstrekt worden. Voor promotie- doeleinden zal in samenwerking met de Kamer van Koophandel een nieuwe video- band worden gemaakt over Curinde, International Trade Center en Curaçao Ports Authority tezamen. In de vijftien minuten lange film worden de vele aspecten van de drie maatschappijen belicht. Aan het eind van deze maand gaat een delegatie van Curinde naar Venlo, Amsterdam, Dordrecht en Breda om de maatschappij meer bekendheid in het buitenland te geven. Tevens zal de maatschappij deelnemen aan seminars in Venezuela en Brazilië.

Daarnaast wil Curinde de gebouwen en het terrein een 'facelift' geven. Door 'landscaping' moet het geheel een beter aanzien krijgen. Het hele terrein langs de Emancipatie- boulevard zal beplant worden met bloemen en struiken, terwijl de verkeers- drempel die bij de ingang nogal wat overlast geeft, zal verdwijnen. De douane die nu in een directie- keet is gevestigd, zal een beter onderkomen krijgen. Tenslotte zullen op het Curinde- terrein publieke toiletten en een snackbar worden gebouwd. Curinde hoopt dat deze veranderingen niet alleen de maatschappij ten goede zullen komen, maar dat ook uit toeristisch oogpunt het geheel een fleuriger aanzien zal krijgen.

Ronde van Zevenbergen

WILLEMSTAD — Vandaag organiseert het Christoffel Park de Ronde van Zevenbergen. Dit is een avondwandel- excursie over vijf kilometer in het bergachtige gebied van het Christoffelpark. De aanvang is vijf uur 's middags. De tocht eindigt om ongeveer acht uur 's avonds.

Voor deze tocht heeft men een goede conditie, goed schoeisel en een goed humeur nodig. De parkwachters zorgen voor een gezellig zitje met een koel drankje. Informatie kunt u inwinnen op telefoon nr. 640363.

Een gesprek met De Kwaadsteniet

'Het zal niet gemakkelijk zijn voor de Antillen om het gevraagde bedrag te krijgen'

— door Hanneke van Kouwen —

OP VERZOEK VAN de PNP bracht dr Willem de Kwaadsteniet, voorzitter van de vaste commissie voor Nederlands Antilliaanse en Arubaanse Zaken van de Tweede Kamer, een bezoek aan Curaçao om een voordracht te houden over de mogelijkheden van een Gemenebest sui generis relatie met Nederland, na onafhankelijkheid van de Nederlandse Antillen. Vooral zijn uitspraak dat 1996 misschien een goede datum zou zijn voor onafhankelijkheid van de Antillen van Vijf omdat Aruba in dat jaar ook onafhankelijk wordt, baarde veel opzien en was vooral ook aanleiding voor kritiek. Het is zeker niet de bedoeling van de Nederlandse regering om de Antillen aan deze — of enig andere — datum te binden, benadrukte De Kwaadsteniet in dit interview. Zijn wens is wél dat nu eindelijk gehoor wordt gegeven aan zijn oproep om een discussie op gang te brengen.

Zo'n discussie moet brede ondersteuning krijgen, meent dr De Kwaadsteniet. Alle politieke partijen moeten daarbij betrokken zijn en de discussie moet gevoerd worden in alle lagen van de bevolking. "Het gevaar is dat als één politieke partij met zo'n discussie begint, de andere partijen, door onderlinge concurrentie, een compleet ander standpunt innemen. Dat die vrees gerechtvaardigd is, is in de praktijk gebleken. Daarom heb ik ook geprobeerd te onderstrepen dat je deze problematiek gezamenlijk moet oppakken. Er moeten discussie- en probleem- punten op papier gezet worden: die kunnen dan bestudeerd en uitgepraat worden. De partijen kunnen commissies benoemen die zich met deze problematiek bezig houden, maar ook de UNA zou hierbij betrokken kunnen worden."

BIJ ELKAAR

U bent uitgenodigd door de PNP die zelf ook pleit voor een publieke discussie. Toch is er een belangrijk verschil tussen uw standpunt en dat van de PNP. Die partij wenst een Curaçao op zich — met medewerking aan de kleinere eilanden — terwijl u erg overtuigd bent dat de Antillen van Vijf bij elkaar moeten blijven.

"Dat is juist. Die benaderingswijze dateert al van jaar en dag. Trouwens, men is hier over het algemeen ook van de mening uitgegaan dat het in feite logisch is om bij elkaar te blijven. Ook bij de Ronde Tafel Conferenties is men ervan uitgegaan dat als Aruba wegging, de andere vijf eilanden in ieder geval bij elkaar zouden blijven. Ik denk dat niemand erbij gebaat is om de Antillen nu op te splitsen. Een eiland kan ook niet helemaal op zichzelf blijven staan. Er moeten toch verbindingen worden gelegd, op wat voor manier en met wie dan ook. Misschien hier in het Caribisch gebied, die geluiden zijn ook wel eens op gegaan. Als je naar die bredere contacten buiten het verband van de Antillen kijkt, ligt het voor de hand dat je eerst deze vijf eilanden bij elkaar houdt."

De Kwaadsteniet kan zich wel voorstellen dat het niet gemakkelijk is om een goede samenwerking te handhaven; toch moet daar in goed overleg naar gestreefd worden.

"Ik kan me voorstellen dat de eilanden soms de vleugels willen uitslaan om van een heleboel moeilijkheden af te komen. Maar die moeilijkheden zijn er in andere landen ook, daar wordt ook wel eens gevochten. In Nederland zijn er regionale problemen: dan wordt Den Haag verweten dat er te weinig aandacht is voor het Noorden des lands of voor Limburg en Brabant, dat Overrijsel vergeten wordt en er alleen maar aandacht is voor de randstad. Zo zijn er genoeg voorbeelden te noemen van allerlei landen waar interne spanningen zijn, maar dat is geen reden om apart te gaan. Ik geef toe dat eilanden een aparte situatie is die extra problemen met zich meebrengt. Maar niettemin ligt het voor de hand dat als je elkaar zo goed kent — en er is in feite echt wel een Antilliaanse band — dat je dan bij elkaar blijft."

IRRITATIE

Het nadeel van een Antillen van Vijf, met name voor Curaçao, is dat de kleinere eilanden veel druk kunnen uitoefenen. Dat terwijl Curaçao — in tegenstelling tot de kleinere eilanden — de anderen niet nodig heeft.

"Ik kan me ook best enige irritatie voorstellen. Maar wanneer je besloten hebt om samen verder te gaan, moet je proberen tot oplossingen te komen. Ik denk dat het toch een zaak is om met elkaar de politieke wil op te brengen, zowel op Sint Maarten als hier en op de andere eilanden. De politici moeten naast de eigen wensen die ze hebben, ook begrip kunnen opbrengen voor de moeilijkheden van de anderen. Dat vraagt inderdaad wat geven en nemen over en weer, dat is volstrekt duidelijk, maar ik denk dat het gewoon noodzakelijk is."

"Ik kan me voorstellen dat het optreden van Sint Maarten op een gegeven moment irritatie heeft opgewekt en dat daaruit het idee is voortgevloeid van 'wat zijn die mensen eigenwijs, laten ze zelf hun boontjes maar doppen'. Aan de andere kant vermoed ik dat er op Sint Maarten in de afgelopen tijd een verlangen is gegroeid om bepaalde zaken anders te regelen en wat meer ruimte en ontplooiïngs- mogelijkheden te krijgen. In het overleg met de andere eilanden bleek dan weer dat die daar niet veel voor voelden. Waar is dan het begin van de irritatie? Dat is heel moeilijk te bepalen. Ik denk dat Sint Maarten er rekening mee moet houden dat Curaçao — terecht — geïrriteerd kan raken, maar Curaçao moet begrijpen dat het aan de andere kant ook zo is."

NIET GUNSTIG

Wat denkt u in het algemeen van het politieke klimaat in de Antillen waarbij het wederom waarschijnlijk een klein 'detail' is geweest dat de kabinets- crisis heeft veroorzaakt?

"Nederland volgt dat afstandelijk, dat is een interne aangelegenheid van de Nederlandse Antillen. Bovendien, in andere landen zijn er ook wel eens problemen met een kabinets- crisis. In België zijn ze nu ook al een paar maanden bezig en in Italië valt de regering ook regelmatig, dus wat dat betreft valt het nog wel mee. Maar een regerings- crisis is nooit gunstig voor een land. Voor België is het niet gunstig, voor Italië niet en hier ook niet. Ik denk echter niet dat men in het buitenland van deze crisis, die men kennelijk toch in een paar weken wil oplossen, zo verschrikkelijk onderste boven is, dat zal wel meevallen. Maar je moet zo'n situatie wel proberen te voorkomen."

De Kwaadsteniet is wel van mening dat de Antilliaanse politici over het algemeen te snel met elkaar in conflict gaan over kleine zaken. Dat komt misschien door de kleinschaligheid, filosofeert hij.

"Problemen die bespreekbaar zijn, worden hier veel te snel op de spits gedreven en via de media uitgevochten."

TE HOOG

Het lijkt aannemelijk dat de PNP in de nieuwe regering komt. Zou zo'n alternatief plan als de PNP nu op tafel heeft gelegd in plaats van het volumebeleid van de demissionaire regering, in Nederland acceptabel zijn bij de beoordeling van de extra begrotingssteun?

"Ik kan dat niet beoordelen. Ik weet ook niet wat er als regerings- programma uit de bus zal komen na het onderlinge contact tussen de verschillende partijen. Ik denk dat de zaken overwogen moeten worden en dat de politici moeten kijken of ze tot overeenstemming kunnen komen. Dan kunnen ze gezamenlijk met dat pakket naar Nederland komen om duidelijk te maken waarom dat als een redelijke zaak voor de ontwikkeling in de Antillen kan worden gezien."

De Koninkrijks- regering zal volgens dr Willem de Kwaadsteniet waarschijnlijk voor een gedeelte oordelen dat de invulling van de maatregelen een interne aangelegenheid is. Op basis van wat door de Antilliaanse regering naar voren wordt gebracht, zullen er dan condities bepaald worden. Over de hoogte van het bedrag zal gediscussieerd moeten worden, vermoedt De Kwaadsteniet, evenals over de spreiding van de betaling. "Het zal wel, denk ik, richting vier jaar gaan en wat betreft de hoogte van het bedrag, bestaat in Nederland tot dusver het gevoel dat het gevraagde bedrag betrekkelijk hoog is."

U deelt die mening ook?

"Op het moment wel, maar ik ben uiteraard graag bereid om de argumenten van de Antilliaanse regering te horen en te weten wat de Nederlandse regering er uiteindelijk van zegt. Er zal met de Tweede Kamer- commissie van Nederlands Antilliaanse en Arubaanse zaken zeker een discussie gevoerd worden over de redelijkheid van het geheel."

Zal u dan vóór pleiten?

"Dat hangt van de argumenten af die tegen die tijd over en weer op tafel zijn gekomen, zowel van de zijde van het Nederlands Antilliaanse kabinet als van zijde van de Koninkrijksregering."

NIET GEMAKKELIJK

U denkt wel dat begrotingssteun noodzakelijk is?

"Ik denk dat dat op zichzelf noodzakelijk is, maar de vraag is wat mogelijk is. Afgezien van wat hier wenselijk kan zijn, is er natuurlijk de vraag wat voor Nederland in deze tijd een reële zaak is. Er wordt in Nederland ook bij miljarden bezuinigd en er worden ingrijpende maatregelen genomen. Ik zeg niet dat het allemaal doorslaggevend is, maar het is beslist geen situatie waarbij men niet op een paar miljoen hoeft te kijken."

Het zal de Antilliaanse delegatie dus niet gemakkelijk gemaakt worden?

"Ik zou liever zeggen dat het niet gemakkelijk zal zijn voor de Antilliaanse regering om precies binnen te halen wat men vraagt."

Zakenlieden geven elkaar over en weer schuld

Partij rotte garnalen op markt gebracht

WILLEMSTAD- Antillian Sea Food, ASF, is onlangs in opspraak gekomen door een beschuldiging van de uit Trinidad afkomstige handelaar M. Deze beschuldigt ASF ervan dat die een lading Guyaanse garnalen opzettelijk heeft laten bederven. M. wil Antillian Sea Food via de rechter aansprakelijk stellen voor het verlies van, naar zijn zeggen, 11.000 gulden.

ASF- directeur Randy Pieters verklaarde dat zijn bedrijf nooit tot zaken is gekomen met M. en dat de naam van Antillian Sea Food ten onrechte in verband wordt gebracht met de garnalen-affaire.

Eerder deze week werd bekend dat er een partij garnalen van inferieure kwaliteit op de markt was gebracht. Daar de gewilde garnalen op het ogenblik schaars aangeboden worden op de lokale markt werden de consumenten direct gewaarschuwd door de media. Er werd een onderzoek ingesteld naar de herkomst van de partij en het spoor leidde via Antillian Sea Food naar M.

M. die op dat moment in een plaatselijk hotel verbleef, gaf op zijn beurt de directie van ASF de schuld. Hij eiste dat ASF hem de schade zou vergoeden en taxeerde de waarde van de 300 kilo garnalen op 11.000 gulden.

AFSPRAAK

De ASF- directie is het in het geheel niet met M. eens. M. heeft nu een raadsman in de arm genomen en is van plan een rechtszaak tegen ASF aan te spannen ten einde die firma aansprakelijk te stellen voor het op de markt brengen van de 'rotte vis' en zijn verlies.

Boy Pieters, medewerker van ASF, verklaarde dat de beschuldigingen van M. niet terecht zijn. Hij kwam M. ongeveer twee maanden geleden tegen in diens hotel. M. vertelde aan Pieters dat hij garnalen kon leveren, afkomstig uit Guyana. Er werd toen afgesproken dat M. telefonisch contact zou opnemen met Boy Pieters voordat hij zijn lading naar Curaçao zou brengen. Pieters zou ondertussen proberen ASF te interreseren voor de garnalen van M.

Vorige week verscheen M. onaangekondigd op de luchthaven met een partij garnalen. Bij Aerocargo werdt de handel opgeslagen en M. zocht contact met Pieters. Die kon zijn firma , ASF, niet interesseren voor de garnalen van M. Om M.'s lading echter niet verloren te laten gaan, wilde Pieters M. wel helpen de garnalen op de lokale markt aan te bieden. De garnalen moesten echter weg bij Aerocargo. Pieters nam de administratieve afhandeling voor zijn rekening en zelfs met de betaling van de invoerrechten hielp hij M.

STANK

Pieters stelt, dat hij in deze niet namens zijn firma ASF handelde. Die had met M. geen enkele deal. De garnalen werden vanuit Aerocargo direct naar de vriezers van Kistenmaker overgebracht. Ondertussen had Pieters onder andere de firma Broadway weten te interesseren voor een aantal kilo's. Toen de dozen waarin de garnalen verpakt waren bij Broadway geopend werden verspreidde zich de stank van bedorven garnalen.

Omdat nog enkele afnemers benaderd waren, werden er waarschuwingen uitgezonden en kwam de zaak van de rotte garnalen aan het rollen. Boy Pieters zocht contact met M., die inmiddels vertrokken was, en stelde hem op de hoogte van de toestand van zijn garnalen. Tot zijn grote verbazing werd Boy Pieters, en niet ASF, geconfronteerd met een verzoek van M. waarin deze om schadevergoeding eiste. Boy Pieters heeft zijn raadsman Maduro ondertussen de zaak in handen gegeven.

Directeur Randy Pieters, was niet te spreken over de manier waarop zijn firma ASF in verband wordt gebracht met de inferieure garnalen. "De produkten van ASF worden voor aankoop altijd aan een grondige inspectie onderworpen. De firma ASF wordt geheel ten onrechte genoemd in deze affaire", zo luidde zijn commentaar.

Twee hongerstakers in ziekenhuis opgenomen

Oplossing in universitaire staking Venezuela in zicht

CARACAS — Twee van de zeven hongerstakers in Venezuela zijn in ziekenhuizen opgenomen. Zij houden hun actie ter ondersteuning van de staking van de docenten van de dertien staats- universiteiten, welke al drie maanden duurt. De hongerstaking begon voor vijf van de actievoerders bijna vier weken geleden.

Professor Humberto Mendoza en de universitaire medewerker Luis Mendoza werden "met spoed" in een ziekenhuis opgenomen omdat hun toestand als gevolg van 25 dagen vasten erg achteruit was gegaan. Zo zei de arts Jose Leon, lid van een medische commissie welke de hongerstakers begeleidt. De andere vijf hongerstakers zijn ook in een situatie beland welke als delikaat kan worden omschreven. Zij blijven permanent onder medisch toezicht om te voorkomen dat er "onherstelbare schade wordt aangericht aan hun gezondheid", aldus dokter Leon.

GOEDE DIENSTEN

De honger- stakers houden hun actie in het administratiegebouw van het nationale congres. Daar heeft kardinaal Jose Ali Lebrun hen een bezoek gebracht. De primaat van de Venezolaanse katholieke kerk is lid van een commissie van goede diensten die probeert te bemiddelen tussen de regering en de stakers om een uitweg te vinden voor het conflict.

De kardinaal zei dat de tot nu toe ondernomen actie van de commissie steeds meer de overtuiging doet ontstaan dat er heel snel een regeling kan worden gevonden. Hij dacht wel dat een opheffing van de staking de dialoog zou bevorderen. Prof. Lenin Molina bevestigde dat er een mogelijkheid was tot een oplossing. Hij maakt deel uit van het stakings- comite. Hij zei dat de voorgelegde suggesties tijdens een algemene vergadering worden bekeken en wel maandag. Alleen deze vergadering kan een besluit nemen om de staking te beeindigen.

GEEN GELD

De staking van hoogleraren en docenten van de universiteiten begon om de regering te dwingen een vijf jaar geleden gesloten overeenkomst te doen nakomen. Deze hield in dat elke twee jaar de salarissen worden aangepast aan de gestegen kosten van levensonderhoud. De regering zegt dat dit onmogelijk is. Toegeven aan de hoogleraren zou betekenen dat dadelijk iedereen met de eis komt van volledige looncompensatie, aldus de regering die verder zegt dat het geld ervoor niet in kas is. In dit geval breekt nood wetten.

De studenten gingen uiteindelijk de docenten steunen en gingen ook in staking. Zij eisten onder meer dat de begroting voor het universitaire onderwijs zou worden verhoogd. Ook wilden zij bepaalde regelingen verbeterd zien. Tenslotte gingen ook de werknemers in de huishoudelijke en andere diensten van de universiteiten in staking. Opmerkelijk was wel dat het grote Venezolaanse vakverbond de staking niet heeft ondersteund. Als gevolg van de staking hebben duizenden studenten een studie- semester verloren.

La Prensa niet uit

Sandinisten, verzet eens bestandszones

MANAGUA — Sandinisten en contra's hebben overeenstemming bereikt over het aantal bestandszones en hun fungeren. Het overleg over andere technische details wordt voortgezet.

Men kwam overeen dat er zeven bestandszones komen waar de contra's zich ongehinderd kunnen terugtrekken voor de duur van het tijdelijke bestand van zestig dagen dat op Goede Vrijdag inging.

Het onafhankelijke dagblad La Prensa in Managua kon woensdag niet verschijnen omdat er geen papier beschikbaar is. Men verwijt dit gebrek aan de Sandinisten die de krant zouden benadelen bij het toewijzen van papier. Als gevolg daarvan kunnen de Sandinistische bladen wel verschijnen.

GENEVE — Japan en Zuidkorea hebben tijdens de GATT- raadszitting de oprichting van commissies geblokkeerd die zich zouden moeten buigen over de VS- klachten over Japanse en Zuidkoreaanse handels- belemmeringen bij de import van rundvlees en citrus- vruchten. Japan en Zuidkorea menen dat de mogelijkheid om op bilateraal niveau tot een oplossing te komen niet zijn uitgeput. De woordvoerder van de Algemene overeenkomst inzake handel en tarieven (GATT) deelde dit mee.

Parlementaire uitwisseling Canada- Mexico

MEXICOSTAD — Parlements- leden uit Canada en Mexico komen in Ottawa bijeen ter bestudering van het probleem van de schuldenkwestie en het Middenamerikaanse conflict.

De bedoeling is ook dat er gesproken wordt over de onderlinge handels- betrekkingen tussen beide landen. In studie neemt men eveneens het verdrag tussen Canada en de Verenigde Staten over de vrije handel tussen deze staten [illegible]

Caracas: 41 kilo coca in beslag genomen

CARACAS — De Venezolaanse douane heeft op de internationale Bolivar- luchthaven een partij van 41 kilo Colombiaanse cocaine in beslag genomen, welke vracht bestemd was voor de Dominicaanse Republiek.

De cocaine was verstopt in twee [illegible] koffers welke [illegible] afgegeven bij de vracht- afdeling van Dominicaanse [illegible]. De koffers waren [illegible] Colombia [illegible] om de een of andere reden werden zij niet afgeleverd op het daartoe bestemde adres in Santo Domingo. De Venezolaanse politie heeft contact opgenomen met de Dominicaanse collega's om de eigenaar van de koffers op te sporen.

MADRID — [illegible] dollar [illegible]

Antilliaans verhaal is uniek document

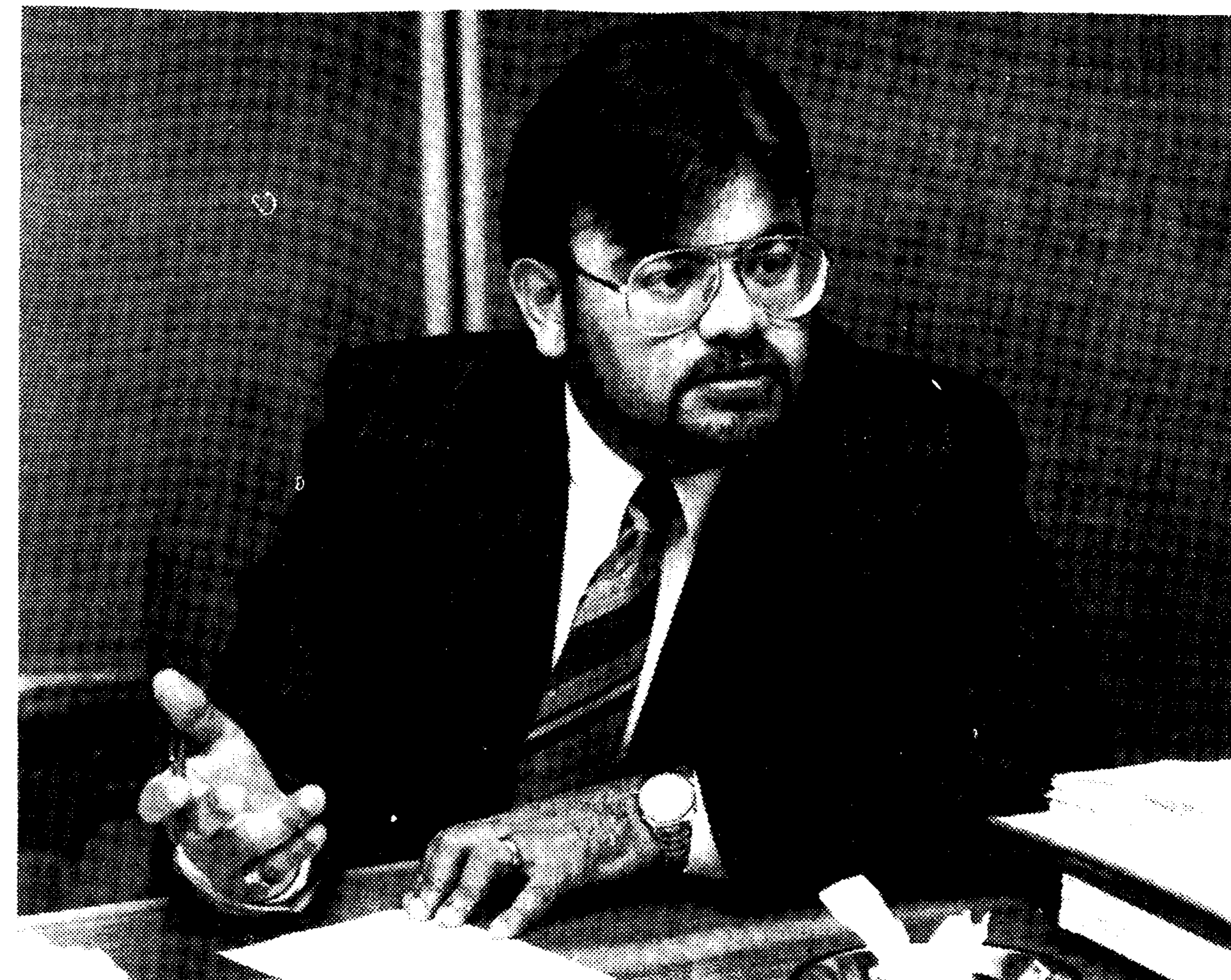
Auteur Ted Schouten:

''Volkeren zijn geneigd vervelende hoogtepunten uit hun geschiedenis te verdoezelen''

door Hans Vaders

"DE ANTILLIAAN BESTAAT naar mijn gevoel als 'entiteit', maar dan wel verbonden met het Koninkrijk. In de werkelijke zin van het woord -en daar zijn Luis Daal en ik vanuit gegaan in onze uitgave 'Antilliaans Verhaal'- heb je slechts te maken met pure eilands-gemeenschappen. En daar heb je dan bijvoorbeeld de Arubaan, de Sabaan en de St. Maartenaar. Zelf heb ik het gevoel, gezien mijn ervaring in Nederland, dat het Antilliaan zijn eerst dan aan de orde komt, wanneer de eilandbewoner zich in Nederland vestigt. Dan is hij opeens een Antilliaan geworden", aldus Arubaan Ted Schouten. "Laat ik benadrukken, dit is in ieder geval mijn mening. De Antilliaan wordt pas Antilliaan wanneer hij zich buiten zijn eigen kleine, beschermde eilandgemeenschap beweegt".

Ted Schouten en co-auteur van 'Antilliaans Verhaal', de in Den Haag woonachtige Luis H. Daal, hebben ieder voor zich een bepaald gedeelte van de Antilliaanse geschiedenis beschreven. "We zijn uitgegaan van een twintigtal hoogtepunten. Op basis daarvan hebben we een verdeling gemaakt",zegt Schouten. "Zo werd het bijvoorbeeld duidelijk dat ik meer kennis had van de moderne geschiedenis, terwijl Luis alles afwist van Brion en de Zuid-Amerikaanse onafhankelijkheids- strijd. Je wisselt dan je werkstukken uit, combineert en zo ontstaat een visie op een lijn".

TED SCHOUTEN

In eerste instantie was er overigens verhaal noch t.v.-documentaire. Slechts een synopsis van Daal. Op basis van deze synopsis is de documentaire uiteindelijk gemaakt."In de loop van de produktie is van de zijde van de NOS, de Nederlandse Omroep Stichting, de opdracht afgekomen om ter ondersteuning en begeleiding van de serie een boek te schrijven. TV-serie en boek zijn, voor zover ik kan bekijken, in Nederland uitermate positief ontvangen. Het is echter nog te vroeg om definitief te juichen, want de cijfers omtrent kijkdichtheid en beoordeling zijn nog niet binnen. Wat het boek betreft is het ook heel moeilijk om momenteel precies na te gaan hoe de verkoop loopt. De Walburg Pers heeft in totaal 5000 exemplaren gedrukt en voor mijn vertrek naar de Antillen heb ik van de uitgeverij gehoord dat veel Nederlandse boekhandels erg enthousiast zijn", aldus journalist en t.v.-producent Ted Schouten, die in 1986 naar Nederland emigreerde.

BRUGFUNCTIE

"Beide produkten, de serie en het boek, hebben zonder meer een brugfunctie. Dat is een ding wat zeker is. Het hangt echter uiteindelijk maar af van van de instelling van de Nederlandse kijker en lezer. Een kwestie van 'openstelling'. Wanneer dat gebeurt dan zal hij geconfronteerd worden met een aantal nuanceringen die reden tot reflectie geven. Want er is in wezen nog steeds bitter weinig over de Antillen in Nederland bekend.

Ter illustratie: ik sprak kortgeleden met een prominent Nederlands t.v.-journalist over de matige aandacht die in de media aan de Antillen wordt gegeven. Toen werd mij duidelijk gemaakt dat na 'Antilliaans Verhaal' voor de eilanden niets meer gepland stond. 'We komen in 1996 wel weer eens kijken' vertrouwde deze topman mij toe. Een duidelijker indicatie kan mijns inziens niet gegeven worden. Hetzelfde verschijnsel doet zich voor bij de meeste Nederlandse kranten, die slechts minimale aandacht in hun kolommen besteden aan het gebeuren overzee. Een bijzonder trieste zaak...

STEREOTYPEN

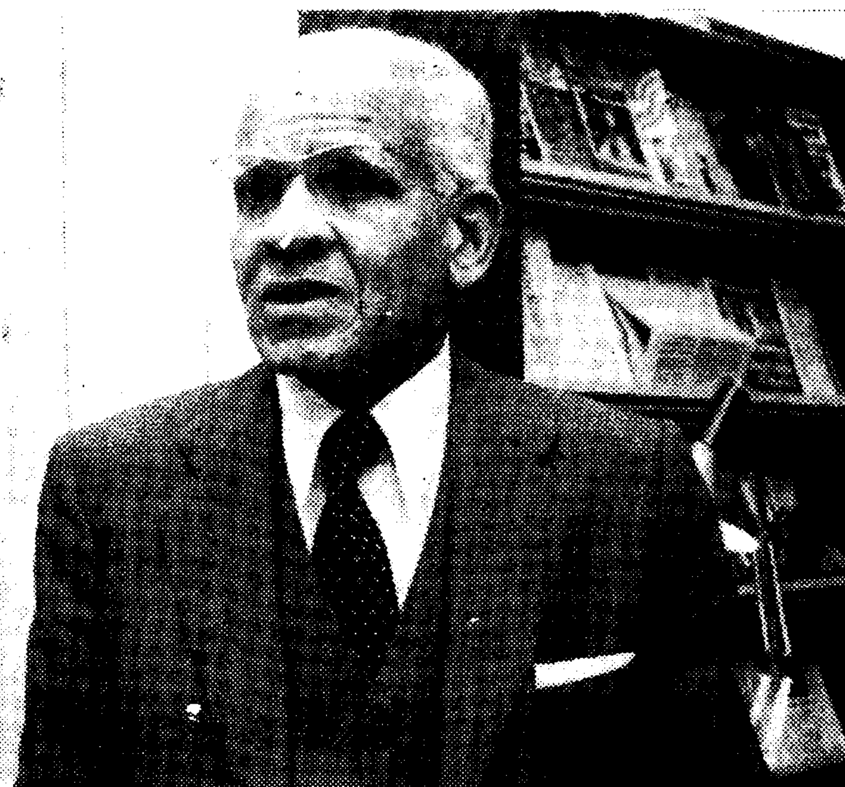
Uiteraard hebben Luis Daal en ik in ons boek ook zaken aangeraakt die door anderen al eens eerder belicht zijn. Het gaat in dit geval echter om de optiek. Voor ons was het van belang om bepaalde zaken naar voren te brengen vanuit de gedachtenwereld van de Antilliaan zelf... In het verleden bleef de publiciteit over dit tropische Koninkrijksdeel niet vrij van een hele serie Nederlandse stereotypen, die maar al te vaak de gestalte aannamen van korte, kritische oprispingen van van bevooroordeelde berichtgevers die, getooid met de Europese vakantie-bril, hun observaties verwerkten in scherpe, doorgaans sombere analyses, alvorens zich weer per KLM huiswaarts te spoeden. Eeuwenlang is de Antilliaanse realiteit bestudeerd en in zwaarlijvige reisboeken en documenten voor het nageslacht vastgelegd door Europees-talige 'deskundigen', het meest door Nederlanders. Onvermijdelijke consequentie van dit alles was, dat dit wel moest leiden tot een geschiedkundige opvatting die niet helemaal herkenbaar is voor een Antilliaans landskind.

Er zijn aanwijsbare plaatsen in ons boek",vervolgt Schouten, "waar wij tussen de regels door kritiek spuien op bepaalde gebeurtenissen die zich op de Antillen hebben voorgedaan. Belangrijk is het in dit verband dat het nu eens niet de kritische Nederlander is die deze passages neerschrijft, maar dat wij hetzelf zijn. De Antilliaan is -naar mijn mening- zonder twijfel een flexibel mens, anders had hij zich niet door de decennia heen als zelfstandige 'entiteit' kunnen manifesteren. Hij heeft geleerd van andere culturen, die hem eerst wezensvreemd overkwamen en hij heeft zich aangeleerd bepaalde elementen uit die culturen te integreren in zijn eigen bestaan.

ONDERDRUKKING

Tussen haakjes, de buitenstaander kan zich natuurlijk nooit op stel en sprong indringen in een andere cultuur. Daar moet je je de tijd voor nemen. Het neemt ettelijke jaren.

Neem de Nederlandse contractant, die voor een periode van drie jaar naar de eilanden komt, zo iemand krijgt in negen van de tien gevallen nooit enige 'voeling' met de Antillen. In het eerste jaar van zijn verblijf is hij druk doende zich te vestigen. Het tweede jaar realiseert hij zich dat hij halverwege de rit is en dat er nog een paar interessante trekpleisters op het vasteland bekeken moeten worden. Het derde jaar staat dan in het teken van het komende afscheid. Zo'n onderwijzer dringt natuurlijk nooit door tot het wezen van de Antilliaan, waar dan nog bijkomt dat de vrienden- en kennissenkring van onze leraar vaak in hoofdzaak uit lotgenoten bestaat.

LUIS DAAL

Ik denk overigens", benadrukt Ted Schouten, "dat het woord 'onderdrukking' bij de Antilliaanse bevolking een erg zwaarwegend begrip is. Want heel lang heeft de autochtone bevolking moeten aanvaarden, dat de belangrijkste posten binnen de gemeenschap werden ingenomen door Nederlanders. Een zekere wisselwerking tussen Nederlander en Antilliaan is er natuurlijk wel geweest. De Antilliaan heeft ook uit de Nederlandse cultuur zekere elementen weten te genereren, maar dit noem ik in vele gevallen een kwestie van puur overleven, bijvoorbeeld wanneer je spreekt over de slaventijd. Je moet je dan maar trachten aan te passen aan de vigerende situatie en mijns inziens is de Antilliaan daar wonderwel in geslaagd! Je past je aan aan de overheerser en neemt uiteindelijk tot op zekere hoogte zijn plaats in..."

De Antilliaan is een flexibel mens

CULTUURPOLITIEK

En hoe het dan staat met de assimilatie van de overgebleven Nederlanders? Ik ken legio voorbeelden van mensen die zich een jaar of dertig geleden op de eilanden hebben gevestigd en er nog steeds niet in zijn geslaagd om de papiamentse taal machtig te worden. Dit zijn overigens veelal mensen uit de vorige generatie, uitgezonden door bijvoorbeeld een groot concern, mensen die constant in hetzelfde kringetje ronddraaiden met het verlof van zes maanden naar Nederland op de koop toe. Er zijn echter ook mensen te vinden die na vijf jaar vloeiend papiaments spreken. Dat noem ik assimilatie..."

Ted Schouten meent dat de Nederlandse overheid in het verleden wel degelijk een bepaalde cultuurpolitiek heeft gevoerd. "Maar of dit bewust is gebeurd? Wanneer je een administratieve, Nederlands- sprekende top hebt in de gemeenschap en de wetgeving en tal van andere uitingen geschieden in het Nederlands, dan kan je je alsnog afvragen of we te maken hebben met een bewuste keus. Maar in een koloniale periode is het niet meer dan logisch dat de bewindhebbers hun eigen landstaal gebruiken om hun contacten met het moederland te onderhouden.

OMBUIGING

Ik denk dat we er zelf debet aan zijn, zeker na de autonomie, dat onze politici het Nederlands bleven gebruiken in hun dagelijkse werkzaamheden. Daarnaast zien we nu echter de consequenties van een te snelle ombuiging naar de landstaal. Want als je weet dat je kinderen na de middelbare school naar Nederland moeten gaan om daar verder te studeren, dan wil je ook dat die kinderen hier een goede opleiding in het Nederlands krijgen, zodat ze met die doorstroming naar hogere opleidingen geen noemenswaardige problemen hebben. Er zijn nu diepgaande discussies gaande over de volledige introductie van het papiamentu op de lokale scholen. Die introductie -zo deze er door komt- moet echter uitermate voorzichtig geschieden en geenszins van de ene op de andere dag. Ik kan overigens niet stellen -gezien de omstandigheden in het verleden- dat de Nederlandse taal op de eilanden er is 'doorgedrukt'. Nee, veel eerder werd het papiamentu als volwaardige taal genegeerd.

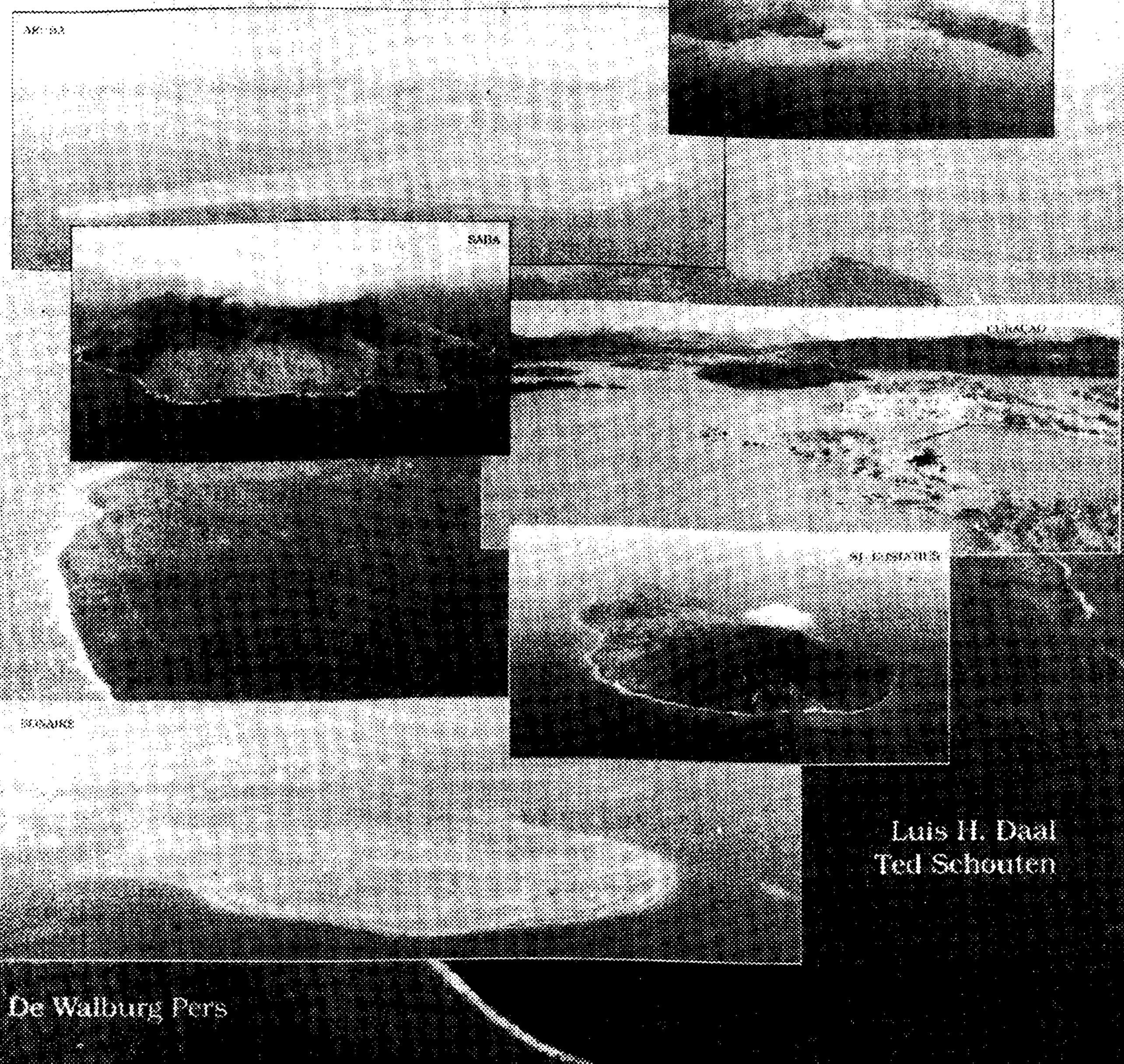
De Antillen verkeert momenteel in een overgangsfase", aldus de auteur van 'Antilliaans Verhaal'. Al geloof ik dat met name de lokale politici nog niet geheel onderkennen dat, met de status aparte van Aruba, of men nu wil of niet, deze gevoelige materie in een duidelijke stroomversnelling is geraakt. Besef daarnaast dat St. Maarten daadwerkelijk de rol van Aruba heeft overgenomen. Het hek is bij wijze van spreken van de dam en het zal volgens mij toch wel een moeilijke zaak worden om de vijf eilanden bijeen te houden. Men kan echter nog alle kanten op in zo'n overgangsfase. Het kan het zoeken zijn naar een eigen Antilliaanse identiteit, maar ik vrees toch dat het meer een zoeken zal worden naar een eigen eilandelijke identiteit!"

ENGELSE VERSIE

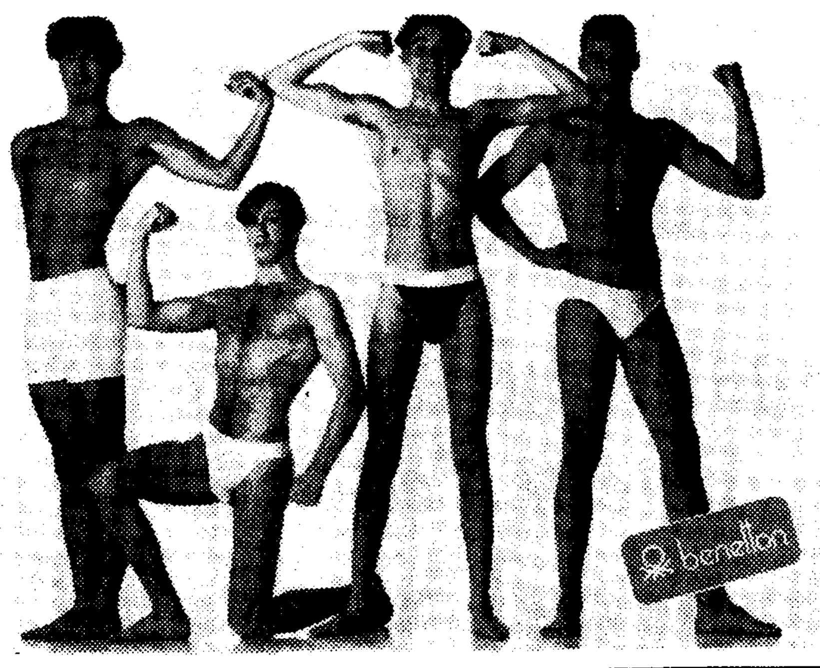
Schouten vertelt dat kortgeleden 150 exemplaren van 'Antilliaans Verhaal' per luchtpost op Curaçao arriveerden, maar dat die reeds binnen drie dagen waren uitverkocht. Volgende week zal er een nieuwe, grotere zending in de boekhandel liggen. De uitgever overweegt een Engelse versie, maar "dan moet er voor zo'n versie wel aantoonbare belangstelling bestaan, niet in de laatste plaats bij de diverse eilandsbesturen". De auteur spreekt in dit verband over een historisch verantwoord werk, dat ook de wat minder prettige episodes uit de Antilliaanse geschiedenis op een nuchtere manier belicht.

"Blijkbaar en zoiets is bij de meeste volkeren niet ongewoon, zijn er in de geschiedenis een aantal hoogtepunten, waaraan men liever stilzwijgend voorbijgaat. Ik denk hierbij onder meer aan de gebeurtenissen van 30 mei 1969. Men moet echter niet vergeten dat 30 mei een enorme invloed heeft gehad op de ontwikkeling van de Antillen. Had de 30e mei niet plaatsgevonden, had Nederland op verzoek geen mariniers ingezet, dan waren er naar alle waarschijnlijkheid in Nederland geen stemmen opgegaan om de eilanden zo snel mogelijk, als het enigszins kon 'per kerende post', onafhankelijk te maken. Dan was die hele discussie waarschijnlijk nog niet losgebrand met nu, als voorlopig uitvloeisel, de status aparte van Aruba. Zo kan je bijvoorbeeld ook niet heen om de uitgesproken invloed die een instituut als de West-Indische Compagnie heeft gehad op het reilen en zeilen van de eilanden.

Ongetwijfeld zullen er in 'Antilliaans Verhaal' feitelijkheden aan de orde komen, waarvan gezegd kan worden dat die op een lijn liggen met datgene wat andere geschiedschrijvers reeds in het verleden te berde gebracht hebben. Er is echter een groot verschil. Dit keer komt de Antilliaan zelf aan het woord! 'Antilliaans Verhaal' is een boek voor en door Antillianen geworden en dat maakt het tot een uniek document".

Vierduizend winkels, dertig in de regio en een op Curaçao

Niet een trui maar 'Lifestyle' verkopen

door Joël Labadie

VIERDUIZEND WINKELS HEEFT hij, dertig in de regio en één op Curaçao. Op een hoek van de Madurostraat. En hij moest natuurlijk even zijn eigen kledingszaak bekijken nu hij toch in de buurt was. Zo kwam het dat modegigant Luciano Benetton vorige week met zijn privévliegtuig op Curaçao landde om 'hallo' te zeggen tegen het personeel, snel een drankje te nemen en even de pers te woord te staan. Welgeteld één verslaggever en twee fotografen vonden het gebeuren de moeite waard om hun neus te laten zien. Niet dat het Benetton ook maar iets interesseerde, want met een modekleding-imperium dat tot de grootste tien van Europa gerekend kan worden, is hij het stadium van een kleine ondernemer die nog moet vechten voor zijn dagelijkse brood en blij is met alle publiciteit, allang te boven.

Modegigant Benetton kwam even langs

Wie niet weet waar Benetton voor staat, zal ook geen raad weten met namen als Mexx en Esprit. Ook zal de hele bedoening die zich in de Europese mode-industrie heeft voorgedaan aan hem of haar voorbijgegaan zijn. Benetton, Mexx en Esprit zijn slechts drie van de grote kledingmerken annex modehuizen voor populaire kleding met toch dat beetje extravagantie dat de uiterlijkbewuste Europese en Amerikaanse jeugd zo aanspreekt.

De grote trend in de modebusiness en wellicht de beste verkooptruc die ooit toegepast is, komt voor rekening van dit soort merken wier filosofie is om niet een kledingstuk te verkopen maar een 'lifestyle'. Er wordt geen reclame meer gemaakt voor de een of andere sweater. In plaats daarvan wordt de kapitaalkrachtige jonge consument van de jaren tachtig een levenswijze gepresenteerd waarin — schijnbaar puur toevallig — ook ruimte is voor een sweater van het merk X.

BON VIVANTS

Deze trend valt het best aan te duiden aan de hand van de verandering in de modecatalogie van de afgelopen jaren. Waar vroeger het fotomodel een lamswollen trui of een spijkerbroek in beeld bracht, buitelen nu de meest 'bon vivant'-achtige types over de luxe pagina's. Dat gaat dan op de manier van een grote foto van een leuk Japans modelletje in een kanten hempje, een zwarte petty-coat en netnylons, die nonchalant tegen een muur aan leunt. In de hoek van de pagina staat dan te lezen: "Ik ben Suzi Wang, 22 jaar en student antropologie. Ik hou van lekker eten, mijn vriend en van zaterdag lekker lang uitslapen. In mijn vrije tijd loop ik het liefst in een versleten spijkerbroek, en mijn beste vriendin heet Ingeborg. Zij heeft een baantje als serveerster en in de avonduren studeert ze rechten."

Wie weet wat dit te maken heeft met mode mag het zeggen. Het enige dat er nog op wijst dat het hier om aanprijzing van een modeartikel gaat, is dat toevalligerwijs een pimpelpaars vest over de schouder van het fotomodel hangt. Dat het kledingstuk nauwelijks zichtbaar is, doet er niet toe. Het schijnt ook niet te deren dat voor het vest een bedrag betaald moet worden dat de honderdvijftig gulden overschrijdt, want de stijl spreekt jeugd en yuppies (young urban professionals) enorm aan. En gezien de stormachtige groei van de boutiques die in eigen beheer en in 'frachise' kleding van Benetton, Mexx en Esprit verkopen, zijn de modebewusten onder de mensheid bereid grif te betalen voor kwaliteitskleding. Het is niet onwaarschijnlijk dat dit voor een deel voortkomt uit het feit dat men zich graag identificeert met de tot de verbeelding sprekende eigenzinnigheid van de fotomodellen.

Uitgaande van het gegeven Luciano Benetton wachtte vorige week tevergeefs op de pers. Eigenlijk had hij ook helemaal geen tijd voor het beantwoorden van vragen, want volgens het schema moest na het bezoek aan de winkel in de Madurostraat een 'sightseeing'-rit volgen. Binnen drie uur tijd moest hij weer op het vliegveld staan voor vertrek naar Aruba waar een andere Benetton-winkel bezocht zou worden. Het antwoord op de vraag naar de filosofie van het Italiaans kledingimperium komt daarom ook maar half uit de verf. Luciano heeft het over niet te extravagante mode voor de werkende en schoolgaande jeugd die niet "superdressed" de straat op hoeft. Het gaat hierbij om kleding die niet te veel kost.

Of de interpretatie door de interviewer en de geinterviewde van het begrip 'niet duur' verschillen aanmerkelijk van elkaar, óf mijnheer Benetton kent zijn eigen prijskaartjes niet.

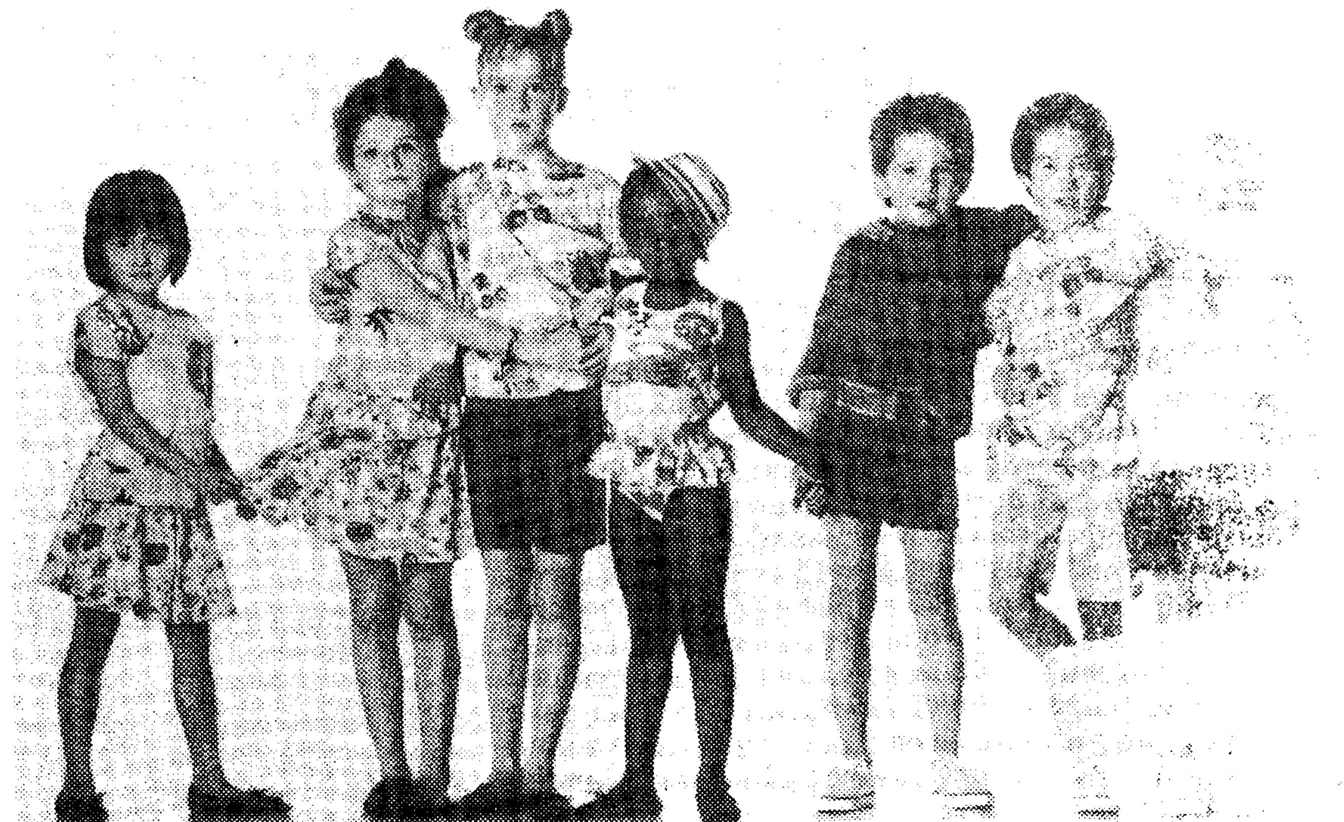
Over de verkoop van een 'lifestyle' in plaats van een kledingstuk antwoordt de Italiaan vaag "we stellen de klant centraal en als kledingszaak scharen wij ons rondom hem." Als modeleverancier voor klanten van jong tot yuppie stelt Benetton dat hij de klant reeds op jonge leeftijd kleedt en dat hij probeert zijn collectie mee te ontwikkelen met de veranderingen in de voorkeuren van de klant naarmate die opgroeit en ouder wordt.

Eigenlijk bemoeit Benetton zich niet al te veel met de klant. Hij noemt zichzelf geen stylist. Hij is eerder een manager die de markt goed kent. Voor het ontwerpen van nieuwe trends in de kleding is een legertje van zestig 'fashion-stylisten' aangetrokken. De baas zelf reist de wereld rond om de markt te verkennen, te ontdekken wat de klant vraagt en de concurrent biedt. Het is de bedoeling dat hij met een brok inspiratie terug komt in het hoofdkwartier voor een nieuwe modelijn.

Overigens is de rondreizend fabrikant redelijk te spreken over de Curaçaose vestiging. "Goed ingericht en goed verkopend: Curacao is een goede locatie."

MILJARD DOLLAR

Toch leuk om dat te horen van de topman van een multinational die vijftig miljard kledingstukken per jaar aan modebewuste cliënten kwijt raakt. De inkomsten die rond de één miljard dollar geschat moeten worden hebben Benetton een notering op de beurslijsten opgeleverd. De Venetiaanse industrialist heeft met de winst aardig zaken gedaan en lanceerde onlangs een zelfstandige onderneming die haar diensten zal verlenen op de financieringsmarkt. Op dit moment heeft het familiebedrijf 1500 medewerkers in dienst. Luciano Benetton beweert dat meegerekend met de fabrikanten die voor zijn bedrijf kleding maken, ongeveer 30.000 mensen aan het werk gehouden worden. En afgaande op zijn wereldwijde aspiraties zal de groei van het bedrijf ook dit jaar nog doorgaan. Hoewel, op de Amerikaanse markt schijnt er een kleine stagnatie opgetreden te zijn in sommige steden, omdat de Benetton-winkels die als paddestoelen uit de grond schoten, te dicht op elkaar kwamen te zitten en elkaar derhalve wegconcurreerden.

Niettemin noemt het Amerikaanse blad 'Capital International' Benettons globale eruptie een Italiaans Assepoestersprookje. Afgaande op de expansiedrift van het bedrijf dat naast de bestaande [illegible] ook Oost-Europa [illegible] Oosten en het Mid[illegible] Zee-gebied wil pe[illegible] de Benetton-hold[illegible] ger kunnen worden [illegible]

dat de modegiganten zich met hun overwegend warme kleding vooral richten op de Europese en de Noord-Amerikaanse markt, is het toch opmerkelijk dat Benetton het de moeite waard vond een zaak te openen op tropisch Curaçao.

Benetton: "Dat vind ik een intelligente vraag."

Dank u.

"Kijk, in Canada verkopen we tien maanden per jaar wol en in Curaçao verkopen we tien maanden per jaar katoen. Maar er is ook een markt voor warm wol, met die airco's van vandaag de dag..."

"Met al die airco's is er best wel een markt voor wol op Curaçao"

Carrièrevrouw een nieuw begrip in de mode

-door Carla Wijnstroot-Pekaar-

DE VROUWEN DIE het echt zijn, zullen het woord niet zo gauw in de mond nemen, maar voor marketing-bureaus bestaat ze wel degelijk: de carrièrevrouw. Wie nu een wat pinnig type voor zich ziet, met een kleurloos twinset en piepende veterschoenen, zit wel verkeerd.

Want dat soort fantasieloze dames met gebrek aan elk gevoel voor kleur en stijl bestaat niet meer. Maar de vrouw die de eerder genoemde kenners uit het vak wèl voor ogen hebben is er een die weet wat ze wil en ook wat ze wil dragen. Haar garderobe is gevuld met smaakvolle en met zorg gekozen kleren die nooit in een opwelling gekocht zijn. Want er is ook een ding wat zeker is: ze heeft daar gewoon geen tijd voor.

"Een keer per seizoen trek ik er een winkeldag voor uit", zegt een manager van een Nederlandse vestiging van een groot Amerikaans concern. "Ik reis veel op en neer naar New York, maar je moet niet denken dat ik daar ooit eens op mijn gemak bij Bloomingdale kan winkelen. Nee, dat doe ik in een of twee grote speciaalzaken hier in de stad, als ik weet dat de nieuwe collecties zijn aangekomen. Ik krijg daar ook meestal bericht van en ik heb zo mijn favoriete merken waaruit ik meer sets kan samenstellen.

In een keer heb ik dan alles voor het hele seizoen bij elkaar, reken dan weliswaar een fors bedrag af, maar daar komt naderhand nooit meer iets bij. En ik heb zo eens uitgerekend dat ik misschien op deze manier goedkoper uit ben dan de gemiddelde modeklant.

Ik doe redelijk lang met mijn kleren. Dat is het voordeel als je veel kunt combineren. Ik heb een hele stapel shawls, ceintuurs en bloesjes in de kast, die allemaal van pas komen als ik weer eens iets anders wil. Kijk, als er van je verwacht wordt dat je er representatief uitziet, wil ik daar geen hoofdbrekens over hebben.

Ik heb een zwart-wit geruite tailleur van een subliem kwaliteit wol, en die gaat nu zijn derde seizoen al in. Een kennis gaf me de tip om er eens andere knopen op te zetten en warempel, het pak ziet er meteen wéér anders uit. Dit keer wat sportiever. Voorts verooorloof ik me de luxe van pure zijden bloesjes, want ik vind dat een mooi vrouwelijk tegenwicht bij de tamelijk strenge pakken.

Ik bezit een cocktailjurk voor de buitenlandse ontvangsten of zakendiners, die als een opgerold pakje in een handbagagetas past en die er onberispelijk weer uit komt!" Ook dit seizoen heeft de zakenvrouw keuze uit een aantal fraaie labels, die het complete combinatiepakket te bieden hebben. Escada combineert [illegible]ktblauw linnen [illegible] en appelgroen, zet [illegible] de sterretjes in wit[illegible] bloezen en geeft ook het klassieke zwart-wit [illegible] volop de aandacht. Vaak hebben de fraai linnen pakken een strakke rok.

Laurèl doet het met strenge blazers en daarbij romantische etagerokken in een soepele linnen viscose. De lange jasjes in wollen poplin met crinkle-effect zijn op tunieklengte, en passen op korte rokjes alswel op een smalle pantalon. Marineblauw in combinatie met een zachte kiezeltint is uiterst chique. De blouses hebben een linnen struct[illegible] en zijn voorzien van Richelieu-borduursels.

Kiezelbruin is ook de basis voor een fraai linnen krijtstreep in de collectie van Bernd Bergier. Het blazerjasje valt extra lang tot ver over de heup en de rok is voorzien van hoge steekzakken. Opvallend is het gebruik van parelmoer-knopen in deze collectie. Fronder past zowel een romantische volantblouse als een eenvoudig linnen t-shirt.

Rudolf Croes doorbrak geschiedschrijving

door Wim Rutgers

EINDE 1987 VERSCHEEN de "handelseditie" van Drs. Rudolf M. Croes (Aruba 1955) doctoraal- scriptie geschiedenis WELVAART ZONDER ONTWIKKELING, de invloed van de olie- maatschappijen op de Arubaanse economie 1928 - 1948, in de serie Antillen Working Papers van het Caraf te Leiden. Een gesprek over de studie die al een tijdlang in de boekhandel verkrijgbaar is.

Tot nu toe is de Arubaanse geschied- schrijving journalistiek van aard geweest en weinig concreet. Ze zat vol subjectieve uitspraken uit niet controleerbare bronnen. Ik wilde deze traditionele geschied- schrijving doorbreken door me te baseren op statistieken en de originele bronnen.

Het doel was daarom een relatief korte periode van de Arubaanse geschiedenis zo realistisch mogelijk weer te geven. Ik wilde vooral komen met concrete gegevens en cijfermateriaal. Er staan daarom nogal wat tabellen en statistieken in mijn studie. Die waren trouwens niet zo maar beschikbaar. Ik heb ze zelf moeten reconstrueren, waarbij ik mijn gegevens overal vandaan moest halen. Dat vergde nogal wat tijd omdat de cijfers bijna overal onvolledig waren. Bovendien moest ik wat ik vond natuurlijk weer controleren via andere bronnen.

Hartog: Aruba voorheen en thans heb je bij je bronnen niet genoemd.

Natuurlijk heb ik dat boek jaren geleden wel gelezen, zodat ik weet wat erin staat. Maar ik kon het niet als bron gebruiken omdat de gegevens die ik nodig had niet bij hem voorkomen. Ik had er daarom weinig houvast aan. Nadat ik mijn studie voltooid had, heb ik wel in Hartogs boek gekeken. Het boek heeft natuurlijk zijn waarde, maar niet voor mijn studie.

BRONNEN

Ik heb veel speurwerk verricht in het Algemeen Rijksarchief te Den Haag. Dat was inderdaad echt speurwerk omdat Aruba daarin niet apart gesystematiseerd voorkomt. Je m[illegible] en dan kom je heel wat tegen. Vaak vind je zelfs gegevens bij toeval, zoals gezaghebbers journalen en officiële brieven die niet beschreven staan en tussen het andere materiaal verscholen zijn. Men weet vaak niet eens dat ze er zijn. Het wordt hoog tijd dat wat er over Aruba te vinden is in het A.R.A. gesystematiseerd wordt.

Daarnaast heb ik gegevens uit de Lago-archieven gebruikt en van het Gouvernement op Aruba en de Curaçaose Verslagen. Met die laatste moet je echter erg voorzichtig zijn omdat de zaken vaak of te rooskleurig of te pessimistisch worden voorgesteld, al naar gelang de persoon van de verslaggever.

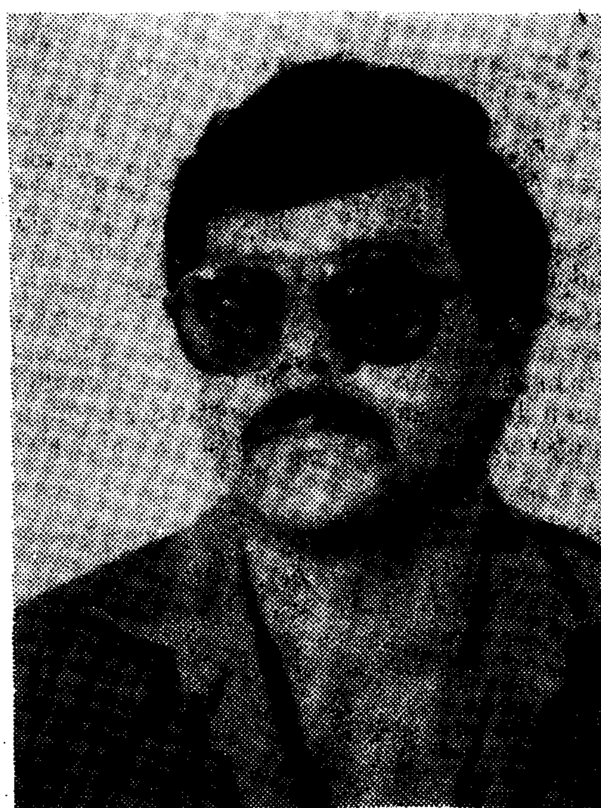
Het Tropeninstituut in Amsterdam heeft ook veel materiaal in de collecties Maduro en De Gaay Fortman.

THEORETISCH

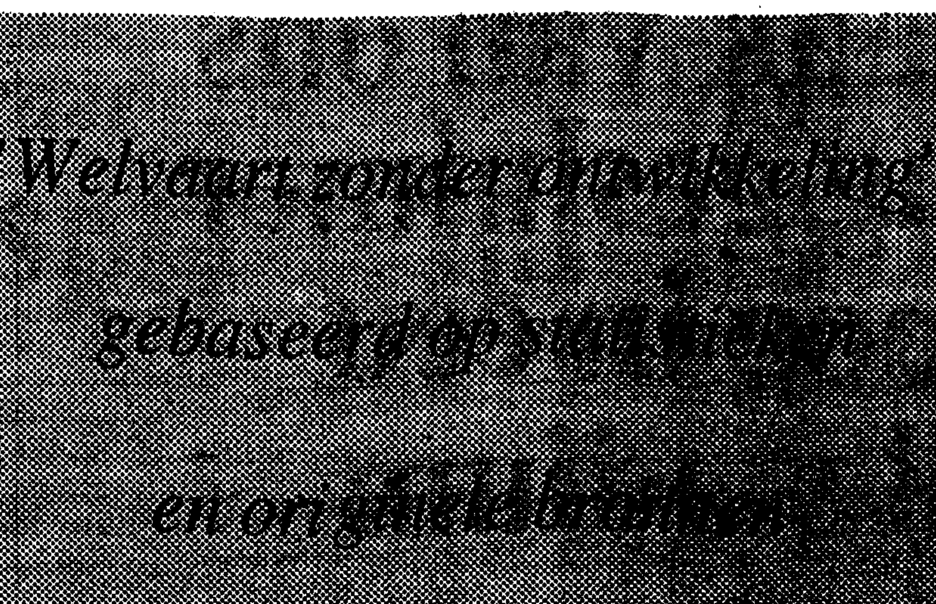
In tegenstelling tot de geschied- schrijving over Aruba tot nu toe, heb ik geprobeerd een relatief korte maar belangrijke historische periode problematiserend aan te pakken. Je hebt een theorie en van daaruit stel je hypothesen op, die je als kapstok gebruikt waar je doelgericht de gevonden gegevens aan ophangt. Ik heb een combinatie van bestaande theorieën genomen, omdat ik geen enkele theorie helemaal geschikt vond.

Aruba bezat geen plantage-economie bijvoorbeeld, daarom heb ik die theorie die veel opgang gemaakt heeft in het Caraïbisch gebied gecombineerd met die over micro- economieën. Maar ook toen bleek dat er op Aruba een aantal interne factoren en krachten waren voor economische groei, die ik ook moest verdisconteren. Die krachten werkten bijvoorbeeld niet op andere Caraïbische eilanden. Waarom heeft de olie- industrie op Trinidad bijvoorbeeld niet die bloei voor de bevolking gebracht zoals bij ons?

De Arubaanse bevolking is [illegible] ge, ze heeft externe cultuurelementen in haar levensstijl overgenomen in bijvoorbeeld het consumptiepatroon. De hele Arubaanse economie en cultuur werd meegesleurd in de ontwikkeling van de Lago. Toch bleef ze aan de andere kant weer een gesloten enclave. Dat soort zaken moet je kunnen beschrijven en verklaren. Dat heb ik geprobeerd met de idee van het ontbreken van 'forward' en 'backward linkages'.

RUDOLF CROES

1928 - 1948

Het eerste jaartal is nogal voor de hand liggend. Toen vestigden zich de twee raffinaderijen op Aruba: de Eagle en de Lago.

Voor 1948 gelden diverse factoren, o.a. de statistieken van het personeelsbestand wijzen uit dat tot 1948 de werkgelegenheid in grote lijnen steeds toenam; daarna treedt de daling in en de Lago wordt minder belangrijk als bron van inkomsten voor de individuele Arubaan. In diezelfde tijd zien we [illegible]le olie-markt aanzienlijke verschuivingen van Zuid-Amerika (zeg Venezuela) naar het Midden-Oosten. Dat had natuurlijk ook consequenties voor de Lago.

Ook de Venezolaanse autoriteiten bemoeilijkten via de Petroleum- wetten van 1948 de Lago- activiteiten. Dat de Lago na 1983 geen preferentiële prijzen meer zouden berekend worden, werd al in 1948 beslist. Daarom is 1948 een belangrijk breekpunt; toen was het lot van de Lago eigenlijk al bezegeld.

De Lago bracht weliswaar economische groei en bloei, dus welvaart, op Aruba; maar die was door het karakter van het bedrijf geen garantie voor een bloei die lange tijd doorgaat op eigen kracht als dat nodig is. Het was de welvaart via één bedrijf, dat Aruba geheel afhankelijk maakte van het buitenland. Het bedrijf was geen echt steunpunt voor een zelfstandige ontwikkeling van de Arubaanse economie in haar totaliteit.

Kijk, als geschiedenisman wil je natuurlijk beschrijven "hoe het eigenlijk geweest is", maar je vak heeft ook een functie nu. Je maakt gebruik van de geschiedenis om een boodschap over te brengen.

Bedrijven als de Lago zijn niet geschikt voor zulke kleinschalige economieën als die van Aruba. De technologische, rationalistische aard creëert geen vervlechtingen met de overige sectoren van de economie. Zo'n groot internationaal georiënteerd bedrijf blijft een enclave zonder "linkages", zonder vervlechtingen. Als zo'n bedrijf wegvalt, valt de niet ontwikkelde rest ook weg. Er zijn niet voldoende interne krachten ontwikkeld die zo'n klap kunnen opvangen. Dat is ook wel gebleken in 1985. We kenden welvaart maar misten zelf de kracht om de bloei voort te zetten.

Een economie die steunt op één pijler is natuurlijk nooit goed, maar toch zie ik voor het toerisme minder moeilijkheden en bezwaren dan voor de Lago. Ik denk dat het toerisme meer reële vervlechtingen kan creëren. Daarom zie ik ook weinig in het aantrekken van hoog geavanceerde industrieën hier. Die sluiten toch niet aan en blijven enclaves die je afhankelijk maken.

OVERHEID

Als je een scriptie schrijft, moet je je beperken; je moet keuze maken. Daarom heb ik me geconcentreerd op vooral de economische en een beetje de sociale aspecten. Die waren al heel omvangrijk. De rol van de overheid, dus het politieke aspect, heb ik buiten beschouwing gelaten. Al komt die natuurlijk toch wel voor, bijvoorbeeld bij de beschrijving van de monopolie- positie van het nutsbedrijf Electra, waaraan ik uitvoerig aandacht besteedde.

Men moet niet denken dat het koloniaal bestuur positief stond tegenover de vestiging van de Lago, althans niet voor de honderd procent. Lang niet iedereen was gelukkig met een groot Amerikaans bedrijf op Nederlands grondgebied. Later ontstond er wel een steeds betere relatie tussen de Lago en het koloniaal bestuur met name tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen de Geallieerde troepen in sterke mate afhankelijk waren van onze raffinaderij.

Ook de culturele gevolgen, de aanpassing van de bevolking aan een andere levensstijl, heb ik niet behandeld. Zoals het willen bezitten van een eigen huis, het graag goed gekleed gaan enz., die door de Lago- verdiensten mogelijk werden. Dat zou weer een studie apart zijn. Er moet nog zoveel onderzocht en beschreven worden. Beetje bij beetje moet het komen.

Er zijn bronnen genoeg, zelfs meer dan men denkt. Denk eens aan de kerkelijke archieven — die zouden met name schatten kunnen opleveren voor sociaal- cultureel onderzoek. Zelf zou ik graag de sociaal- culturele situatie van het negentiende eeuwse Aruba onderzoeken en met name de rol en de positie van de vrouw daarin. Plannen genoeg!

Rudolf M. Croes: Welvaart zonder ontwikkeling; De invloed van de olie- maatschappijen op de Arubaanse economie 1928 - 1948. Antillen Working Papers no. 13, Caraïbische Afdeling Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde, Leiden, Nederland, 1987, 110 pp. I.S.B.N. 90 6718 014 9.

10 JAAR 'SOAP OPERA' DALLAS

DALLAS — In het Paasweekeinde was het tien jaar geleden dat J.R. Ewing, de verachtelijke zakenman naar wie miljoenen nog steeds uitkijken, zijn debuut maakte in de "Dallas". Producer Leonard Katzman zegt dat hij nog niet is aan de grote finale. Na 280 afleveringen op "prime time" in de Verenigde Staten is toch slijtage aan het optreden. In tegenstelling tot vele oliebaronnen en zaken in Texas wordt Dallas nog niet met bankroet bedreigd, maar de jaren van de hausse, toen de "Soap Opera" consequent 1 of 2 in de "Top Ten" was, lijken voorbij. Momenteel staat de serie op de 21e plaats in de Neilsen enquette.

"Als je nummer 1 bent is een van de gevaren dat wanneer je zakt tot een positie die toch nog steeds zeer respectabel is, je in doodsadvertenties opduikt," zegt Katzman. "Op het ogenblik denken we juist aan het volgende seizoen."

Volgens Katzman heeft J.R. dingen op de televisie gedaan die nooit iemand voor hem had gedaan: liegen, bedriegen en achter vrouwen aanzitten en daarbij toch ook een kwetsbare en tedere kant laten zien, die liefde en haat tegelijk opwekten. "Het publiek wilde hem zien winnen en het wilde hem zien verliezen," aldus Katzman. "Wat we daarbij altijd in de gaten hebben moeten houden is dat elke overwinning van zijn kant getemperd moest worden door een nederlaag en elke nederlaag door een of andere overwinning.

Dallas ging op 2 april als mini-serie van vijf op zichzelf staande afleveringen in premiere. In zijn eerste volle seizoen van 1979-80 groeide hij tot feuilleton uit en na afloop van het tweede seizoen ging de brandende vraag rond de wereld "wie heeft op J.R. geschoten?" De eerste aflevering van het derde seizoen - toen de dader werd ontmaskerd als Kristin Shepard, J.R. 's schoonzuster en maitresse - trok 76 procent van alle televisiekijkers in Amerika.

Het record in de kijkcijfers werd gebroken door de laatste episode van MASH op 28 februari 1983. Lorimar Telepictures Co., de producer van Dallas, schatte het internationale kijkerspubliek op meer dan 300 miljoen. De eerste vijf volgende seizoenen behield Dallas de eerste of tweede plaats in de kijkcijfers. Door het overmoedige, sjieke beeld dat van Dallas werd gegeven, kwam de stad in Texas die in 1963 president Kennedy had vermoord, grotendeels van een stigma af. "Er bestaat geen twijfel aan," zegt Terry Trippet, eigenaar en beheerder van de Southfork Ranch waar de Ewings wonen. "Wij zijn de eerste toeristische attractie hier." De ranch is, behalve décor, congres- en toeristencentrum, met stallen, ja-knikker en geschenkenwinkel.

Burgemeester Anette Strauss van Dallas twijfelt er evenmin aan dat de televisiereeks heel wat voor haar stad heeft gedaan. Zij heeft de verbeelding van de mensen geprikkeld en nieuwsgierig naar Dallas gemaakt. Katzman zegt dat hij wel enkele veranderingen overweegt. Zo bijvoorbeeld het tegelijkertijd laten spelen van verschillende intriges, waarvan sommige in een aflevering worden afgerond en andere de volgende week een vervolg hebben. Het succes van Dallas verbaast de producer nog steeds.

Hoofdpijn II

door Rudolph de Wit

IN DIT TWEEDE deel over hoofdpijn en migraine, wordt ingegaan op de behandelingen. Aangezien hoofdpijn voor de acupuncturist altijd gerelateerd wordt met een orgaan, is de voeding erg belangrijk. Elk orgaan heeft bepaalde voedingstoffen die het orgaan kunnen overprikkelen of afremmen. Wederom moet dit bij elke patiënt uitgezocht worden.

Hierna volgen enkele algemene richtlijnen, waarbij dezelfde volgorde wordt aangehouden als bij de indeling van de verschillende soorten hoofdpijn.

Galblaas: Van belang is hierbij het stoppen van produkten zoals koffie, chocolade, limonade, zure producten, vettig voedsel, advocaat, eieren, kruiden als Chelidonium, Belladonna kunnen hierbij ondersteunend werken. Acupunctuur kan dan gemakkelijk de energie herstellen via punten in gezicht en op de voeten.

Blaas: Belangrijk is het stoppen met producten zoals bijvoorbeeld te veel zout en varkensvlees. Uitkijken voor kou[illegible] (snel afkoelen) of kou vatten. Acupunctuur punten op de [illegible]t en boven de ogen zijn hiervoor geschikt.

[illegible] hoofdpijn: hierbij is [illegible] advies regelmatig en rustig [illegible]en. Vaak is het homeopatisch middel "Chamomille of Nux vomica hiervoor een goede ondersteuning. Acupunctuur kan heel veel verlichting en zelfs genezing geven.

Nier: Uit den boze is hierbij varkensvlees, te laat slapen, hard muziek. Homeopatisch middel dat specifiek op deze klacht werkt is o.a. Solidago. Acupuncturistische behandeling zal zich richten op behandeling van punten op het hoofd en vaak de onderrug.

Milthoofdpijn: De acupuncturist zal U bij deze kwalijk nemen als U zoetigheid gebruikt, melk en melkproducten (zoals ice cream, melkshakes). Te koude produkten zijn ook schadelijk vaak zult U geadviseerd worden om groente altijd gekookt te eten, dus zo weinig mogelijk rauwkost. De acupuncturist zal een goede begeleiding kunnen geven om de klachten in haar totaliteit te behandelen.

Nekklachten: Dit is eigenlijk een hoofdstuk apart. Onder elke nekwervel treden er zenuwen uit die bepaalde specifieke delen van het lichaam verzorgen zoals o.a. spieren, orgaan, botten en huid. Indien een spier gespannen (hypertoon) is, gebeurt dit niet zomaar, omdat die spier van vandaag geen zin heeft, of omdat die spier gewoon eens revolutionair is geworden, [illegible] er een verschuiving weliswaar heel minimaal, plaats heeft gevonden op niveau van de wervels waar tussen de desbetreffende zenuw uittreedt. Deze spier gaat dus (functioneel) samentrekken.

Natuurlijk ontstaan er dan pijnlijke knobbels, verhardingen in de spier (Myogelosen). Westers gezien worden deze spieren gemasseerd. Vanuit het oogpunt van de manueeltherapeuten, chiropractors, osteopaathen en elk ander therapeut die zich bezig houdt met het rechtzetten van de wervelkolom, wordt alle aandacht besteed aan de wervelkolom. Bij hoofdpijn zijn dit voornamelijk de bovenste 2 wervels. (uiteraard spelen de andere wervels ook wel een rol). De behandeling is vrijwel eenvoudig; op een simpele altijd pijnloze, met weinig kracht wordt de betreffende wervel bewogen in de juiste richting (gemanipuleerd) waardoor vaak een directe ontspanning volgt van de spieren.

Na manupulatie is fysiotherapie ten zeerste aangeraden. Acupunctuur ter ontspanning van de nekspieren kan veel soelaas bieden.

Periodieke hoofdpijn

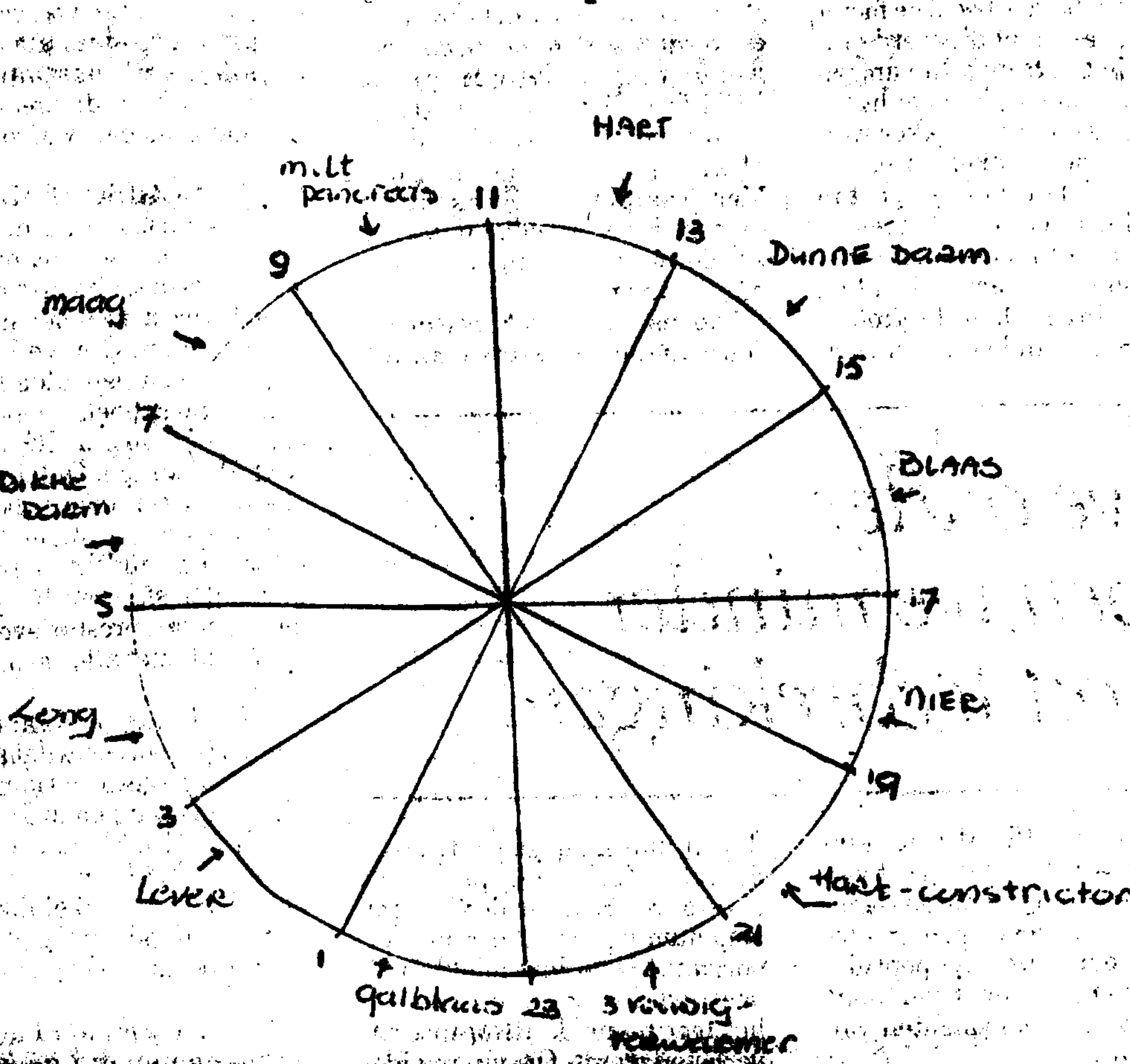
— Hoofdpijn samenhangend met de menstruatie kan behandeld worden met acupunctuur, waarbij rekening gehouden zal worden met de milt-, lever- en nierenergie.

Een goed homeopathisch middel is Cyclamen Pik tabletten. Dit is een combinatie van kruiden die op hoofdpijn tijdens menstruatie werken.

— Hoofdpijn altijd voorkomend in het weekeinde, als de druk van het werk op het laagst is, of als de patiënt een beetje heeft uitgeslapen. Ook hierbij zijn er enkele geschikte kruiden en acupunctuur punten open voor behandeling.

— Hoofdpijn dagelijks terugkerend op dezelfde uur van de dag is een heel interessant gegeven voor de acupuncturist. In de Oosterse geneeswijze bestaat er namelijk een orgaanklok. Elk orgaan heeft gedurende 2 uur van de dag haar hoogste energie. Als bijvoorbeeld het hart tussen 11 en 1 uur 's morgens haar hoogste energie heeft, dan heeft de galblaas haar laagste energie. Als de galblaas tussen 11 en 1 uur 's nachts haar hoogste energie heeft dan heeft het hart op deze tijd haar laagste energie. Indien een persoon over hoofdpijn klaagt rond een bepaalde tijd dan wordt er gekeken naar de hoogste energie en laagste energie indien deze na onderzoek afwijking vertonen dan worden deze behandeld met acupunctuur.

* Tek. II.

U begrijpt nu dat hoofdpijn migraine, spannings- hoofdpijn een grote kans van genezing heeft indien deze klacht vanuit een ander hoek wordt bekeken en behandeld. Een goed onderzoek vooraf door uw huisarts en / of specialist is raadzaam indien U uw genezing gaat zoeken op het gebied van natuur- geneeswijze.

De factor S

Het speurwerk naar de oorzaak van ons urenlang gesluimer is nog in een pril stadium

HET WETENSCHAPPELIJKE ONDERZOEK NAAR SLAAP HEEFT VOORAL DUIDELIJK GEMAAKT HOE WE SLAPEN. Maar het speurwerk naar de oorzaak van ons urenlang gesluimer is nog in een pril stadium.

Ongeveer een derde deel van ons leven slapen we, maar waarom? Wat is de functie van deze schijnbare rusttoestand? Het is een vraag die de mensheid altijd al gefascineerd heeft. Er zijn in de loop der eeuwen talloze pogingen ondernomen om een betekenis of een doel aan dit verschijnsel te geven.

In de vroegste tijden gaf het contrast tussen slapen en waken aanleiding tot speculaties over ons bewustzijn. En de gelijkenis tussen slaap en dood in combinatie met het fenomeen dromen voedde primitieve ideeën over sterfelijkheid en een leven na de dood.

Volgens de oudste fysiologische slaaptheorieën werd slaap veroorzaakt door toxische stoffen die zich gedurende de activiteiten van de dag in de hersenen opeenhopen. In een andere theorie werd de slaap als de natuurlijke, ongestoorde toestand van de hersenen beschouwd. Constante stimulatie zou nodig zijn om wakker te blijven.

In het midden van deze eeuw werden enkele ontdekkingen gedaan die het slaaponderzoek een gedegen fundering gaven. Experimenten uit die tijd gaven de eerste duidelijke indicaties dat onder de dekmantel van de sluimer een complex systeem van hersen- activiteiten schuilgaat.

Sindsdien zijn we wat betreft het 'hoe' van de slaap veel wijzer geworden. Er zijn verschillende slaapstadia geïdentificeerd, slaapcentra gelocaliseerd, slaapstoffen gevonden en ook is gebleken dat een 'inwendige klok' onze slaap beïnvloedt.

Deze nieuwe informatie is op zichzelf erg waardevol. Ze kan bijvoorbeeld gebruikt worden om slaap- stoornissen te behandelen en om de problemen bij het *jet-lag* en ploegendiensten te verhelpen.

GEZOND VERSTAND

Ons gezond verstand zegt ons dat we slapen om te herstellen van de afmattende activiteiten waar we ons mee bezighouden gedurende de uren dat we wakker zijn. Een plausibele verklaring, zou je zo zeggen. Maar daarmee is de kous niet af. Om deze hypothese te bevestigen moet worden getoond welke reparaties gedurende de slaap plaatsvinden. En daar wringt de schoen nu net. Tot nu toe heeft namelijk nog niemand kunnen achterhalen wat er hersteld wordt. Bovendien blijken mensen die inspannende fysieke of mentale arbeid verrichten niet noemenswaardig meer te slapen dan zij die een ontspannen bestaan leiden. Er is wel een verband gevonden tussen de duur van de slaap en de levensduur. Een sluimer van 7 tot 7.9 uur per etmaal correleert met de langste levensduur. Kortere slapers hebben meer te lijden van hartkramp (angïna pectoris).

Langere slapers zijn er echter niet beter aan toe. Bij hen treden veelvuldiger hartaanvallen op. Daarbij moet worden opgemerkt dat dit verband niet oorzakelijk hoeft te zijn; de correlatie tussen de slaapduur en de aandoeningen betekent niet dat de aandoeningen door de slaap zelf veroorzaakt worden. Misschien lukt het om via antwoorden op vragen met betrekking tot het 'hoe' van de slaap uiteindelijk tot het 'waarom' te komen. Experimenteel onderzoek uit het eind van de jaren veertig toonde aan dat de hersenen zelf actief slaap veroorzaken. Daarvoor was het lange tijd een algemeen aanvaarde gedachte dat slaap eenvoudigweg afwezigheid van activiteit betekende. Dat idee werd weerlegd want stimulatie van bepaalde gedeeltes van de hersenen bleek tot slaap te leiden.

Tegenwoordig is bekend dat er meerdere slaapcentra in de hersenen zijn die met elkaar in verbinding staan. Gezamenlijk spelen ze een rol bij het sturen van het slaapproces, dat zelf weer in verschillende stadia te verdelen is. Hoe dat gebeurt wordt nog slecht begrepen. Naar het zich laat aanzien, is de controle van het zenuwstelsel over de slaap zeer complex. Misschien is slaap zelfs het resultaat van een ingewikkelde interactie tussen slaapopwekkende zenuwcellen en zenuwcellen die andere aspecten van de fysiologie beïnvloeden, zoals de ademhaling en de bloeddruk.

REM-SLAAP

In het begin van de jaren vijftig kwam met de ontdekking van de REM-slaap (*Rapid Eye Movement,* snelle oogactiviteit) verdere ondersteuning voor het idee dat de hersenen actief zijn gedurende de slaap. Al voor die tijd was opgemerkt dat slapende mensen soms schichtige oogbewegingen maken, maar daar was nooit veel aandacht aan geschonken.

Dat veranderde in 1951 toen Eugène Aserinsky voor zijn promotie- onderzoek aan de universiteit van Chicago het verband tussen oogbewegingen en slaap systematisch begon te bestuderen. Een van de eerste dingen die Aserinsky bij zijn observaties opviel, was een verrassend patroon waarin de oogbewegingen optreden. Gedurende ongeveer een vijfde deel van onze normale nachtrust maken we snelle oogbewegingen, maar deze zijn niet willekeurig over de nacht verdeeld. Duidelijke REM-slaapfases wisselen NREM- periodes (niet-REM) verschillende keren af. In totaal treden vier á vijf REM-fases op, die naarmate de nacht verstrijkt langer worden.

Vergeleken met de NREM-slaap, die overigens weer te verdelen is in verscheidene stadia van slaapdiepte, lijkt de REM-slaap veel meer op de wakende toestand. Uiterlijk kenmerkt dit stadium zich voornamelijk door snelle oogbewegingen, waarvan het nog steeds niet duidelijk is welke functie ze hebben. Inwendig treden echter nog veel meer veranderingen op. De electrische hersenactiviteit, geregistreerd in een elektro- encefalogram (EEG), neemt een vorm aan die sterk overeenkomt met die van de wakende mens. Dit wijst erop dat de hersenen geprikkeld worden. Tegelijkertijd worden vaak levendige, kleurrijke, emotionele dromen beleefd,

Een 'vertaling' van de hersenprikkels in bijbehorende spierbewegingen is zo goed als uitgesloten omdat er spierverslapping is opgetreden. De slaper is als het ware tijdelijk verlamd. De lage hartslag en de diepe regelmatige ademhaling, die de voorafgaande diepe slaap kenmerken, krijgen een onregelmatig karakter. De bloedtoevoer naar de hersenen stijgt met ongeveer 40% en de nieren produceren minder, maar sterker geconcentreerde urine.

Gemiddeld houdt deze toestand van relatieve opwinding zo'n twintig minuten aan, waarna de NREM-slaap weer intreedt en een nieuwe cyclus begint. Naarmate we ouder worden slapen we minder en met meer onderbrekingen. Op 70-jarige leeftijd besteden we er gemiddeld nog maar zes uur per etmaal aan. Toch blijft het percentage REM-slaap gedurende ons volwassen leven constant, namelijk 20% van het totaal. Alleen zeer jonge kinderen spenderen wel veel meer tijd in dit stadium; baby's kunnen wel 50% van de toch grote hoeveelheid tijd die ze slapen in de REM-fase doorbrengen.

Dit aspect in aanmerking nemend, zou de REM-slaap de opbouw van het netwerk van verbindingen tussen de zenuwcellen in de hersenen van het kind vergemakkelijken, aldus één van de huidige theorieën. Een andere verklaring grijpt terug op onze evolutie. De intense activiteit die gedurende de REM-slaap optreedt wordt beschouwd als een voorbereiding op gevaar. Weer andere theorieën zoeken naar een betekenis in het droomaspect van de REM-toestand.

Aan dromen zijn allerlei functies toegekend. In de oudheid werden ze beschouwd als een middel dat de goden gebruikten om boodschappen door te geven. Veel recenter, in het begin van deze eeuw, zag de vader van de psychoanalyse, Sigmund Freud, dromen als pogingen om de slaap voor verstoring te behoeden, waarbij met name onbewuste wensen in symbolische vorm bevredigd werden. En ofschoon er ook nu nog door velen grote waarde wordt gehecht aan dromen als de weg naar het onbewuste, wijzen nauwere interpretaties die benadering af. Volgens Nobelprijs- winnaar Francis Crick (de Engelsman die samen met de Amerikaan James Watson de structuur van de erfelijke code ontdekte) worden gedurende dromen ongewenste interacties in de netwerken van de hersencellen verbroken om overbelasting te voorkomen. Populair gezegd, ziet hij de REM-slaap als het tegenovergestelde van leren. De droom als poging om een spoor in de hersenen uit te wissen.

Een andere benadering van het slaapprobleem wordt gevolgd door de biochemici die zich bezighouden met het onderzoek naar slaapstoffen. De oude hypothese dat de opeenhoping van een biochemische stof in ons lichaam ons in slaap doet vallen, heeft enige jaren in de ijskast gezeten, maar krijgt de laatste tijd weer aandacht.

Er zijn recentelijk een aantal stoffen geïsoleerd die allemaal iets met slaap te maken hebben, zij het op verschillende manieren. Neem bijvoorbeeld de factor S. Het is een stof die werd ontdekt in het hersenvocht van geiten, waar het zich opeenhoopt wanneer de dieren wakker worden gehouden. Enkele jaren geleden werd deze stof — zij het in zeer kleine concentraties — geïsoleerd uit menselijke urine. Ingespoten met factor S, vallen konijnen in een slaap die grotendeels bestaat uit het diepere stadium van de NREM-fase. Jim Krueger van de universiteit van Tennessee analyseerde de slaapverwekker en vond dat deze substantie (een muramyl peptide) grote overeenkomst vertoont met celwand- componenten van bacteriën.

Een intrigerende vondst, die verder onderzoek op gang bracht. De resultaten van dit werk doen sterk vermoeden dat factor S bestaat uit door witte bloedlichaampjes verteerde resten van bacteriën, die vervolgens door de hersenen worden opgenomen. Een en ander houdt in dat er wel eens een verband zou kunnen bestaan tussen factor S, de diepere NREM-slaap en het immuunsysteem. Hoe de vork hier precies in de steel zit wordt nog onderzocht.

DSIP (*delta sleep-inducing peptide*) is een andere slaapstof. De stof werd in het bloed van slapende konijnen aangetroffen. Andere zoogdieren die ermee worden ingespoten, reageren door zeer snel in slaap te vallen. Wel is de sluimer van korte duur en wordt ze gedomineerd door zowel de diepere NREM- als de REM-fase. Behalve op de slaap, heeft DSIP ook invloed op de lichaams- temperatuur. Merkwaardig genoeg maakt het dieren in een koude omgeving kouder en dieren in een warm milieu warmer.

Japanse onderzoekers isoleerden uit de hersenstam van ratten die uit hun slaap gehouden werden, de stof SPS (sleep promoting substance). Een van de vier componenten van SPS, uridine, veroorzaakt langdurige slaap bij veel zoogdieren. In dit geval is het met name de REM-fase die verlengd wordt. Om er enig idee van te krijgen hoe universeel werkzaam uridine is, testte Shojiro Inoué van de universiteit van Tokyo het middel op twee soorten karpers en op de Japanse rhinoceros-kever. Of vissen slapen, valt moeilijk uit te maken, maar uridine had in ieder geval een rustgevend effect op de proefdieren. Wat de kevers betrof, hun dagelijkse cyclus van rust en activiteit veranderde sterk na toediening van de slaapstof.

Het lijkt er dus op dat niet één stof, maar een hele serie slaapstoffen bij het slaapproces betrokken is. En om het nog ingewikkelder te maken spelen diverse van deze stoffen ook een rol bij andere fysiologische processen. Een complex netwerk van relaties, dat nog nauwelijks ontrafeld is, komt te voorschijn. De vraag of er zoiets als een 'superslaapstof' bestaat die de andere stoffen dirigeert, blijft voorlopig onbeantwoord.

'Naarmate we ouder worden, slapen we minder en met meer onderbrekingen'

BIOLOGISCHE KLOK

Hoe ondoorzichtig de biochemische processen die ons laten slapen ook nog zijn, het staat wel vast dat we het zonder slaap niet ver brengen. Om welke reden dan ook, een bepaalde hoeveelheid slaap hebben we nodig. Dat geldt zowel voor de REM- als de NREM-bijdrage. Ontstaat er de ene nacht een tekort dan wordt dat meestal de volgende nacht weer aangevuld. Indien de periode zonder slaap te lang duurt, dan gaat ons prestatievermogen achteruit, met alle gevolgen van dien.

Verscheidene slaapexperts menen bijvoorbeeld dat slaapgebrek een rol gespeeld kan hebben bij de kernrampen in Tsjernobyl en Three Miles Island, en bij het gaslek in het Indiase Bophal. Al deze drie grote ongelukken vonden 's ochtends vroeg plaats. De behoefte aan slaap is dan het grootst.

Tot voor kort werd algemeen aangenomen dat de aard, de duur en de intensiteit van onze activiteiten bepalen wanneer en hoe lang we slapen. Maar in feite blijken we in normale omstandigheden aan een tamelijk sterk dag-en-nachtritme onderworpen te zijn. Verstoren we dit ritme door van tijdzone te veranderen, dan treedt het *jet-lag*-syndroom op. Ons eigen ritme stemt niet meer overeen met dat van de plaatselijke gemeenschap. We voelen ons enige dagen op de verkeerde tijden slaperig en alert — tot we ons geleidelijk aan het verschoven ritme aanpassen.

Zelfs als we in totale isolatie in het donker zouden leven, dan nog zou ons lichaam er een ritme op nahouden met betrekking tot hormoon- produktie, lichaamstemperatuur en slaap. Het is een verschijnsel dat bekend staat als onze biologische klok. Zonder invloed van buiten wijken deze lichaamscycli iets af van de duur van een etmaal, maar onder invloed van de lichtcyclus waarin we leven wordt de biologische klok afgesteld op precies 24 uur.

Hoe wordt die tijdafstelling geregeld? Onderzoek met ratten en hamsters toonde aan dat het controle- mechanisme zetelt in twee kleine hersengebieden, gelegen aan het kruispunt van de oogzenuwen. Supra- chiasmatische nuclei (SCN) worden deze structuurtjes genoemd. De cellen van de SCN reageren op het licht dat in de ogen valt. Lichtinformatie die via de ogen binnenkomt veroorzaakt activiteit in de SCN, die op hun beurt de werking van de epifyse beïnvloeden. De epifyse, een klein orgaan gelegen in het dak van de tussenhersenen, vertaalt de prikkels van de zenuwcellen in een biochemische component: het hormoon melatonine. Alleen in het donker produceert deze klier melatonine. Lichtprikkels die via de SCN op de epifyse inwerken, remmen dus de melatonine- afscheiding.

SEIZOENGEBONDEN

Bij veel zoogdieren heeft melatonine een zeer belangrijke coördinerende functie met betrekking tot gedragingen en fysiologische processen die seizoengebonden zijn. Het gehalte van dit hormoon in het bloed beïnvloedt onder meer de ontwikkeling van de geslachtsklieren, de dikte van de vacht en het bronstgedrag.

Vanuit een commercieel standpunt is melatonine erg interessant. Tal van toepassingen zijn mogelijk. Onderzoekers aan de universiteit van Surrey (Engeland) lukte het al schapen enkele maanden eerder te laten lammeren dan ze gewend zijn. En in een Frans experiment kon men minks (Amerikaanse nertsen) hun mooie 'wintervacht' in de zomer laten produceren. Een tiental jaren geleden werden ook bij de mens de suprachiasmatische nuclei ontdekt. Tevens bleek dat ondanks de vrij onduidelijke functie van de epifyse bij de mens, bij de meesten van ons de melatonine- produktie een dag-en-nachtritme volgt.

'Het staat vast dat we't zonder slaap niet ver brengen'

Een duidelijke seizoeninvloed op onze fysiologie valt niet vast te stellen, maar we zijn er waarschijnlijk niet helemaal immuun voor. Bij mensen die in de gematigde klimaatzones leven zijn verscheidene kleine seizoens- schommelingen vast te stellen, zoals bij voorbeeld in de kans op conceptie en in de hoeveelheid slaap. Ook het aantal opnames in psychiatrische ziekenhuizen varieert met de seizoenen. Het is niet zeker of de verandering in de hoeveelheid natuurlijk licht voor deze seizoens- effecten verantwoordelijk is. Wel is het mogelijk gebleken om met licht onze fysiologie te manipuleren. Erg gevoelig voor licht, zoals sommige zoogdieren, zijn we niet. Normaal kunstlicht van 500 lux heeft geen of weinig effect op onze melatonine- produktie. Maar in experimenten met een heldere lichtbron van 2500 lux (te vergelijken met zonlicht) kon de maltonine- produktie behoorlijk onderdrukt worden.

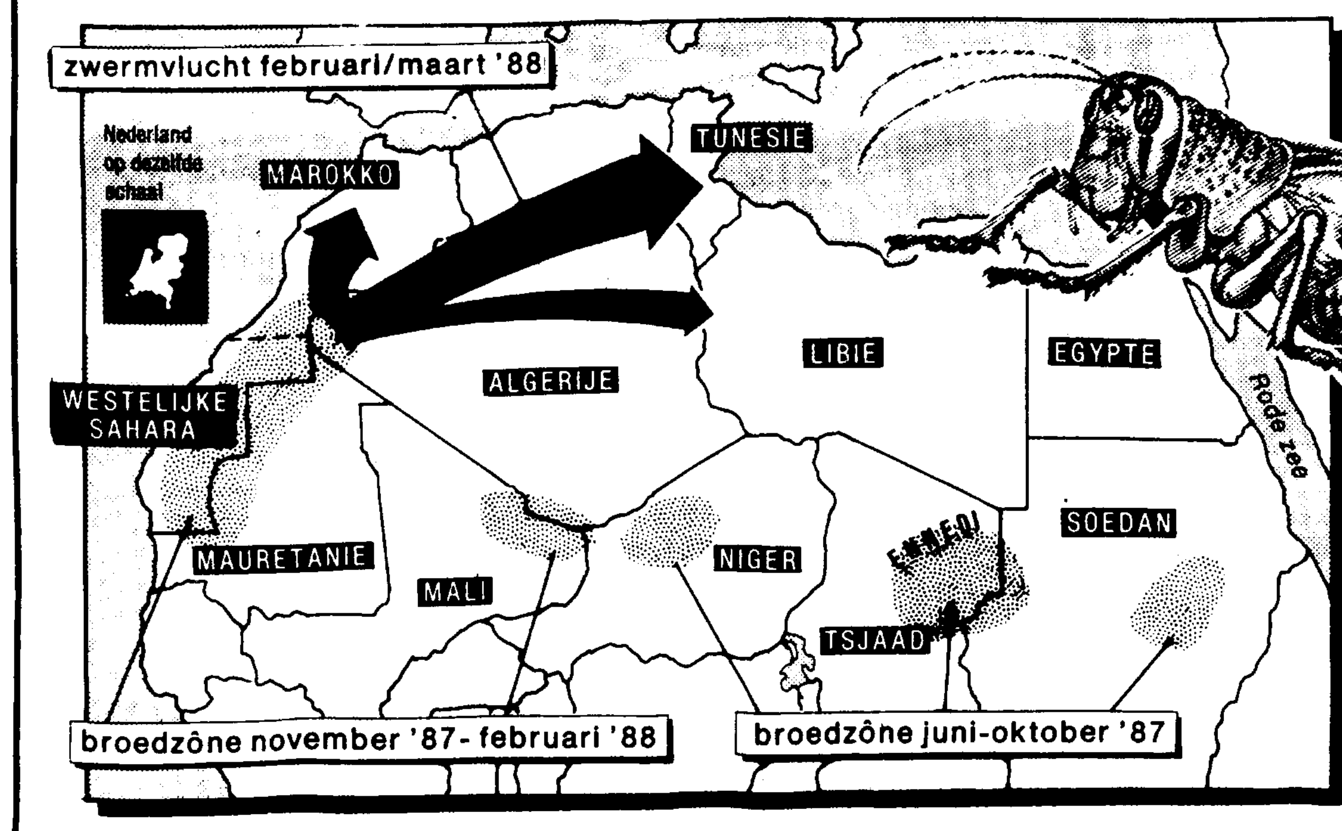
Dit interessante gegeven heeft wellicht een aardig therapeutisch potentieel en in de afgelopen jaren is men nader gaan onderzoeken. Norman Rosenthal van het National Institute of Health in Bethesda (Maryland), behandelde patiënten die elk jaar in de winter onder zware depressies leden. Een klein groepje zorgvuldig geselecteerde patiënten werd gedurende de winter vijf á zes uur per dag aan helder licht van 2500 lux blootgesteld. Het gevolg was dat hun klachten spectaculair verminderden. De eerste resultaten van deze behandelings- methode mogen dus wel zeer hoopvol genoemd worden.

Charles Czeisler en Richard Kronauer van de Harvard universiteit kozen onlangs een andere toepassing. Zij gebruikten helder licht om de biologische klok van vliegreizigers zo snel mogelijk te synchroniseren met het dag-en-nachtritme van hun nieuwe omgeving. Een vliegreis van Tokyo naar Boston gaat gepaard met een sprong in de tijd van 10 ½ uur. Dat brengt gewoonlijk een jet-lag-effect van 10 dagen met zich mee. De Amerikaanse onderzoekers konden door de lichtintensiteit te manipuleren, het resynchronisatieproces tot drie dagen terugbrengen. Eenvoudiger dan het gebruik van vele grote lampen, zou natuurlijk het gebruik van melatonine en anti- melatonine zijn. Maar een van de problemen hierbij is dat het niet zeker is dat melatonine zelf voor de synchronisatie van de lichaamscycli verantwoordelijk is.

Misschien is het slechts een klein radertje in een machine die door iets anders gestuurd wordt. Bovendien moet dit hormoon nog onderzocht worden op eventuele schadelijke bij-effecten. Tenslotte moet niet vergeten worden dat melatonine in veel dieren een veelzijdig functie heeft. Enkele tests die Josephine Arendt van de universiteit van Surrey uitvoerde, geven bemoedigende resultaten te zien. Proefpersonen die in de late middag een kleine dosis melatonine innamen, kregen slaap in de vroege avond. Neveneffecten waarop gecontroleerd werd, waren afwezig. Misschien kan dit hormoon ooit gebruikt worden om er bepaalde vormen van slapeloosheid mee te verhelpen.

Alle pogingen, het vele werk en de interessante resultaten ten spijt, de functie van de slaap is nog niet aan het licht gekomen. Mogelijk moet de oorsprong van deze rusttoestand helemaal niet gezocht worden in een of ander noodzakelijk herstelproces, zoals sommige wetenschappers geloven. Als alternatief brengen ze het volgende naar voren. Actie vereist energie, hetgeen inhoudt dat het soms voordelig kan zijn om niets te doen. Voor vele wezens is inactiviteit van grote overlevings- waarde. Het verminderen van de behoefte aan voedsel zou de aanzet tot de ontwikkeling van de slaap geweest kunnen zijn. Immers, door te slapen en ons metabolisme op een laag pitje te draaien sparen we energie. Wie weet zullen slaap en winterslaap uiteindelijk dezelfde evolutionaire oorsprong blijken te hebben.

Uit de Haagsche Courant

Woestijnsprinkhaan waait met wind mee

DE WOESTIJNSPRINKHAAN die nu Noord-Afrika bedreigd. de Schistocerca gregaria, heeft ook in de jaren vijftig en begin jaren zestig dertien jaar lang een spoor van vernieling door Afrika getrokken. Daarna zijn er alleen op kleine schaal wat problemen geweest, totdat eind 1985 langs de Rode Zee weer grote zwermen werden aangetroffen. Het had daar toen ongebruikelijk veel geregend, en omdat dit insekt goed gedijt in vochtige warme zandgrond, is het aantal sprinkhanen in dat jaar razendsnel gegroeid.

In de periode juli-september 1986 kwamen kleine zwermen van deze sprinkhaansoort, die vliegt zoals de wind waait, in het noorden van Soedan. Omdat daar toen alle aandacht was gericht op de bestrijding van een niet- migrerende sprinkhaan- soort, werd er nauwelijks aandacht geschonken aan de woestijnsprinkhaan. Een jaar later streken er grote zwermen van deze sprinkhanen neer in het noordoosten van Tsjaad, vooral in het berggebied rond de Ennedi. Maar omdat het gebied boven de zestiende breedtegraad indertijd in de Libische invloedssfeer lag en daardoor nauwelijks toegankelijk was, konden de sprinkhanen niet onder controle worden gebracht. Ook in Niger en Mali doken dat jaar kleinere zwermen sprinkhanen op.

Een harde oostelijke wind dreef de zwermen in oktober vorig jaar naar Noord-Mauretanië en de door Marokko geannexeerde Westelijke Sahara. Dezelfde winden brachten daar regen, veel meer dan normaal, zodat tussen november en februari het aantal sprinkhanen opnieuw explosief is gestegen. De sprinkhanen leggen 150 tot 200 eitjes die binnen twee weken uitkomen. Bij goede omstandigheden is dan zes weken later het aantal volwassen sprinkhanen gestegen met een factor vijftig. Voortgedreven door een zuidwestelijke wind bedreigen deze sprinkhanen, die hun eigen gewicht (2 gram) aan vegetatie eten, nu de landbouw- gewassen in Marokko, Algerije, Libie en Tunesië.

Plaag moeilijk onder controle te krijgen door onenigheid over pesticiden

Zwermen sprinkhanen vreten Afrika kaal

EEN INVASIE VAN reusachtige zwermen woestijnsprinkhanen die alles opeten wat ze tegenkomen, dreigt in Noord-Afrika en later in de Sahellanden een nieuwe hongersnood te veroorzaken. Dit zegt de FAO, de voedsel- en landbouw- organisatie van de Verenigde Naties. "Het gebied dat wordt bedreigd is enorm, en de toestand is buitengewoon gevaarlijk", zei Lucas Brader, bij de FAO belast met de bestrijding van de sprinkhanen, gisteren op een persconferentie. Tot nu toe is in Mauretanië, Marokko, Algerije en Tunesië meer dan 3,5 miljoen hectare getroffen door de plaag, maar volgens Brader kan dat snel oplopen tot tien miljoen hectare.

De woenstijn- sprinkhanen hebben de belangrijkste landbouw- gebieden in Noord-Afrika nog niet bereikt, maar de situatie wordt met de dag nog ernstiger. Voortgedreven door een zuidwestelijke wind komen de sprinkhanen steeds dichter bij de dadelpalmen en fruitbomen. "Het zou me niet verbazen als twintig tot dertig procent van de oogst verloren gaat", zei Brader.

Het gevaar is nu niet veroorzaakt door droogte, maar door regen. Omdat het eind vorig jaar in Mauretanië en de afgelopen maand in Marokko en Algerije veel heeft geregend, hebben de sprinkhanen zich in het warme vochtige klimaat razendsnel kunnen vermenigvuldigen.

De sprinkhanen leven in zwermen van tien tot twintig vierkante kilometer. De zwermen kunnen bij een plaag zoals nu, vaak uitgroeien tot honderd vierkante kilometer. Vorige week is in Tunesië zelfs een zwerm gesignaleerd van vierhonderd vierkante kilometer, een gebied zo groot als het vierkant Rotterdam-Den Haag- Leiden-Gouda. "Als zo'n zwerm ergens neerstrijkt is de volgende dag alles kaal", aldus Brader. Sprinkhaan- veteranen bij de FAO vertellen hoe tijdens een Afrikaanse sprinkhanenplaag in de jaren vijftig, er een zwerm was van duizend vierkante kilometer.

GROOT ALARM

Ondanks het groot alarm dat de FAO heeft geslagen en dat bijvoorbeeld ook tot overleg heeft gevoerd tussen vijanden als Marokko en Algerije, verwacht Brader niet dat de plaag snel onder controle kan worden gebracht. "Waarschijnlijk zal dat nog zeker twee jaar duren en zal de plaag ernstige gevolgen hebben voor de landbouwproduktie in Afrika"

Omdat de wind gewoonlijk in mei draait, wordt verwacht dat de sprinkhanen na mei weer neerstrijken in de Sahellanden. Brader zei overigens dat Europa geen groot gevaar loopt. Door een stormachtige wind zijn in oktober sprinkhanen in Zuid-Spanje terechtgekomen, en nu liggen Sicilië en Cyprus binnen het bereik. "Maar in Europa is het in het algemeen te koud voor de sprinkhanen om zich voort te planten," zei Brader. "Al kunnen ze natuurlijk wel de oogst opeten".

Hij wees erop dat er een aantal problemen is bij de bestrijding. Het weer werkt niet mee, omdat het vochtig warm blijft. Bovendien kunnen de sprinkhanen zich over grote afstanden verplaatsen. Zij blijven soms 48 uur in de lucht, en met een sterke wind kunnen zij zich over meer dan duizend kilometer verplaatsen. Spuiten is de enige manier om de sprinkhanen effectief te bestrijden, maar een groot probleem daarbij is welke pesticide moet worden gebruikt. Nu wordt vooral met fenitrothion gespoten, maar de huidige bestrijdings- middelen zijn niet optimaal.

Zwermen sprinkhanen ter grootte van het gebied tussen Rotterdam, Den Haag, Leiden en Gouda, bedreigen de Afrikaanse oogst. Een hongersnood lijkt onafwendbaar.

Daarom pleit de FAO ervoor de discussie te heropenen over het gebruik van dieldrin, een gechloreerde koolwaterstof. Dit middel is in het verleden redelijk effectief gebleken. Maar de meeste donorlanden van de FAO zijn tegen het gebruik ervan, omdat het wordt opgenomen in vetweefsel en accumuleert in de voedselketen. Bij testen in Europa bleek het na twee jaar nog terug te vinden. Maar volgens Brader is bij onderzoek in Afrika gebleken dat het middel in woestijn- condities na ongeveer vier maanden is afgebroken, omdat het wordt ontleed door ultraviolet licht.

Een laatste probleem is dat veel gebieden om politieke redenen moeilijk toegankelijk zijn. Daarom is de bestrijding van de sprinkhanen in de Westelijke Sahara, waar het bevrijdings- front Polisario vecht tegen het Marokkaanse leger, verre van optimaal geweest. De strijd tegen de sprinkhanen heeft tot nu toe dertig miljoen dollar gekost, maar Brader schatte dat er vijf keer zoveel nodig is.

Kultureel evenement

Elfde Encuentro Caribeño was zeer succesvol

door Henry Habibe

OP 3, 4 en 5 MAART van dit jaar werd op Puerto Rico voor de elfde keer de "Encuentro Caribeño" gehouden. Dit is een kultureel evenement, waarbij docenten uit verschillende landen en eilanden uit de regio samen komen om van gedachten te wisselen over de literatuur van het Caraïbisch gebied.

In 1976 vatte de afdeling Kulturele Aktiviteiten van de Faculteit der Letteren van de Universiteit van Puerto Rico te Río Piedras het plan op om een kultureel dialoog tot stand te brengen tussen intellectuelen uit de directe omgeving van Puerto Rico. Met steun van de toenmalige dekaan van de Facultad de Humanidades, de heer Eladio Rivera, hebben Piri Fernández de Lewis, Carmen Lugo Filippi, Ana Lydia Vega en Jean Claude Bajeaux (Haiti) in 1977 de eerste "Encuentro Caribeño" georganiseerd. De schrijver van dit artikel verbleef toen vanwege de voorbereiding van zijn proefschrift op Puerto Rico en heeft die bijeenkomst meegemaakt. Hij heeft bij die gelegenheid o.a. gesproken over de Curaçaose dichters Pierre Lauffer en Elis Juliana. (In oktober 1976 heeft hij, samen met Sydney Joubert, de "Encuentro Antiyano" op Aruba en Curaçao mogen organiseren, waarbij Piri Fernández speciaal uitgenodigd werd). Sindsdien is er elk jaar een "Encuentro Caribeño" op Puerto Rico gehouden, waarbij fora, lezingen, tentoonstellingen concerten, toneel- opvoeringen en poëzie- recitals plaatsvonden. Daaraan hebben in de loop van de jaren artiesten en intellectuelen deelgenomen zoals Nilita Vientós Gastón (Puerto Rico), Aida Cartagena (Sto. Domingo), Nancy Morejón (Cuba), Maryse Condé (Martinique), Margarita Magaña (Mexico), Piri Fernández (Puerto Rico), Sybil Lewis (Trinidad) en Henry Habibe (Aruba). Dit jaar werd zoals eerder gemeld XIe "Encuentro Caribeño" gehouden.

DE OPENING VAN de XIe 'Encuentro Caribeño' werd verricht door dekaan dr Manuel Avarado van de 'Facultad de Humanidades'. Hij gaf een historische uiteenzetting van de vorming en groei van het Caraïbisch gebied tot een soort natie. Dr. Juan Fernández, Rector van de U.P.R. (Rio Piedras) wees op het belang van deze kulturele bijeenkomst en van de uitwisseling van gedachten tussen de aanwezige intellectuelen. "Puerto Rico is nu weer", aldus de Rector, "het kontaktpunt, waar zovele specialisten samen zijn gekomen om ons te leren wat ons verenigt met de overige landen van het Caraïbische gebied".

Deze keer stond het werk van de Cubaanse schrijver, Alejo Carpentier in het middelpunt. Vier experts uit de States en één uit Canada hebben enkele van zijn werken behandeld, t.w. John Incledon (Albright College), Shelley Quinn (Memorial University of Newfoundland), Helen Ryan (The University of Akron), Miriam Adelstein (University of Guelph) en Ronald Rapin (Oakland University).

Moderator hierbij was Federico Acevedo (UPR, Rio Piedras). Incledon had het over de "writing lessons in Los Pasos Perdidos". Quinn besprak de ontwikkeling bij Carpentier: "From Surreal to Magically Real Perception", terwijl Ryan n.a.v. El recurso del método aan het thema sneed "Carpentier's Grotesque Vision of Dictators and Dictatorship in the Caribbean". Adelstein behandelde: "El Acoso: A View of the Dynamic Components of the Protagonist's Psyche", terwijl Rapin een vergelijking maakte tussen Carpentier's Viaje a la semilla en Aventura en el trópico van Edmundo Desnoes.

GEKETEND

Incledon wees op het konflikt van de hoofdpersoon uit Los Pasos Perdidos, die de "beschaafde" wereld verlaat en in kontakt komt met de oer- elementen van de Natuur. De mens wordt dan één met de Natuur in de binnenlanden van Venezuela. Het is dan alsof de mens in de tijd teruggaat en in de Middeleeuwen terechtkomt. Hij heeft dan geen kontakt meer met de beschaafde wereld.

Het accent bij Incledon viel op het "probleem van het schrijven" in deze roman. Het schijnt dat Carpentier zich bij het schrijven van deze roman voelde als "un hombre encadenado a la letra impresa" (een man geketend aan het gedrukte woord). Helen Ryan besprak de visie van Carpentier, waarbij deze de realiteit trachtte te vervormen naar het groteske. (overdrijving v.d. realiteit). De structuur, thema en stijl van deze roman werden achtereenvolgens nader bekeken. Het gaat hier om een werk, waarin Carpentier de techniek van het groteske hanteert om een verbeelde tyrannieke regime te analyseren en te hekelen, die sterk lijkt op de vele dictatoriale regimes, die bestaan hebben of nog steeds bestaan in het Caraïbisch bekken.

De conclusie waartoe Ryan komt is dat al de aspekten die tot de artistieke bewerking van deze roman behoren (ringcompositie, de beheersing van de tijd en ruimte, de schepping van een oertype dictator en dictatuur, de uitbeelding van een wereld gespeend van morele waarde, de humanisatie (ontmenselijking) van de personages, typische eigenschappen zijn van het groteske.

BEVRIJDEN

Een derde werk van Carpentier dat onder de loep genomen werd was Viaje a la semilla (= Reis naar het zaad). Het is één van de vroegere werken van Carpentier (geschreven in 1944). Dit werk handelt over de historische visie dat het koloniale en/of pre- revolutionaire Cuba niet zonder meer verworpen dient te worden, maar gewoon opnieuw geëvalueerd moet worden in het licht van de dialectische evolutie van de natie. Viaje a la semilla werd door Ronald Rapin vergeleken met Aventura en el trópico van de Cubaan Edmundo Desnoes.

Heel interessant was de discussie aan de hand van die "paper" van John Incledon volgde. De vraag die gesteld werd was of je jezelf moet "bevrijden" van een bepaalde beschaving door een bepaalde vorm van expressie te creëren (Carpentier tracht nl. een nieuw taalgebruik te creëren). Hierop antwoordde Incledon dat altijd de tendens heeft bestaan om de Natuur zodanig te evalueren, dat met name de "gesproken" taal ('speech') belangrijker beschouwd wordt dan "geschreven" taal ('writing'). Men heeft dit willen zien als een teken van macht. Als je de geschreven taal niet verstaat, dan zal dat duister voor je blijven. Maar bij gesproken taal kun je altijd aan de spreker vragen wat hij bedoelt. Waar het Incledon om ging was in feite dat Carpentier zich bij het schrijven van Los Pasos Perdidos niet lekker voelde, omdat hij geen controle meer had over zijn taalgebruik.

Het is het besef van de schrijver dat hij geen vat meer heeft op zijn (geschreven) taal. Of zoals Carpentier het zelf stelt: "Yo hombre encadenado a la letra impresa".

EXPIRIMENTEEL

Een andere vraag was of Carpentier wel oprecht was tegenover zichzelf toen hij in 1933 zijn roman Ecué-Yamba-O (een min of meer traditionele roman) publiceerde, terwijl hij sinds zijn ontmoeting met de Franse surrealist Breton in 1928 met de traditionele vormen wilde breken. Hierop antwoordde Incledon dat die roman niet buiten de nieuwe stijl van Carpentier viel. De vragensteller bleef erop staan, dat die roman niet tot de "nieuwe" stijl van Carpentier behoorde, die begon met El Reino de este mundo. Federico Acevedo, de moderator van de panel, gaf daarna een deskundige uitleg en wees op het feit dat het hier inderdaad niet ging om een surrealistische roman (zoals El reino de este mundo), maar om een experimenteel werk dat Carpentier ingegeven werd door de kunst van Strawinsky. Deze kunst had Carpentier de weg geleerd naar de primitieve kunstvormen van de heidense rituele ceremonies. Zo is mede door Carpentier het Afro- cubanisme op Cuba ontstaan.

Het "avantgardisme" van Carpentier was niet een gevolg van zijn ontmoeting met Breton, maar dateert van vóór 1928. Aan de hand van de "paper" van Helen Ryan kwam de vraag of El recurso del método misschien te vergelijken was met El Señor Presidente van Miguel Angel Asturias (deze roman handelt over de dictator Estrada Cabrera). De vragensteller wilde weten of de stijl van deze twee schrijvers bij die twee romans vergelijkbaar is. Ryan antwoordde dat er in zekere zin wel een parallel te trekken is. Zij vermelde dat dit genre teruggaat tot Valle Inclán (Spaanse schrijver uit de vorige en begin deze eeuw; heeft o.a. geschreven Tirano Banderas, een tragikomisch verhaal over een Zuid- Amerikaanse demagoog). Dit genre kan doorgetrokken worden tot de roman van García Márquez, getiteld El otoño del Patriarca. Desondanks vindt zij dat de schrijf- techniek van Carpentier verschilt met die van Miguel Angel Asturias. In zoverre dat El recurso del método veel humoristischer is dan El Señor Presidente.

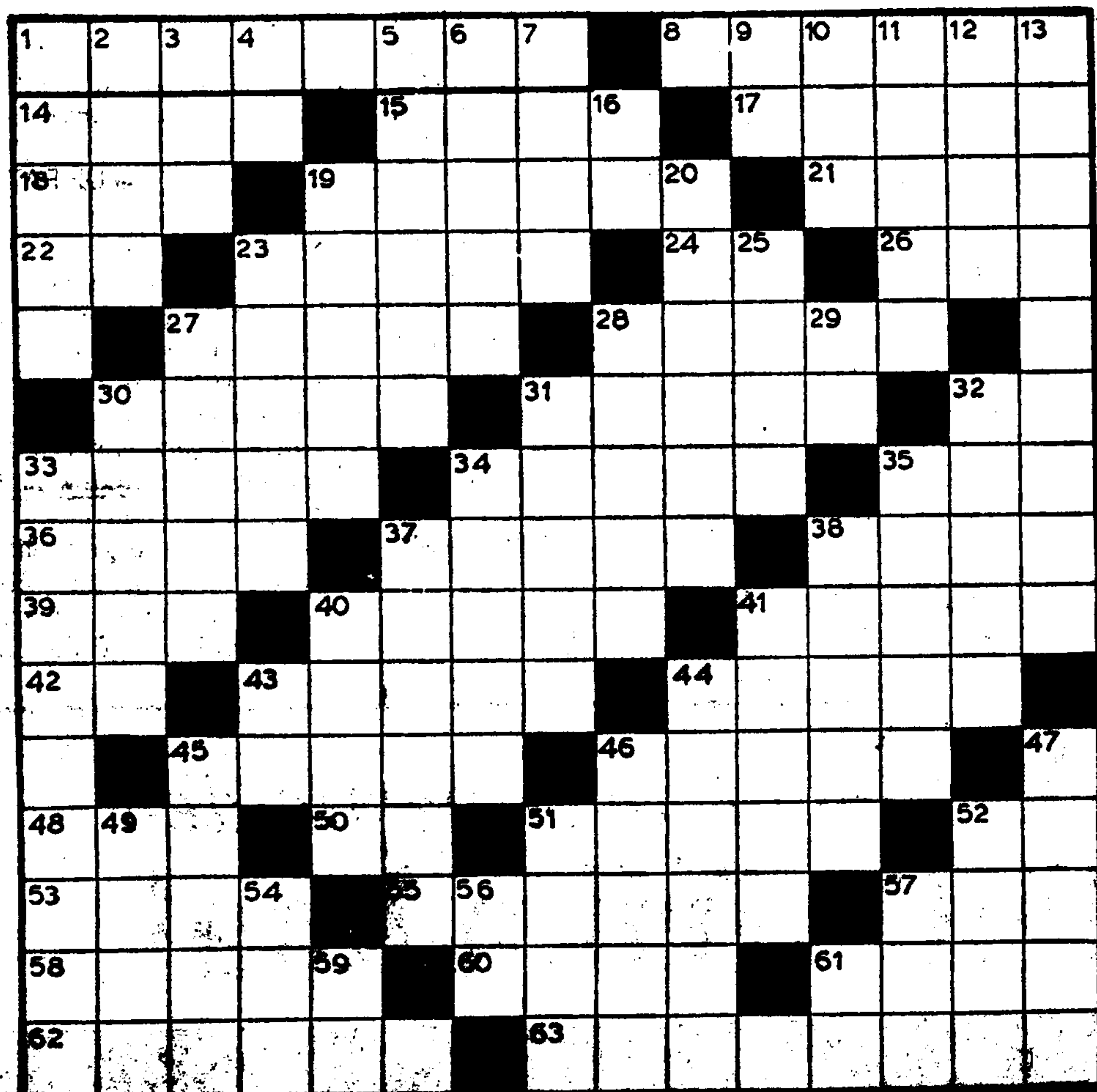
VERBLUFFEND

Er zijn op deze "Encuentro Caribeño" verschillende andere geleerden geweest, die hun bijdrage hebben geleverd tot een betere begrip van elkaars kulturele eigenheid. Eén van de hoogtepunten was de aanwezigheid van Dr. José Juan Arrom, een Cubaanse autoriteit aan de Universiteit van Yale, U.S.A. Dr. José Juan Arrom is ooit verbonden geweest aan de Universiteit van Puerto Rico (Mayagüez) en heeft grondige studies verricht over de koloniale periode van Spaans Amerika. Zijn kennis van de geschiedenis vanaf de ontdekking van Amerika is verbluffend. Hij is o.a. van mening dat de economische en sociale uitbuiting van de mens door de mens nog altijd van toepassing is. In de groep van "aanranders" van de menselijke waardigheid — aldus J.J. Arrom — bevinden zich Fray Romás Ortiz, Gonzalo Fernández de Oviedo, Juan Ginés de Sepulveda, Francisco López de Gómara, en meer recentelijk, Trujillo, Machado, Batista, de Somoza's, de Duvalier's, etc.

Andere intellectuelen die een bijdrage hebben geleverd waren: Michael Dash (University of the West Indies, Jamaica), Silvio Torres-Saillant (Sto. Domingo), Ana Lydia Vega (P.R.), Aart Broek e.a. Het kan gezegd worden dat deze "Encuentro's" een heel grote rol spelen in de noodzaak om tot een kulturele, sociale en intellectuele kontakt te komen tussen de eilanden van het Caraïbisch gebied. De bestudering van elkaars kultuur en geschiedenis kan alleen maar een positieve uitwerking hebben op het proces tot integratie. Het analyseren van de literatuur van onze eilanden en van het vasteland biedt ons een beter inzicht in onze eigen kultuur. Hoe meer we van andere gebieden uit de regio afweten, hoe dieper we kunnen doordringen tot onze eigen geschiedenis. Wij worden daardoor steeds meer bewust van onze "waardigheid" en kunnen ons ook beter verdedigen tegen de moderne "aanranders". Uit de verscheidenheid van eilanden kan dan soort "eenheid" opstijgen.

(Schrijver van dit artikel is bijzonder dank verschuldigd aan het OKSNA, dat hem in staat heeft gesteld de XIe "Encuentro Caribeño" bij te wonen.)

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. deel van het jaar; 8. niet gelijk; 14. deel van een opera; 15. vlies op wijn of bier; 17. ingedikt vruchtensap; 18. dauw; 19. op grotere afstand; 21. nergens; ... trap; 22. maanstand; 23. ... toon; 24. voorzetsel; 26. Europeaan; 27. zoon van Priamus; 28. stemming; 30. sober; 31. versleten draad; 32. selenium; 33. militaire insluiting; 34. waterjuffer; 35. jong dier; 36. voedsel; 37. adreskaartje; 38. soort kunstmest; 39. Europeaan; 40. soort hotel; 41. voorzetsel; 42. reeds; 43. schrijfkosten; 44. handvat; 45. voetpunt aan hemelbol; 46. spook; 48. dicht; 50. water in Friesland; 51. tanden en kiezen; 52. persoonlijk voornaamwoord; 53. hetzelfde; 55. lijfeigene; 57. aanwijzend voornaamwoord; 58. omlaag; 60. denkbeeld; 61. kist; 62. houtsoort; 63. fabelachtig goudland.

VERTIKAAL: 1 vlinder; 2. geneigdheid tot wraak; 3. aanmatigende houding; 4. deel van een mast; 5. vervelend; 6. vergankelijk; 7. schuifbak; 9. niet genoemd (afk); 10. lidwoord; 11. bodem; 12. eenmaal; 13. evenwel; 16. persoonlijk voornaamwoord; 19. hartstochtelijk; 20. reeks trommelslagen; 23. plaats in Groningen; 25. gemalen graan; 27. schildersgerei; 28. wapen; 29. oude lengtemaat; 30. keukengerei; 31. sierheester; 32. geneeskrachtige drank; 33. financiele last; 34. naderhand; 35. sanitaire voorziening; 37. nachtverblijf; 38. stilte- vermaning; 40. honingdrank; 41. hersens; 43. muzieknoot; 44. landstreek; 45. plaats in Gelderland; 46. buitenmuur; 47. zuiver gewicht; 49. rivier in Duitsland; 51. echtgenoot; 52. kiem; 54. onpersoonlijk voornaamwoord; 56. Chinese maat; 57. spoedig; 59. muzieknoot; 61. vreemde munt (afk).

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

M.J. Leent
Kaya Koi Katochi 89
Curaçao

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór donderdag 14 april 1988 tien uur 's morgens en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - ... t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

HORIZONTAAL: 1 step; 4. samen; 8. maan; 11. ren; 13. lis; 14. dar; 16. est; 19. rio; 21. ook; 22. kro; 24. stoa; 26. frats; 29. saar; 30. eerder; 33. ode; 34. altaar; 36. menage; 37. nor; 38. raalte; 39. geld; 40. riet; 41. valies; 45. Epe; 47. nering; 52. orient; 53. Eli; 54. dragee; 55. geep; 56. klant; 58. slet; 59. ens; 60. vlo; 62. eer; 65. ops; 66. vis; 67. dee; 69. nis; 71. klas; 72. menen; 73. bier.

VERTIKAAL: 2. er; 3. per; 5. al; 6. mikado; 7. es; 8. mak; 9. ar; 10. desem; 12. ni; 14. do; 15. lerre; 17. stee; 18. torn; 20. of; 21. os; 22. kaal; 23. raat; 25. ada; 27. rondeel; 28. terrein; 29. sta; 31. eggen; 32. reest; 34. arend; 35. later; 41. vogel; 42. aren; 43. Lies; 44. iep; 46. plagen; 48. ras; 49. iglo; 50. neep; 51. ...; 56. k.o.; 57. ...; 60. ...; 61. ...; 63. ...; 64. ...; 66. va; 67. de; 68. Ee; 70. si.

Oscar-symposium

BEVERLY HILLS — Het begin van de activiteiten rond de zestigste aflevering van het Oscar- spektakel is een symposium met deelname van onder meer de regisseurs en producers van de buitenlandse films welke voorgedragen waren voor de Oscar voor de beste film van buiten de Verenigde Staten. De studie- bijeenkomst werd gehouden in het theater van Samuel Goldwyn. Daarbij waren bijvoorbeeld van de partij de Franse regisseur Louis Malle van Au revoir, les enfants en zijn Deense collega Gabriel Axel van het Babette festival. De leiding had George Schaeffer die meer dan negentig films en tv- producties heeft geregisseerd en die vier keer de Oscar in ontvangst heeft mogen nemen.

FIGUERAS — De surrealistische ... schilder Salvador Dali ... nog een schilderij ... den dat bekend ... nacimiento de la ... schilderij ... het regerings- paleis ... staat, zo verklaarde president Jordi Pujol. Het schilderij werd in 1960 door Dali vervaardigd.

KIESKEURIG

Hogere Informatica

INFORMATICA HOUDT zich bezig met de problematiek van het ontwerp, het gebruik en de mogelijkheden van computers. Het accent valt op het gebruik en de mogelijkheden. Op het ogenblik worden in de meeste bedrijven computers gebruikt. De verwachting is dat het gebruik van computers in de toekomst nog veel verder zal gaan. Het grootste deel van de mensen die met computers omgaan zijn de gebruikers. Voor hen is deze opleiding niet bedoeld. De Hogere Informatica Opleidingen leveren afgestudeerden die in staat zijn de programmatuur (=software) te ontwerpen.

OPLEIDING

De opleiding Hogere Informatica kan gevolgd worden aan het H.I.O. Deze zijn gevestigd te Eindhoven, Den Haag, Groningen, Heerlen, Emmen en Enschede. Daarnaast worden aan enkele H.E.A.O.'s opleidingen verzorgd met als specialisatie informatica. De studieduur is 4 jaar. Het derde jaar is een stagejaar. Er worden drie vakgebieden onderscheiden. Informatica, wiskunde en bedrijfskundige en algemene vakken. Gedurende het eerste jaar wordt aan ieder vakgebied evenveel tijd besteed. In het tweede studiejaar wordt er tweemaal zoveel tijd besteed aan de informaticavakken, terwijl dat in het vierde studiejaar zes maal zoveel wordt.

Het laatste studiejaar wordt afgesloten met een afstudeer- project aan de school of binnen een bedrijf. Het project wordt afgerond met een schriftelijk verslag en een mondelinge verdediging ervan. Het zal duidelijk zijn dat deze studie een exacte aanleg vereist. In verband daarmee eist men dan ook altijd wiskunde 1 of 2 en natuurkunde in het pakket.

Voor Havo en MTS- kandidaten eist men bovendien dat men voor wiskunde minstens een 8 gehaald moet hebben. Als dat niet het geval is volgt er altijd eerst een gesprek. Bij dit gesprek probeert men dan te achterhalen of de student voldoende gemotiveerd is om aan de studie te beginnen. Belangrijk bij deze studie is ook het zelfstandig en gedisciplineerd kunnen studeren, goed lezen (zowel Nederlands als Engels) en het zich in beide talen mondeling kunnen uitdrukken.

BEROEPS-MOGELIJKHEDEN

De Hogere Informatica Opleidingen leiden mensen op die in staat zijn zelfstandig deel te nemen aan automatiserings- projekten. De werkzaamheden kunnen liggen binnen de informatica of op het gebied van komplexe toepassingen. Het bedrijfsleven en de overheid hebben grote behoefte aan deskundigen op dit gebied. Bij bedrijfsleven gaat het niet alleen om technische of administratieve bedrijven maar ook om ziekenhuizen, bibliotheken, laboratoria, enz.

Na het behalen van het diploma bestaat de mogelijkheid aan Universiteiten verder te studeren. Voor wie zich eerst verder wil orienteren zijn de volgende publicaties aan te raden: De Informatie- maatschappij, de gevolgen van de mikro- elektronische revolutie. ISBN 90 70157 35 7. Uitg. Natuur en Techniek. Scientific American, september- nummer van 1984. Men kan ook schrijven naar HIO-Emmen, Van Schaikweg 94 -7811 KL Emmen, of naar andere HTS-en.

PEDRO CASIMIRI

Postzegels

OOK IN DE WERELD van de Postzegel is men druk doende met de voorbereidingen voor de Olympische Zomerspelen van Seoel. De verschillende postzegel- agentschappen wringen zich daarbij in de meest vreemde bochten om toch maar enkele centen meer dan normaal aan de verzamelaars te verdienen.

Een voorbeeld ter verduidelijking. Op 11 september 1987 herdacht men het feit, dat vijftig jaren geleden de grondlegger van de moderne Olympische Spelen, Pierre de Frédy, baron de Coubertin, te Lausanne in Zwitserland overleed na getroffen te zijn door een hersenbloeding. Ik kan me voorstellen, dat dit voortijdige heengaan in familiekring herdacht is en wellicht ook in de sportwereld niet onopgemerkt voorbijgegaan is, maar dat een postzegel- agentschap deze gelegenheid zou aangrijpen om ook daaraan geld te verdienen, sorry, dat gaat me toch te ver.

Het postzegel- agentschap, dat het emissiebeleid van de Afrikaanse volksrepubliek Kongo- Brazzaville regelt, dacht daar blijkbaar anders over. In november 1987 brachten de Posterijen van Kongo- Brazzaville een serie van vier zegels op de markt. Op deze zegels is rechts-boven in een medaillon de beeldenaar van Baron de Coubertin te zien. Verder is op de zegel van 75 francs de Olympische toorts en een afbeelding van een Griekse postzegel uit 1986 aangebracht.

GRIEKSE ZEGEL

Deze Griekse zegel toont de U-vormige stadionbaan van de Spelen te Olympia in de Oudheid. Deze U-vormige baan had toen een lengte van 214 meter. Op de zegel van 120 francs zijn een drietal hardlopers zichtbaar en een Franse postzegel uit 1924, waarop een athleet de Olympische groet brengt. Op de zegel van 350 francs komt een hardloper aan bod en een Kongolese luchtpost- zegel van 50 francs, uitgegeven in 1964 ter gelegenheid van de Olympische Spelen te Tokio.

De serie besluit met een afbeelding van een hoogspringer en een weergave van een Kongolese luchtpostzegel uit 1968, uitgegeven ter gelegenheid van de Olympische Spelen te Mexico. Op deze zegel zien we een polsstok- hoogspringer in aktie. Deze Kongolese serie is beslist niet onaardig, maar evenzeer blijkt uit deze uitgave, dat ook in de Wereld van de Postzegel volgens sommigen het doel de middelen heiligt.

Voor zover mij bekend zijn het alleen de Posterijen van Kongo- Brazzaville geweest, die de jaardag van de dood van Pierre de Fredy, baron de Coubertin hebben misbruikt om daar geld aan te verdienen. Overigens, excentriciteiten zijn er in de Wereld van de Postzegel wel meer te vinden.

... wel de Posterijen van Spanje als de Posterijen van het Spaanse gedeelte van het miniatuurstaatje Andorra voor een primeur. Spanje vierde de uitverkiezing van de Catalaanse hoofdstad Barcelona voor de Olympische Spelen van 1992 met de uitgifte van een tweetal postzegels. Op de zegel van 32 pesetas is een detail van de schoorstenen van het Casa Battlo te zien en de tekst: nominación'barcelona/olímpica 92.

Op de zegel van 65 pesetas zouden een paar hardlopers aan het werk zijn, maar het geval heeft volgens mij veel meer weg van een stel hordenlopers. Op beide zegels zijn de Olympische ringen weer eens volkomen fout getekend. Kan men van Spanje nog enigszins aannemen, dat men trots gaat op de Olympische uitverkiezing, voor Spaans Andorra geldt dit zeer zeker niet. Het daar op 20 juli 1987 uitgegeven soevenier- velletje bevat twee zegels.

De zegel van 20 pesetas toont een detail van het Valleienhuis, het bestuurskantoor van Spaans-Andorra, en zoiets als een embleem voor de Spelen van 1992. Op de zegel van 50 pesetas staat de klokketoren van de kapel van de aartsengel Michael plus een nogal Picasso-achtig uitgevallen athleet met de Olympische toorts. Spaans-Andorra laat zijn of haar postzegels in Madrid drukken, maar het zou echt een unicum zijn wanneer in 1992 een athleet uit het landelijke Andorra in Barcelona een medaille zou veroveren. Nu lijkt het er alleen maar op, dat Spaans-Andorra wat extra centen heeft willen vergaren. Het aantal blocs bedroeg 450.000!

(wordt vervolgd)

M. ARVIS

HEEFT U VORIGE KEER genoten van het — waar gebeurde — verhaal van het zwervertje van Scherpenheuvel? Ook deze keer is ons artikel uit de pan van iemand anders voortgekomen. De auteur van ASIELGELUIDEN is n.l. herstellende van een zware operatie. Wij wensen haar van harte beterschap toe en hopen dat ze weer spoedig onze gelederen zal komen versterken. Het mag best wel eens gezegd worden dat zij de grote motor is achter bijna alle activiteiten en projecten van de Dierenbescherming en we kunnen haar enthousiasme, toewijding en ijver node missen!!

Nu eerst wat cijfers afkomstig uit ons Asiel: In 1987 werden er in totaal 245 honden en 125 poezen in adoptie gegeven, GEWELDIG!! 370 dieren die een fijn baasje en een goed tehuis kregen! Maar, beste mensen er is nog onnoemelijk veel dierenleed op ons eiland. In datzelfde jaar 1987 werden op het Asiel in totaal 2948 dieren afgemaakt: 1695 volwassen honden, 819 puppies en 434 poezen.

ER WORDEN TE VEEL HONDEN EN POEZEN GEBOREN! Kunt U zich voorstellen hoe ELLENDIG het is om dieren af te maken alleen maar omdat er TE VEEL zijn? Die 819 puppies hadden NOOIT geboren moeten worden! Laat daarom uw huisdieren STERILISEREN. We weten het, deze operatie is kostbaar. Wilt U uw huisdier laten steriliseren, maar zijn de daaraan verbonden kosten voor U een probleem, kom dan even praten met de beheerder van het Asiel. U kunt n.l. in aanmerking komen voor een bijdrage uit het STERILISATIE FONDS.

Dit fonds is ontstaan — en wordt steeds aangevuld — met bijdragen van donateurs die een helpende hand willen bieden aan diegenen voor wie de kosten om hun huisdier te steriliseren onoverkomelijk zijn. Ook als U gezinnen kent, die huisdieren hebben die telkens jongen krijgen, breng hen dan op de hoogte van het bestaan van dit fonds. U helpt er de eigenaar, het dier en de gemeenschap mee!!

STERILISATIE. Met dit onderwerp is onze jaarlijkse informatieve/educatieve campagne op 5 april j.l. van start gegaan. Het doel van deze campagne is in de eerste plaats informatie verstrekken en ten tweede om te proberen de mensen meer bewust te maken van de verantwoordelijkheid die men draagt als eigenaar van een huisdier. D.m.v. advertenties en radiospots brengen we elke maand een ander belangrijk aspect van de behandeling en verzorging van huisdieren in de publiciteit. Deze campagne kon gerealiseerd worden dankzij de steun van onze sponsors en donateurs; de medewerking van de pers en de inzet van onze vrijwilligers.

Wij zijn al deze fijne mensen héél erg dankbaar! Nog een positief geluid: er is een commissie gevormd van een groep enthousiaste vrijwilligers die de BUITENDIENST gaat opzetten. Deze Buitendienst zal zich bezig gaan houden met de INSPECTIE: eigenaars van in adoptie gegeven dieren bezoeken; het onderzoeken van klachten over mishandeling en/of slechte verzorging en een oplossing zoeken voor het groot aantal zwerfdieren op ons eiland.

GEWELDIG dat deze mensen zich hiervoor gaan inzetten!! Als laatste: ons OPEN HOUSE. Zaterdag 16 april is er OPEN HOUSE op het Asiel te Parera van 9.00 uur 's morgens tot 1.00 uur 's middags. Komt U ook even langs om ons Asiel te bezichtigen! Om 11.00 uur is er een demonstratie van honden. Verder is er een winkeltje vol leuke spullen en een grabbelton voor de kinderen. Gratis koffie, thee en softdrinks. Gratis entree en deurprijzen. Bij de voorbereiding mochten we weer rekenen op de medewerking van onze sponsors. Hiervoor onze hartelijke dank!? Tot zaterdag dan.

Recept:

GALIÑA KU DOMPLIN

Pa: 6 persona

Mester di:
2 kuchara di zeta
1 galiña kòrtá na pida
1 siboyo mediano
1 lechi di konofló
2 kuchara di hariña di pan
2 kup di buyon di galiña
1 blachi di laurel, netumuskat i kominu na puiru

Pa e Dòmplinnan:
2 kup di hariña
3 telep di baking powder
1 telep di salu
1 telep di peterseli, kòrtá chikí
½ kup di margarine
1 webu, bon batí
mas o menos 1 kup di lechi

Moda di prepará:
1. Hasa e pida galiñanan den e zeta kayente, te ora nan ta hanita, koló di oro; Saka nan pone un banda
2. Den e sobrá zeta ta hasa e siboyo i e konofló, te ora e siboyo ta slap; Pone nan huntu ku e galiña
3. Hasa e hariña pa más o menos dos minüt i poko poko ta basha e buyon aseka, drei e pa e no kria klòmpi.
4. Buta e galiña i e siboyo, huntu ku e laurel i e speserei nan aden. Baha e stof i lag'e kushiná mas o menos mei ora. Mientrastantu ta traha e dòmplinnan.
5. Kòrta e margarine ku dos kuchu den e hariña, brua ku salu i baking powder.
6. Brua e lechi i e webu batí poko poko ku un forki den e hariña. No drei e muchu. Traha un mansa molí. Brua e peterseli den e mansa.
7. Saka e mansa ku un kuchara i ku yudansa di un otro kuchara ta laga e mansa di dòmplin kai den e buyan.
8. Laganan herbé 10 minüt, sin tapa e wea, despues ... molí.
9. Pa sirbié ta buta e galiña den un asèchi hundu ku su sous i dòrné ku e dòmplinnan.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333.

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 127-743.

Bankrek. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I - II: 20.15, 21.15 + 24.00 uur *Fatal Attraction* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 + 24.00 uur *Hot Spot* (18 jr.).

* * * * *

BOTICA'S (nachtdienst)
Pabao brug: Santa Anna, tel.: 28181.
Pariba brug: San Nicolas, tel.: 45712.

* * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter Van Trigt, Ecuadorstraat 2, tel.: 21835/22991.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter E. Boderie, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.
Kinderarts: dokter Bryson, tel.: 24254/24300 (hospitaal).

* * * * *

CENTRO MEDICO CARABOBO (L.G. Smith Boulevard, tel.: 21777): de wacht heeft dokter A. Rodriguez.

* * * * *

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

* * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Start here; 18.30 Those amazing animals; 19.15 Science & Technology; 19.25 Big story; 20.00 It's a living; 20.30 CBS spotlights on sports; 21.15 CNN international news; 21.45 Estreno: «Gulag»; 23.30 Sluiting.

ZONDAG: 15.00 Herhaling Calypsonian and Roadmarch contest; 18.40 Galgary '88; 19.10 Style with Elsa Klensch; 19.30 Showtime; 20.30 Glory of God; 21.00 Quo Vadis; 22.15 CNN international news; 22.45 Remington Steele: «You are Steele the one for me»; 23.30 Sports tonight; 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 18.00 Mickey and Donald; 18.30 CNN International news; 19.30 The world tomorrow: «Aids the modern plague»; 20.00 Telenoticias; 20.30 Programma BUVO; 20.45 Kankerfondsprogramma; 21.00 Directe uitzending van '60th annual Academy Awards' (Oscar- uitreiking) vanuit het Shrine Civic Auditorium in Los Angeles; 24.00 Sluiting.

* * * * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45/18.30-19.30 uur.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel.: 24652/22817): informatiecentrum woensdag geopend van 08.30-12.00 uur - Paardenbaaistraat 8 (boven).

TONEEL: 20.30 uur 'E Recompensa' gebracht door toneelgroep Grupo Teatral Kibrahacha - Cas di Cultura.

FC ROMA: 20.00 uur festival van Mexicaanse liedjes m.b.v. Mariachi Perla di Aruba - Centro di Barrio Dakota.

ARUBA ROTARYCLUB: 20.00 uur 'bingo drive' - Holiday Inn Aruba.

SPORT
VOLLEYBALL: 19.00 uur internationaal toernooi - Sporthal.

* * * * *

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I + II: 18.00 uur *Cartoon Magic* (alle leeft.); 20.15 + 21.15 uur *Fatal Attraction* (18 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Hot Spot* (18 jr.).

* * * * *

DIVERSEN
SPOOKHUIS: 15.00-18.00 uur in Centro di Barrio Brazil.

TONEEL: 20.30 uur 'E Recompensa' gebracht door toneelgroep Grupo Teatral Kibrahacha - Cas di Cultura.

SPORT
BASEBALL **(AA-klasse):** 14.00 uur start nieuwe competitie met openingswedstrijd Marlboro vs Aruba Video Center - Don Elias Mansur Ballpark.

ATLETIEK **(Aruba Atletiek Bond):** 08.30-09.30 uur hardloopwedstrijden - Wilhelminastadion.

BOWLEN: 14.00 uur 'pot lotto bowling' - Camacuri Bowling Centre.

* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 09.00-15.00 uur 'Britanis' - vert. SELMA.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Lagoenweg 9A, 1e verdieping): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN «MAN NA OBRA»: elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om producten te kopen in het oude gebouw van «Bibito Pin», t/o Protestantse kerk, Piedra Plat.

* * * * *

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 19.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (doopdienst).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
PIEDRA PLAT: **geen dienst.**
SAN NICOLAS: 09.00 uur gecombineerde kerkdienst met koffiedrinken na afloop van de dienst.

* * * * *

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

* * * * *

PROF. NOOTEBOOM: ARUBA OP GOEDE WEG

Dr Sjiem Fat: concordantie is niet alleenzaligmakend

Engelbrecht: financieel dienstencentrum moet passen binnen beleid

ORANJESTAD — "De regering is er zich terdege van bewust, dat de tot stand brenging van een internationaal financieel dienstencentrum moet passen binnen de overige beleidsdoeleinden. Hierbij wordt vooral gedacht aan het beleid met betrekking tot de relaties met andere landen, alsmede, meer in het bijzonder, aan de fiscale betrekkingen met andere landen, binnen en buiten het koninkrijk", aldus de Arubaanse minister van Financiën, Armand Engelbrecht, bij de opening van het fiscaal juridisch seminar, dat gisteren door de stichting American Dutch Tax Seminars in het Golden Tulip Aruba Caribbean Hotel werd georganiseerd. Hiervoor bestond goede belangstelling, vooral ook uit Curaçao. Aan een forum werd deelgenomen door de Nederlandse topexperts op dit gebied: oud-staatssecretatis van Financiën prof. mr A. Nooteboom, oud-hoogleraar mr W. van der Grinten en prof. mr J.W. Zwemmer.

Het fiscaal juridisch seminar, dat gisteren gehouden werd, trok niet alleen veel belangstelling, maar stond ook op een goed peil waarbij vooral het voor en tegen van de Arubaaanse plannen voor een financieel dienstencentrum werden gehoord. Minister Armand Engelbrecht benadrukte, dat de Arubaanse regering de financieel- economische ontwikkeling op Aruba met kracht ter hand heeft genomen. Naast het stimuleren van het toerisme kan hieraan worden bijgedragen door Aruba verder te ontwikkelen in de richting van een internationaal financieel dienstcentrum.

Mede als gevolg van haar politieke en economische stabiliteit kan Aruba op dit gebied een concurrerende positie gaan innemen, mits aan de overige voorwaarden, waaronder niet in de laatste plaats adequate wetgeving ter zake — waaraan hard gewerkt wordt — zal worden voldaan.

VEEL RELATIES

De bewindsman wees erop, dat Aruba reeds met vele landen op vele terreinen van uiteenlopende aard betrekking onderhoudt. De met betrekking tot het financieel dienstencentrum te ontwikkelen **wetgeving zal in het verlengde moeten liggen van de** wijze waarop aan deze relaties inhoud wordt gegeven. "Wat betreft de fiscale betrekkingen met derde landen — de relaties binnen het koninkrijk — merk ik op", aldus de minister, "dat het regeringsbeleid erop gericht blijft om zoveel als dat in het belang van Aruba mogelijk is, belasting- verdragen te sluiten".

"Het toelaten van laag- en onbelaste vennootschappen binnen de fiscale wetgeving leidt dan tot de formulering van een zogenaamd tweesporenbeleid. Enerzijds het stimuleren van 'low and zero tax companies', welke vooral van belang zijn voor de internationale financiële dienstverlening. Dit zeer nauwkeurig omschreven grenzen, anderzijds het in stand houden van de reguliere, normaal belaste vennootschappen, die de voordelen van belastings- verdragen deelachtig kunnen worden. De regering wil dit onderscheid nadrukkelijk maken".

Minister Engelbrecht wees erop, dat wanneer gesproken wordt over Aruba als internationaal financieel dienstcentrum dit derhalve niet zal betekenen, dat Aruba zich beweegt in de richting van een belasting-jurisdictie, waarin 'low of zero tax' regel is, en de normale belastingheffing naar de winst uitzondering. Deze problematiek werd met Nederland besproken, hetgeen er toe geleid heeft, dat de Arubaanse voorstellen, zoals die thans in bewerking zijn, een normaal functioneren van de belasting- regeling voor het koninkrijk niet in gevaar brengen in de relatie tot Aruba.

BEZWAREN

Prof. Van der Grinten, die het vooral over de concordantie had, kreeg van mr dr Paul Sjiem Fat te horen, dat hij het er niet mee eens is dat, omdat Aruba klein is het zich moet aansluiten bij de Antillen en Nederland. Indirect werd gesteld, dat het desnoods de aparte status moest laten varen, waartegen mr Sjiem Fat ernstige bezwaren had. Wel was hij van mening, dat de bezwaren van mr Van der Grinten zorgvuldig moeten worden bestudeerd of die bezwaren hout snijden. Hij vond, dat het geheel niet op het altaar van de concordantie ten offer moet worden gebracht.

GOEDE WEG

In een intervieuw voor Telenoticias ging de ex-staatssecretaris van Financiën, prof. mr A. Nooteboom, gisteravond uitvoerig in op de Arubaanse plannen voor een financieel dienstencentrum. Hij vond dat de regering en het **parlement de richting moeten** bepalen welke Aruba in deze wil ingaan. Hij vond, dat de regering met de voorbereiding van het wetsontwerp op de goede weg is.

Uitvoerig stond de hoogleraar in het belastingrecht stil bij een financieel dienstencentrum, dat men zo maar niet één-twee-drie uit de grond kan stampen. Hij haalde hierbij Zwitserland aan, dat niet alleen een naam heeft op gebied van horloges, maar ook alles op gebied van een financieel centrum geregeld heeft. Als Aruba een financieel dienstcentrum wil krijgen, dat moet het niet alleen aandacht aan de wetgeving op dit gebied worden besteed, maar ook worden gezorgd voor een goed geordende vennootschaps- belasting, goede bank- faciliteiten, goede verbindingen en moderne telecommunicatie.

EIGEN CONCLUSIES

Over de richting welke Aruba moet inslaan, merkte prof. Nooteboom op, dat hij gehoord had, dat men maar eens op Curaçao moest gaan praten. In dit verband merkte Aruba terecht op, dat men wel bereid is te gaan kijken op Aruba, maar dat Aruba haar eigen conclusies zal trekken.

De vraag of Aruba nu voordeel zou kunnen trekken van de spanningen in Panamá, vond prof. Nooteboom een zeer gevaarlijke vraag. Wat bedoelt men met gevaarlijke ontwikkelingen in Panamá? Als Aruba wil profiteren, dan zal dit langs geordende wegen moeten gebeuren, van bedrijven die legaal weg willen, omdat zij in dat land geen vertrouwen in de toekomst meer hebben. Wij moeten zorgen, dat wij onder geen enkele omstandigheid dubieuze zaken hierheen halen", aldus prof. Nooteboom.

ORANJESTAD — De nieuwe directeur van Unicon/Aruba Mercantile Corporation, P. Groenendijk, maakte gistermiddag kennis met de Arubaanse pers. Bij de foto: Groenendijk met zijn staf.

ORANJESTAD — Tijdens een ontvangst van de pers maakte de nieuwe directeur van AMC/Unicon, P. Groenendijk, bekend, dat de naam van de zaken Antillian Mercantile veranderd wordt in Aruba Mercantile Corporation.

Onder de naam AMC/Unicon gaat het bedrijf — dat dagelijks werk aan 71 personen biedt — in de Arubaanse gemeenschap verder.

Groenendijk, die reeds een jarenlange Zuidamerikaanse ervaring achter de rug heeft — waaronder enige jaren als Nederlands consul in San Salvador — vertelde dat binnen het AMC/Unicon nu drie winkels ressorteren, te weten het pand in de Havenstraat, het pand aan de Fergusonstraat en het pand aan de Van de Veen Zeppenveldtstraat. Terwijl onder Unicon in de Tomatenstraat de verkoop van bouw- en installatie- materialen, alsmede de airo- afdeling zijn ondergebracht.

Groenendijk vertelde in het bijzijn van zijn staf en Francis Petronia van Direct Effect Services, die de public relations van het bedrijf verzorgt, dat hij vol vertrouwen de toekomst tegemoet ziet. Het bedrijf gaat ook een nieuwe logo invoeren, terwijl de organisatie wordt bijgestaan door 'Facilito', die sinds begin maart zijn intrede op Aruba deed.

Wetsontwerp klaar over gevangeniswezen

Gedetineerden betrekken bij rehabilitatie-program

ORANJESTAD — Een commissie onder voorzitterschap van rechter Shon Lopez is gereed gekomen met een wetsontwerp waarin aangelegenheden van het strafwezen en het Huis van Bewaring geregeld worden.

Deze commissie werd enige tijd geleden aangesteld door minister van Justitie, Watty Vos, die verklaarde dat het wetsontwerp binnenkort naar de Staten zal worden gestuurd. Deze nieuwe regeling was hoog nodig, zei de bewindsman, omdat alle wetten, die gehanteerd worden in het gevangeniswezen verouderde wetten zijn. Het wetsontwerp houdt een aanpassing en 'up-grading' in van de wetten om ze aan de moderne eisen te laten voldoen.

VORMING

De minister noemde het belangrijk, dat de commissie met zijn werk klaar was voordat de bouw van het nieuwe Huis van Bewaring gereed is. Het wetsontwerp houdt onder andere een 'vorming' in van het gevangenis- personeel. In dit verband heeft de regering al contact opgenomen met Nederland opdat een deel van het personeel cursussen in Nederland kan gaan volgen. De nieuwe directeur van de gevangenis en zijn waarnemer zijn reeds in Nederland en dit jaar nog zal een aantal personeelsleden naar Nederland gaan.

In het nieuwe gevangenisbeleid zullen ook de gedetineerden betrokken worden in een rehabilitatie- programma. Bij dit rehabilitatie- programma hoort ook een verlofregeling, waarbij een gedetineerde na een bepaalde periode in aanmerking kan komen om op gedurende zekere momenten van de dag naar huis te gaan om alvast te kunnen gaan wennen aan terugkeer in de gemeenschap als gerespecteerde burger, die weer in het arbeidsproces kan worden opgenomen.

WERKTHERAPIE

Het nieuwe beleid omvat ook 'up-grading' van de werkzaamheden die gedetineerden tijdens hun detentie uitvoeren. In het nieuwe Huis van Bewaring komt een grote werkplaats, waar de werktherapie intensief zal zijn. Ook zullen de gedetineerden buiten de gevangenis gaan werken aan projecten, die voor de gemeenschap van belang zijn.

Ingezonden

Toespraak van de gouverneur

WIJ VIEREN VANDAAG voor de derde keer na het ingaan van de Status Aparte onze nationale feestdag. In eerdere toespraken heb ik al mijn twijfels uitgesproken over het huidige bestuur. Helaas kan ik ook ditmaal niet veel opwekkende geluiden laten horen. Het wordt zelfs van kwaad tot erger. Ook op deze viering schittert de regering door afwezigheid. Door het krachtig ingrijpen van de oppositie hebben we toch nog voor een bescheiden viering kunnen zorgdragen. Een applaus is dan ook wel op zijn plaats.

Aruba gaat als het zo doorgaat naar de knoppen. Ze vieren maar feest, terwijl de problemen zich opstapelen. Het leger werklozen wordt steeds groter, terwijl degenen die nog werk hebben zich blauw betalen aan belasting. Nu is er weer een extra 4,1 solidariteits- belasting ingesteld. Het loopt werkelijk de spuigaten uit.

Het toerisme holt achteruit. Leegstaande hotels worden als kraakpanden gebruikt. De beroemde witte stranden van Aruba zijn totaal vervuild door aangespoelde olie. Resultaat van het maar links en rechts uitdelen van boor- vergunningen.

Hoewel de Lago- raffinaderij totaal is afgeschreven door Exxon, heeft de regering toch een zekere P.W. in de gelegenheid gesteld de zaak weer op poten te zetten. De gevolgen waren rampzalig. P.W. verdween spoorloos, Exxon lachte in z'n vuistje en Aruba zit met de gebakken peren in de vorm van een massale berg oudroest. Ook het hals over kop starten van een financieel centrum is volledig uit de hand gelopen. De cocaïnebazen stonden te dringen om hun miljoenen hier te beleggen. Noriega stond zelfs op de stoep. De banken puilen uit van het zwarte geld. Kortom: het ziet er zwart ujit voor Aruba. En zo kan ik wel even doorgaan.

Gelukkig is er een lichtpuntje. De oppositie werkt zich uit de naad. Komen met uitgewerkte plannen en voorstellen om Aruba weer uit de put te halen. Zelfs partijbelangen worden opzij gezet om te redden wat er te redden valt. Aruba mag zich gelukkig prijzen met een dergelijke sterke oppositie. Zelfs persoonlijke aanvallen blijven achterwege. Helaas tevergeefs. De huidige regering is blind en doof voor de problemen en hebben het te druk met hun eigen belangen. De brief, die de oppositie naar de koningin heeft gestuurd, was dan ook volkomen op zijn plaats.

De koningin heeft opvallend snel gereageerd en ik geef nu een lid van de oppositie de gelegenheid de brief voor te lezen.

Geachte Nel,

Ik heb jullie noodkreet ontvangen en vind dat jullie groot gelijk hebben. Deze lui moeten weg. In mijn Troonrede heb ik ze al op hun donder gegeven. Ik zal er persoonlijk voor zorg dragen, dat er nieuwe verkiezingen komen. Want dat is toch wat jullie willen, hè?

Groetjes, Beatrix.

Ben je nu tevreden Nel?

Nu even in alle ernst. Kan de Kieswet niet veranderd worden? Verkiezingen om de twee jaar bijvoorbeeld? Vier jaar is echt te lang om aan de kant te staan. Ik vrees het ergste voor Nel's gezondheid als dat zo doorgaat. Kan je nog wel lachen, Nel?

RINUS DE GRAAFF
Aruba

ORANJESTAD — De stichting Anti-Drugs Aruba (FADA) organiseert morgenochtend een recreatiefietstocht waaraan jong en oud kan deelnemen.

De start is om acht uur bij de Casa del Mar. Deelnemers die niet om acht uur willen starten, kunnen zich om negen uur bij de groep voegen bij de Antilles Industrial Gases (AIG) te Balashi of om half tien bij de politiewacht Noord.

Herman Kuiperi in dienst ATIA

ORANJESTAD — De Arubaanse Vereniging voor Handel en Industrie (ATIA) heeft Herman Kuiperi benoemd tot executive director van de ATIA. Enige tijd geleden zocht de AHATA personen voor deze functies om de zaken van de ATIA beter te kunnen aanpakken. Uit de kandidaten werd Herman Kuiperi gekozen, die ruim 35 jaar bij de Dienst Openbare Werken hoofd van de personeels- afdeling was en kortgeleden met pensioen ging.

PDA: volk slachtoffer onmenselijke maatregelen regering

ORANJESTAD — De PDA eist, dat het volk voor het betalen van achterstallige waterrekeningen en belasting een rechtvaardige en menselijke regeling krijgt overeenkomstig de draagkracht van iedere burger.

Zo stelt de PDA- voorzitter, dr Leonard Berlinski, in een telexboodschap aan de minister- president. In zijn nationale toespraak heeft de premier — aldus Berlinski — met trots verklaard, dat Aruba weer op zijn benen staat, maar in feite is het desastreus beleid van de premier aan het culmineren in financiële problemen en is de landskas leeg.

"Het volk is het grote slachtoffer van de onmenselijke maatregelen om in korte tijd achterstallige rekeningen te moeten betalen om de landskas weer te vullen", aldus de PDA- voorzitter.

Uitslag van Paas-prijsvraag

VOOR DE Paasadvertentie- prijsvraag van de Amigoe bestond ook ditmaal grote belangstelling: 413 inzendingen werden ontvangen.

In de slagzin werden de lezers aangeraden met de Paasdagen voorzichtig te rijden en te zorgen, dat de auto, waaronder verzekering en nummerplaat in orde waren. Dan zou het zeker een veilige Pasen worden.

De eerste prijs van honderd florin ging naar Rufina Tromp, Catashi 6 en vervolgens drie maanden Amigoe gratis voor A. William, Koningstraat 82, Faustino Tromp, Macuarima 38-D en zuster Geertruid Jegen van Santa Cruz 37, terwijl L. Villasmil van de Jupiterstraat de Amigoe twee maanden gratis zal ontvangen.

ORANJESTAD — De man P., die recentelijk door de politie in het Concorde Hotel werd gearresteerd en zich schuldig heeft gemaakt aan oplichters- praktijken, onder meer op Sint Maarten, is door Aruba aan de Antillen uitgeleverd en inmiddels naar Sint Maarten overgebracht. De Venezolaan/Italiaan P. wordt ook internationaal door Interpol gezocht. Op Sint Maarten zou hij zich schuldig hebben gemaakt aan oplichting van een casino en enige zaken.

Let's Play Ball!

WILLEMSTAD — Wanneer vanavond het baseball-seizoen 1988 van start gaat, zal voor het eerst een gewijzigde competitie-vorm worden gehanteerd. De acht lokale baseball-ploegen zijn [illegible] vier ploegen verdeeld. De nummers een en twee van beide poules zullen aan het einde van het seizoen overgaan naar de finale-ronde.

Het bestuur van de Febeko, de lokale baseball-bond, is tot deze ingrijpende verandering overgegaan om op deze wijze weer publiek naar het stadion te krijgen. Men hoopt op deze wijze meer spanning te brengen in het competitie-verloop. Het is nu minder snel bekend welke ploegen naar de eindronde zullen overgaan.

[illegible] het Amerikaanse systeem spelen de vier ploegen uit de twee poules alle tegen elkaar. Dat betekent zowel onderlinge poule-duels als wedstrijden tegen de clubs uit de andere poule. De clubs spelen echter meer wedstrijden tegen de teams uit de eigen poule dan tegen teams uit de andere poule.

De indeling van de twee poules is geschied op basis van de eindstand van vorig jaar, met dien verstande dat in poule A de nummers 1,3,5 en 7 en in poule B de nummers 2,4,6 en 8 zijn geplaatst.

Dit heeft de volgende indeling opgeleverd:

Poule A:
Royal Scorpions, Sta. Maria Pirates, Blue Hawks en Groot Kwartier Stars.

Poule B:
Sta. Rosa Indians, Wild Cats, Alpha en Sorpresa.

1988 Baseball

Vanavond om 20.00 uur start met veel activiteiten voorafgaand aan het eerste duel tussen Royal Scorpions en Sta. Maria Pirates, de AA-baseball-competitie 1988 in het stadion van Sentro Deportivo Kòrsou. De opzet van deze competitie is gewijzigd in vergelijk met het vorig seizoen.

Er zijn nu twee poules gevormd. Deze wijziging in de competitie-opzet is ingegeven door het teruglopend aantal toeschouwers bij de lokale baseball-duels, welke dit jaar, evenals vorig jaar, weer allemaal in het SDK worden gespeeld.

Hierbij volgt het wedstrijdschema voor de eerste en tweede ronde.

EERSTE RONDE AA-KLASSE BASEBALL:

						POULE
Zaterdag	09-04-88	20.00	Royal Scorpions	v/s	Sta. Maria Pirates	A
Zondag	10-04-88	10.30	Alpha	v/s	Sorpresa	B
Maandag	11-04-88	20.00	Blue Hawks	v/s	Gr. Kwartier	A
Dinsdag	12-04-88	20.00	Sta. Rosa Indians	v/s	Wild Cats	B
Donderdag	14-04-88	20.00	Royal Scorpions	v/s	Gr. Kwartier	A
Zaterdag	16-04-88	20.00	Alpha	v/s	Wild Cats	B
Zondag	17-08-88	10.30	Sta. Maria Pirates	v/s	Blue Hawks	A
Maandag	18-04-88	20.00	Sorpresa	v/s	Sta. Rosa Indians	B
Dinsdag	19-04-88	20.00	Blue Hawks	v/s	Royal Scorpions	A
Donderdag	21-04-88	20.00	Sta. Rosa Indians	v/s	Alpha	B
Zaterdag	23-04-88	20.00	Gr. Kwartier	v/s	Sta. Maria Pirates	A
Zondag	24-04-88	10.30	Wild Cats	v/s	Sorpresa	B

TWEEDE RONDE 1988

						SERIE
Maandag	25-04-88	20.00	Royal Scorpions	v/s	Alpha	1
Dinsdag	26-04-88	20.00	Sta. Rosa Indians	v/s	Sorpresa	
Donderdag	28-04-88	20.00	Gr. Kwartier	v/s	Blue Hawks	
Zaterdag	30-04-88	20.00	Sta. Maria Pirates	v/s	Wild Cats	
Maandag	02-05-88	20.00	Sorpresa	v/s	Alpha	2
Dinsdag	03-05-88	20.00	Sta. Maria Pirates	v/s	Blue Hawks	
Donderdag	05-05-88	20.00	Wild Cats	v/s	Gr. Kwartier	
Zaterdag	07-05-88	20.00	Sta. Rosa Indians	v/s	Royal Scorpions	
Zondag	08-05-88	10.30	Wild Cats	v/s	Blue Hawks	3
Maandag	09-05-88	20.00	Alpha	v/s	Sta. Rosa Indians	
Dinsdag	10-05-88	20.00	Royal Scorpions	v/s	Gr. Kwartier	
Zondag	15-05-88	10.30	Blue Hawks	v/s	Royal Scorpions	4
Maandag	16-05-88	20.00	Gr. Kwartier	v/s	Alpha	
Dinsdag	17-05-88	20.00	Sta. Maria Pirates	v/s	Sta. Rosa Indians	
Donderdag	19-05-88	20.00	Sorpresa	v/s	Wild Cats	
Zaterdag	21-05-88	20.00	Sta. Maria Pirates	v/s	Royal Scorpions	5
Zondag	22-05-88	10.30	Wild Cats	v/s	Alpha	
Maandag	23-05-88	20.00	Blue Hawks	v/s	Sta. Rosa Indians	
Dinsdag	24-05-88	20.00	Sorpresa	v/s	Gr. Kwartier	
Donderdag	26-05-88	20.00	Alpha	v/s	Sta. Maria Pirates	6
Zaterdag	28-05-88	20.00	Wild Cats	v/s	Sta. Rosa Indians	
Zondag	29-05-88	10.30	Gr. Kwartier	v/s	Royal Scorpions	
Maandag	30-05-88	20.00	Sorpresa	v/s	Blue Hawks	
Dinsdag	31-05-88	20.00	Sta. Rosa Indians	v/s	Gr. Kwartier	7
Donderdag	02-06-88	20.00	Alpha	v/s	Blue Hawks	
Zaterdag	04-06-88	20.00	Royal Scorpions	v/s	Wild Cats	
Zondag	05-06-88	10.30	Sta. Maria Pirates	v/s	Sorpresa	

WILLEMSTAD — Niet alleen een gewijzigde competitie-opzet speelt een rol bij het maken van een meer interessante baseball-competitie, ook andere plannen zijn hiervoor ontwikkeld. [illegible] het leven geroepen commissie een aantal andere plannen ontwikkeld.

Deze commissie, bestaande uit Cova, Gijsbertha, Halabi, Bolivar en Daou dachten aan het volgende. Er zullen vijftig zogenaamde sponsorship-kaarten worden uitgegeven, welke recht geven op een plaats op de eretribune.

Deze kaarten kunnen worden gekocht voor fl. 200,- per persoon of fl. 300,- voor een echtpaar. Ze zijn het gehele seizoen geldig.

Om ook de supporters meer bij het lokale baseball-gebeuren te betrekken, komt er een ideeën-bus in het stadion te hangen. Hierin kan elke bezoeker zijn of haar op- en/of aanmerkingen kwijt. Aan het einde van elke competitie-ronde krijgt de pers-fotograaf, die de beste actie-foto heeft gemaakt van een van de wedstrijden, een prijs.

De dames krijgen naast het ope-[illegible], bij nog een aantal wedstrijden gratis toegang.

De wedstrijddagen zijn telkens op maandag, dinsdag, donderdag, zaterdag en zondag.

De verwachting is dat dit jaar weer een groot aantal baseball fanàtici en team supporters de weg naar Sentro Deportivo weten te vinden om de baseball sport opnieuw leven in te blazen. Een volle tribune verhoogt niet alleen het nivo van het spel maar ook de sfeer en competitiestrijd.

Met nog één duel twee punten voor

Oud-wereldkampioen Sijbrands kwalificeert zich voor WK dammen

PUTTEN — Ton Sijbrands is de eerste speler, die zich via de strijd om het nationale damkampioenschap heeft verzekerd van een ticket voor het toernooi om het wereldkampioenschap. De wereldtitelstrijd wordt vermoedelijk eind juli in Brazilië gehouden. De oud-wereldkampioen kwam in de voorlaatste ronde van het zeventigste titeltoernooi weliswaar niet verder dan remise tegen Geert van Aalten, maar door de nederlaag van Auke Scholma tegen Jos Stokkel kan hem die kwalificatie niet meer worden ontnomen. De titel kan hij in de slotronde veroveren door remise te spelen tegen Scholma.

Voor de overige twee plaatsen voor het toernooi om het wereldkampioenschap komen nog vijf spelers in aanmerking, van wie Van Aalten en Van der Zee de beste kansen hebben. Van der Zee kwam door een overwinning op Heusdens terug op de met Van Aalten en Clerc gedeelde tweede plaats, terwijl Jansen, Scholma, Stokkel en Van der Wal met dertien punten ook nog in de race bleven.

De honderd toeschouwers in de Vanenburg in Putten leefden ruim vijfeneenhalf uur in spanning of Sijbrands in de voorlaatste ronde al kampioen zou worden. Van Aalten probeerde de stand zoveel mogelijk in evenwicht te houden, al kreeg de Huissenaar het wel steeds moeilijker. Toch haalde hij de tijdcontrole en in het daaropvolgend eindspel wist hij Sijbrands nog juist van winst af te houden. Van Aalten behield desondanks de gedeelde tweede plaats, al dankte hij dat voornamelijk aan Jos Stokkel, die een spectaculair klok-duel met Auke Scholma uitvocht. De Huissenaar had de Groninger voordien al een schijf ontfutseld en met de vlag op vallen, dwong hij Scholma tot enkele ingrijpende beslissingen. Er bleef een betere positie voor Stokkel over, die hij vakkundig naar winst voerde.

Hendrik van der Zee herstelde zich van de nederlaag tegen John van der Borst en pakte de dit toernooi spectaculair spelende Ron Heusdens op de juiste wijze aan. De Schiedammer zat in het middenspel al in moeilijkheden, moest in de tijdnoodfase een schijf afstaan en bleek in het eindspel geen sluitende verdediging meer te kunnen vinden.

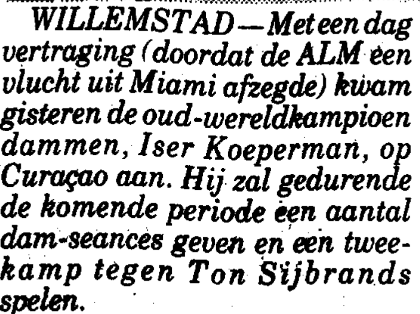
VAN DER ZEE

Van der Zee eiste daardoor weer een plaats op bij het trio achtervolgers van Sijbrands. Rob Clerc zag namelijk geen kans de verdediging van Wieger Wesselink voldoende te ontwrichten en moest met remise genoegen nemen.

Jannes van der Wal en John van der Borst speelden misschien wel de meest spectaculaire partij, die na een razende tijdnoodsfase toch niet meer dan remise opleverde.

Europees kampioen Gerard Jansen had betere winstkansen dan debutant Cock van Leeuwen, die na bijna zes uur spelen echter toch met de halve winst achter het bord vandaan kwam. Hans Vermin verspeelde zijn laatste kans op een hoge klassering door met Anton Schotanus de punten te delen.

De stand aan kop met nog een duel te spelen:
1. Sijbrands: 16; 2. Van Aalten, Clerc, Van der Zee: 14; 5. Jansen, Scholma, Stokkel, Van der Wal: 13; 9. Vermin: 12.

WILLEMSTAD — Met een dag vertraging (doordat de ALM een vlucht uit Miami afzegde) kwam gisteren de oud-wereldkampioen dammen, Iser Koeperman, op Curaçao aan. Hij zal gedurende de komende periode een aantal dam-seances geven en een tweekamp tegen Ton Sijbrands spelen.

Laatst genoemde plaatste zich tijdens het Nederlands kampioenschap dammen, na een afwezigheid van vele jaren, voor het komend WK in Brazilië.

Op de foto Koeperman (links) in gesprek met Leitoe (midden), voorzitter van de Curaçaose Dambond, en de gedeputeerde voor Sportzaken, Augustin Diaz.

Messteken bij training

Botafogo vecht met supporters

RIO DE JANEIRO — Spelers van de Braziliaanse voetbalclub Botafogo hebben tijdens de training slaande ruzie gekregen met treiterende toeschouwers. Verdediger Ronaldo liep tijdens de vechtpartij steekwonden op. Zijn rechterarm moest op vijf plaatsen worden gehecht.

Tijdens de training werden de voetballers uitgescholden door de tot de eigen aanhang behorende omstanders. Op een gegeven moment kreeg aanvaller Claudio Adao daar genoeg van en daagde het publiek uit.

Daarop ontstond een groot handgemeen. Ronaldo moest het daarbij het meest ontgelden. "Toen ik een van die lui te pakken nam, werd ik door een ander aangevallen met een mes. Uit een reflex hield ik mijn arm voor mijn hoofd. Dat is mijn redding geweest", verklaarde de verdediger.

Het publiek keert zich de laatste tijd steeds meer tegen Botafogo. De club uit Rio de Janeiro, voor het laatst kampioen in 1968, heeft tot dusver slechts drie van de twaalf gespeelde wedstrijden gewonnen en staat zesde op de ranglijst.

Softball-toernooi Liga Amistad

Veel homeruns in duel Lucas Bols - Awa Limpi

WILLEMSTAD — Het duel tussen Lucas Bols en Awa Limpi in het softball-toernooi van de Liga Amistad kenmerkte zich door vijf homeruns, waarbij Awa Limpi er drie voor zijn rekening nam. Toch verloor de ploeg met 6-11 van zijn tegenstander.

Het grote verschil tussen beide ploegen was het aantal veldfouten. Awa Limpi greep drie keer mis. Lucas Bols was achter winnende werper Clemencia foutloos. Marshall sloeg voor de winnende ploeg beide homeruns. Bikker, Jones (3 uit 4) en Engelhart zagen hun homeruns uiteindelijk niet tot een overwinning bijdragen.

Het eerste duel op het sofballpark Suvek van zondag tussen organiserende vereniging Aguilas en Cheprok werd een nipte overwinning voor Aguilas: 5-4. Dit ondanks de vier veldfouten achter het werpen van winnaar Candelaria. Cheprok zag het goede spel (eenmaal een veldfout met zeven honkslagen) echter niet beloond. Kirnon kreeg het verlies toegeschreven.

In het duel tussen Luvac Jaws en BBK was het duidelijk wie het sterkst was. De 8-2 overwinning van Luvac Jaws werd door De Windt als werper veilig gesteld. Van de zeven hits door het winnend team geslagen, waren er twee een homerun. Deze werden achter de namen van Nieuw en Obispo genoteerd. De enige twee hits van BBK kwamen op naam van Merencia en Van de Linde.

Eithel Brunken was de winnende werper in het duel tussen Nos cu Nos en Carpatula: 12-5. De zege werd door twaalf hits tegen acht voor Carpatula opgebouwd. Brunken werd goed gesteund door Ignacio (3 uit 3), Martina (1 uit 1) en Antonia (3 uit 4). Gomez werd verliezende werper.

FC Utrecht is 'kandidaat'

Cruijff wil nieuwe topclub in Nederland

DEN HAAG — Johan Cruijff heeft vrijdagmiddag in Londen met de Britse zakenman Robert Maxwell gesproken over zijn plannen om in Nederland een internationaal hooggewaardeerde betaald-voetbalorganisatie van de grond te krijgen. Hierbij denkt Cruijff aan FC Utrecht.

De Engelse uitgever, die in Egeland eigenaar is van Oxford United en Derby County en zijn rechten op Watford moest afstaan, heeft Cruijff een bedrag van een miljoen pond (3,5 miljoen gulden) toegezegd als hij binnen een week tijd zijn plannen concretiseert. Dit deelde Cruijffs raadsman, Mr. Eric Vile in een televisieprogramma mee.

Cruijff, in januari vertrokken als technisch directeur van Ajax, moet bij de plannen, die hij met de topman van organisatie- bureau McKinsey, ex-minister Pieter Winsemius, heeft ontwikkeld, de zakelijke kant van het geheel vastleggen. "Een business-plan", noemde Vile dat. Cruijff heeft grote steun uit het bedrijfsleven om een topclub volgens zijn visie te ontwikkelen. De 40-jarige Vinkevener heeft voor de uitvoering van dat plan FC Utrecht op het oog.

Volgens Vile is er al veel werk gedaan. "Er is met sponsors gesproken. De naam KLM klopt. Voor mij is dat al een week of vijf ernst. Cruijff kan kiezen uit Barcelona en het plan rond FC Utrecht. Hij heeft uitstel bedongen bij Barcelona. Binnen een week wordt duidelijk of het lukt met die nieuwe topclub. Cruijff wil een goed elftal. Hij heeft al met veel spelers gesproken.

Binnen twee jaar moet de ploeg in Europees verband uitkomen. Het geld is er. "Cruijff wil in Nederland blijven, maar dan moet hij wel kans hebben op een goede start", aldus de advocaat. Vile bevestigde dat Cruijff met spelers als Bosman, Metgod, Richard Witschge, Ellerman, Lokhoff en Van der Gijp heeft gesproken.

Voorzitter Aalbers van FC Utrecht staat positief tegenover de plannen. Met name de invloed van Cruijff op de sponsors is voor hem van groot gewicht.

SPORT AGENDA MALTA AMSTEL

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Maduro Plaza)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

SOFTBALL
(int. toernooi)
20.00 uur Cardenales vs Pichingolo;
22.00 uur Rising Angels vs Gambro Twins [illegible]
('Nuevas [illegible]')
18.30 uur H. Misviering - Brievengatkerk;
21.00-02.00 uur receptie - 'Mondje Dicht', Pegirastraat 3.

BASEBALL
('AA-klasse')
20.00 uur openingswedstrijd (A-poule) Royal Scorpions vs Santa Maria - Sentro Deportivo Kòrsou.

*****

ZONDAG
ATLETIEK
('Road Runners Club Kòrsou')
06.30 uur start + finish 8-km 'Kareda di Grasia' - parkeerplaats Barbara Beach.

SOFTBALL
('Liga Amistad')
[illegible].00 uur Swift vs Carpatula;
[illegible].00 uur Vetaranos vs Lucas Bols;
[illegible].00 uur Cheprok vs Awa Limpi;
[illegible].00 uur Lucas vs Love Ice - Suvek Softballpark.
('Int. toernooi')
[illegible].00 uur Cardenales vs Rising Angels;
[illegible].00 uur Pichingolo vs Gambro Twins (Nederland) - Zapateer Ballpark.

TWEEKAMP
('Politie vs Brandweer')
11.00 uur biljarten - Club Bonaire;
11.00 uur tafeltennis - Irene Moreno Recreatiecentrum.
20.00 uur bowling - Damacor Bowling Centre.
20.30 uur prijsuitreiking - CSC-baert te Damacor.

BASEBALL
('Senior League')
10.00 uur Meubles Kennedy vs Kodela;
12.00 uur Zwitsal vs Ennia;
14.00 uur ABN vs Kodak;
16.00 uur Malta Amstel vs Marchena Hardware - Curaçao Little League Ballpark te Suffisant.
('AA-klasse')
10.30 uur (B-poule) Sorpresa vs Alpha - Sentro Deportivo Kòrsou.

VLIEGERWEDSTRIJD
[illegible].00-17.00 uur op het Vesta-terrein te Santa Maria.

SPORTDAG
('Komishon Deportivo Anti-Droga')
vanaf 10.00 uur te Suvek.

VOETBAL
('Independiente')
10.00-17.30 uur toernooi te Porta Blancu.

*****

NEW YORK — De uitslagen van de vrijdag gespeelde wedstrijden in de hoogste divisies van de Noordamerikaanse baseball- competitie zijn:

NATIONAL LEAGUE

Houston Astros - Cincinnati Reds 8-3, Chicago Cubs - Montreal Expos 6-4, Philadelphia Phillies - New York Mets 5-1, Los Angeles Dodgers - Atlanta Braves 6-3, Pittsburgh Pirates - St Louis Cardinals 4-3, San Francisco Giants - San Diego Padres 5-1.

AMERICAN LEAGUE

Cleveland Indians - Baltimore Orioles 3-0, New York Yankees - Milwaukee Brewers 6-4, Minnesota Twins - Toronto Blue Jays 6-3, Kansas City Royals - Detroit Tigers 3-2, Boston Red Sox - Texas Rangers 4-0, Chicago White Sox - Seattle Mariners 3-2, Oakland A's - California Angels 8-2.

Roda JC niet verder dan 4-4

DS '79 geeft 4-1 voorsprong prijs

DORDRECHT — Roda JC moet het eredivisieschap in de resterende drie duels tegen PSV, FC Utrecht en FC Twente veilig stellen. De Limburgers kwamen na drie opeenvolgende nederlagen niet verder dan een 4-4 gelijkspel tegen het al gedegradeerde DS '79.

Het duel tegen DS was door de Limburgers als een van de belangrijkste uit de geschiedenis van Roda aangekondigd. Roda heeft immers ambitieuze plannen voor de komende jaren en [illegible]. Geldschieter Nol Hendriks stoeg vlak na de winterstop [illegible] toen hij Jan Reker, ook wel de 'kroonprins van het trainersgilde' genoemd, bij rivaal VVV losweekte. Gisteren zaten Hendriks en Reker machteloos toe te zien hoe het dure Roda JC weggetikt werd door het frisse DS '79. Jan Reker moet wel balen van de Dordtenaren, die op 28 februari in Venlo tegen zijn huidige ploeg VVV ook al wonnen.

De 500 Dordtse supporters beleefden vrijdagavond een kostelijke avond en snapten waarschijnlijk niet waarom hun ploeg zo kansloos is gedegradeerd. Roda speelde ontstellend zwak en werd bij een achterstand van 0-2 door scheidsrechter Kempers in de 38e minuut terug in de wedstrijd gebracht. Hij gaf de Limburgers om volstrekt onduidelijke redenen een strafschop. Blattler schoot die laag in: 2-1. Eerder had Van der Wiel in de 22e minuut in geschoten na een kopbal van Slagboom en een schot van Boogers op doelman Nederburgh. DS kwam op 2-0 door een kopbal van Boogers, vier minuten voor de toegekende strafschop. Na de strafschop bleef de thuisclub beter. Twee minuten voor rust kopte topscorer Slagboom een hoekschop van Stout in: 3-1.

Dertien minuten na rust leek de wedstrijd beslist, toen Van der [illegible]el van dichtbij scoorde: 4-1. Pas daarna besefte Roda JC blijkbaar dat het eredivisieschap aan een zijden draad hing. Via de spitsen Smeets en Raven werd het nog 4-3. In de laatste minuut kopte Smeets een wanhoops-pass door, waarna Van Geel de bal onder doelman Dirven doorschoof: 4-4.

MIAMI — De Mexicaanse bokser Gilberto Roman heeft de wereldtitel in het supervliegegewicht volgens de versie van de WBC heroverd op de Colombiaan Jesus 'Sugar Baby' Rojas. Tijdens dat gevecht ging arbiter John Thomas tegen de vlakte, doordat hij te weinig afstand had genomen bij een slagenwisseling. De scheidsrechter bleef ongedeerd.

Scheidsrechter gaat knock-out

Roman haalde het einde van het gevecht over twaalf ronden met een diepe oogwond, die hij al vroeg in de partij had opgelopen. Hoewel het publiek na elke ronde verwachtte dat de Mexicaan zou moeten stoppen, mocht Roman doorgaan. De jury was unaniem bij het aanwijzen van de winnaar. Het was de eerste nederlaag van Rojas in zijn professionele loopbaan.

De voorafgaande 31 partijen had hij gewonnen.

Tweede winst voor kopman ploeg-Post

Erik Breukink bevestigt goede vorm door winst in Ronde van Baskenland

CEGAMA — Erik Breukink heeft vrijdag de eindoverwinning in de Ronde van Baskenland veroverd. De jeugdige kopman van de ploeg van Peter Post won in het Noordspaanse plaatsje Cegama de laatste etappe, een klimtijdrit over 8,3 kilometer. Voor Breukink betekende dat na het Criterium International van enkele weken geleden, de tweede overwinning in een etappe- wedstrijd.

Breukink sloeg zijn slag in het eerste deel van de etappe van de laatste dag. In de ochtendrit naar Cegama was de Nederlander attent toen zijn landgenoot in Spaanse dienst, leider Luc Suykerbuyk, onder een spervuur van aanvallen ten onder ging. Na veel aanvallen op een col van de tweede categorie, waarbij Suykerbuyk zonder steun van zijn te zwakke ploeg Kelly, Pino, Delgado en Gorospe counterde, ontsnapte de laatste in de afdaling. Breukink zag zijn kans, sloot aan en werkte nauwgezet samen met de Spaanse tijdrijder.

De voorsprong van het tweetal op de grote groep schommelde rond de halve minuut. Kelly, al drie keer winnaar van de Ronde van Baskenland, hield zich afzijdig in de achtervolging op Breukink en Gorospe. In de laatste kilometer reed Breukink bij de vermoeide Gorospe weg om de ritzege te grijpen. Suykerbuyk kwam in de grote groep op 40 seconden van de Nederlandse winnaar binnen en behield met de marge van een seconde de leiderstrui.

RACE-TEGEN-DE-KLOK

Een paar uur later was hij dat tricot toch kwijt. In de klimtijdrit over 8300 meter toonde Breukink zijn vorm en gegroeide mogelijkheden. Hij won de race-tegen-de-klok, zijn tweede zege in de drieslag van vrijdag. Kelly, de meester in de ritten tegen het uurwerk, kwam acht seconden tekort op Breukink. Suykerbuyk werd vierde in de tijdrit en behield zijn tweede positie in het eindklassement, juist voor Gorospe.

Voor Erik Breukink betekende de zege in de in Spanje hoog gewaardeerde etappewedstrijd van Baskenland, een bevestiging van zijn mogelijkheden. "Ik ben hierheen gegaan om het wedstrijdverloop aandachtig te volgen, niet elke dag aan te vallen. Dat is uitstekend gelukt. Ik wist dat er iets moest gebeuren, toen Gorospe sprong. Toen hij verzwakte ben ik in die ochtendrit alsnog gegaan, want elke seconde was kostbaar. Ik sta er beter voor dan in 1987. Dit geeft ook hoop op de Waalse klassiekers", aldus de kopman van Peter Post, die via overwinningen in de omloop van het Waasland, het Criterium International en de drieslag in Baskenland de Amstelveense ploegleider van de nodige zorgen heeft bevrijd.

RIJPER

De jeugdige coureur lijkt weer rijper om bij de internationale top van de etappewedstrijden aan te sluiten. Vorig jaar eindigde Breukink verrassend als derde in de Ronde van Italië. In de Tour de France werd hij 21e. In beide koersen won hij een rit. Dit jaar gaat Breukink voor de Rose Trui in de Giro d'Italia.

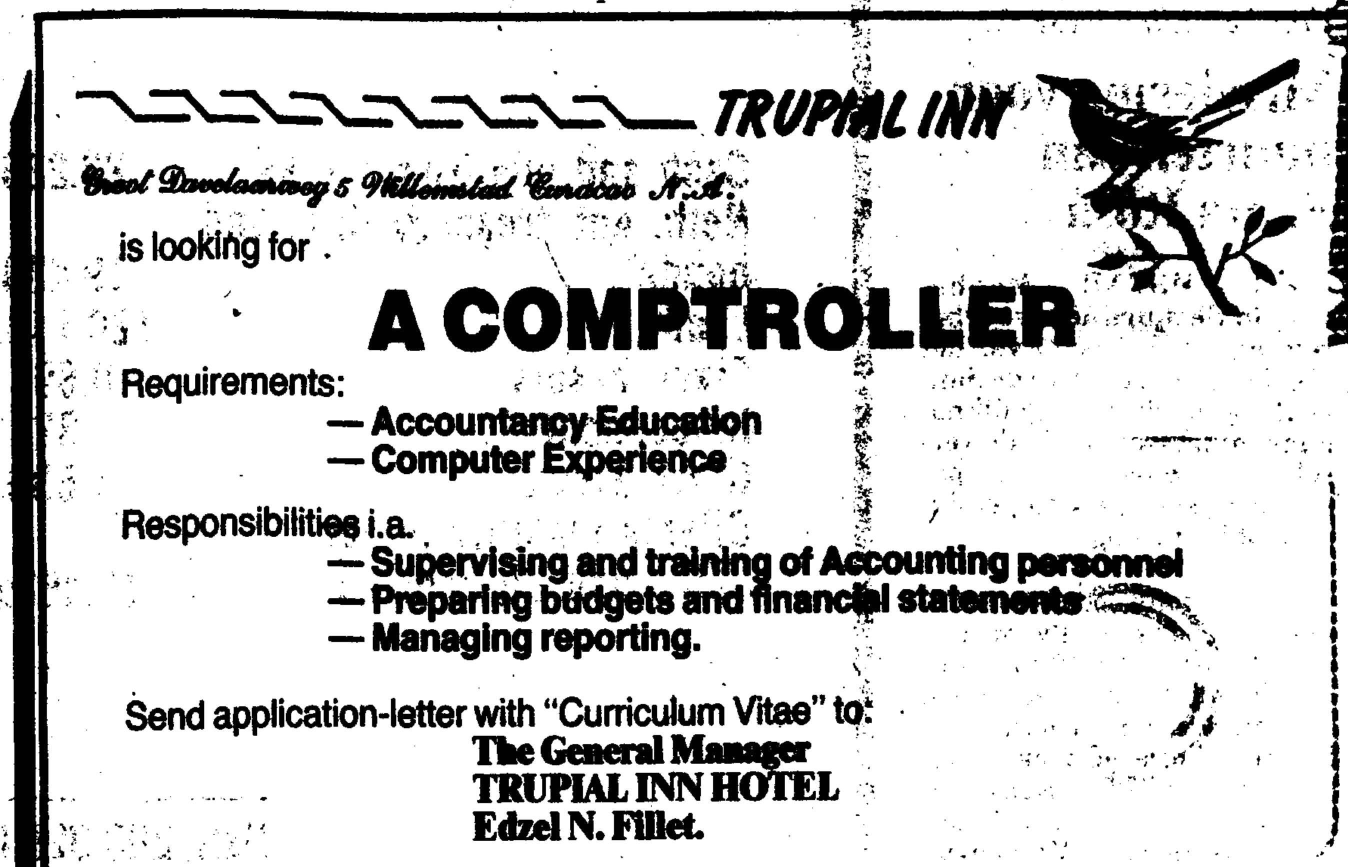
Kassa! voor Jordan:

Acht jaar lang 20.000 per dag

CHICAGO — De 25-jarige basketball-prof Michael Jordan wordt binnenkort de best betaalde sportman ter wereld. Hij gaat namelijk voor het bedrag van 56 miljoen gulden, dat betekent bijna 20.000 gulden per dag (!), een contract voor acht jaar tekenen bij de Chicago Bulls.

Hem wordt een jaarinkomen van zeven miljoen gulden gegarandeerd. Zijn voorganger als grootverdiener huist eveneens in de NBA, de Noordamerikaanse basketball profliga. Patrick Ewing verbond zich in 1985 tegen 60 miljoen gulden voor tien jaar aan de New York Knicks.

Dat is 'slechts' 16.500 gulden per dag.

BANCO DI CARIBE:

Balans-totaal met 71 miljoen gestegen

Weinig veelbelovende bedrijven aangeboden

WILLEMSTAD — Het jaar 1987 stond voor Banco di Caribe in het teken van de overname van de activiteiten van Barclay's bank (B.B.P.L.C.) op Aruba, Curaçao en Bonaire.

Na maanden van zorgvuldige voorbereidingen vonden in mei en juni de overdrachten plaats. Behalve transfers van credieten en deposito's werden kantoorgebouwen te Aruba en Bonaire overgenomen. Voorts nam de bank het merendeel van het voormalige B.B.P.L.C.- personeel in dienst.

De transfers beliepen Naf. 28.8 miljoen aan credieten en Naf. 25.3 miljoen aan deposito's. Het balanstotaal steeg in de periode mei en juni met Naf. 33.3 miljoen. Hoewel de groei voortvloeiende uit de B.B.P.L.C. overname substantieel was, werd deze toch overtroffen door de autonome groei die de bank in 1987 wist te realisren. Deze autonome groei bedroeg Naf. 25.1 miljoen aan additionele credieten en Naf. 33.6 miljoen aan deposito toename. Het balans-totaal steeg met Naf. 71.0 miljoen.

In zijn totaliteit nam in 1987 de crediet- verlening toe met Naf. 53.9 miljoen (71.7% groei) tot Naf. 129.1 miljoen en het bedrag aan deposito's met Naf. 58.9 miljoen (55.2% groei) tot Naf. 165.5 miljoen. Het balans- totaal overschreed per ultimo 1987 de mijlpaal van Naf. 200 miljoen.

De expansie die de bank van zowel 1986 als 1987 doormaakte — credieten stegen in deze periode van Naf. 55.7 miljoen tot Naf. 129.1 miljoen — bracht voor de bank de verplichting mee haar risicodragend vermogen dienovereenkomstig te verhogen. Met het oog hierop, hebben de aandeelhouders het volgestorte kapitaal in 1987 verdubbeld van Naf. 650.000 to Naf. 1.300.000. Aan winsthouding heeft plaatsgevonden Naf. 833.000 in 1986 en Naf. 1.844.000 in 1987. Het risico dragend vreemd vermogen (achtergestelde leningen) is in 1986 gestegen met Naf. 162.000 en in 1987 met maar liefst Naf. 4.291.000.

De onderstaande tabel geeft de aldus verkregen solvabiliteitspositie van de bank weer.

De financiële positie van de bank is in de loop der jaren zodanig versterkt zodat continuïteit definief gegarandeerd is.

De samenstelling van de balans per 1987 geeft aan de toename in deposito's, achterstellingen en eigen vermogen, tezamen Naf. 65.6 miljoen, als volgt uitgezet:

Bij Centrale banken, Buitenlandse banken en in schatkistpapier is additioneel Naf. 6.0 miljoen belegd. In vast goed is 5.5 miljoen geïnvesteerd. Nieuwe participaties beliepen Naf. 0.2 miljoen. De van B.B.P.L.C. overgenomen credieten bedroegen Naf. 28.8 miljoen. Aan overheids gegarandeerde credieten werd Naf. 4,6 miljoen verstrekt. De overige, meest commerciële credieten, bedroegen additioneel Naf. 20.5 miljoen.

Met betrekking tot het credietbedrijf is in het afgelopen jaar gebleken dat er weinig nieuwe veel belovende projecten worden aangeboden. De introductie tot markt protectie heeft weliswaar velen aangezet tot het indienen van industriële projecten, doch de meeste hiervan kwamen niet in aanmerking voor financiering vanwege een te geringe risico- aanvaarding van de initiatiefnemers of door gebrek aan know how, hetgeen gezien het ontbreken van een industriële traditie niet verwonderlijk is.

Te nadrukkelijk stemden de initiatiefnemers op de voordelen van markt- bescherming, terwijl de bank de mening toegedaan is dat het op te starten bedrijf bestand moet zijn tegen gezonde competitie. De additionele credietverlening in 1987 is veelal aangevoerd ten behoeve van bestaande bedrijven die in de verkrappende lokale markt middels innovaties, rationalisering en attitude aanpassingen een positie- verbetering konden verwezenlijken. Dit beleid van de bank heeft aanwijsbare successen opgeleverd.

Anderzijds hebben bedrijven die redelijkerwijs geen toekomst meer hebben in de nieuwe verhoudingen op Curaçao en Aruba op instigatie van de bank een proces van afbouw ingezet. In de visie van de bank zullen Curaçao en Aruba binnen enkele jaren uit het huidige economische dal kunnen klimmen, echter onder de voorwaarde dat sentimenten buiten beschouwing worden gelaten en kansrijke mogelijkheden in handen worden gegeven van competente managers. Indien deze kansrijke mogelijkheden onder kundige leiding financiering behoeven zal Banco di Caribe het als haar maatschappelijke plicht zien hieraan al haar medewerking te verlenen. Met betrekking tot haar eigen bedrijf voorziet de bank in 1988 een gematigde groei en is zij voornemens de dienstverlening aan het cliëntele verder te optimaliseren.

Zo deelt de Banco di Caribe mee in een persbericht.

Groeiontwikkeling gedurende 1987 (x Naf. miljoen)

	Kredieten			Deposito's			Balanstotaal	
31 dec. 1986		75.2	100.0%		106.6	100.0%	128.7	100.0%
BBPLC overname	28.8		38.3%	25.3		23.7%	33.3	25.9%
Autonome groei	25.1		33.4%	33.6		31.5%	38.0	29.5%
[illegible]								
31 dec. 1987		129.1	171.7%		165.5	155.2%	200.0	155.4%

Uit het nevenstaande blijkt dat de bank in 1987 niet alleen een belangrijke groei heeft bewerkstelligd, maar tevens dat een aanzienlijke buffer ad ruim Naf. 13 miljoen gevormd is om onverhoopte tegenslagen op te vangen.

	31 - 12 - 85	31 - 12 - 86	31 - 12 - 87
Gestort aand. kap.	650	650	1300
Reserves	3408	4241	6085
Achtergestelde leningen	1693	1855	6146
Risicodragend vermogen	5751	6746	13531
Risicodragend vermogen / Kredieten	10.3%	9.0%	10.5%

Illegalen aangehouden

WILLEMSTAD — In een huis aan de Ferdinastraat werden tijdens een controle twee Dominicaanse vrouwen aangehouden, die hier illegaal verblijven. Drie andere Dominicaanse vrouwen, die in hetzelfde gebouw woonden, bleken met Antillianen te zijn getrouwd.

Een van de aangehouden vrouwen bleek het paspoort van haar zus te hebben gebruikt om de Nederlandse Antillen binnen te kunnen komen. Ze wordt naar haar geboorteland teruggestuurd.

Afsluiting van cursus ontwerpen van sieraden

WILLEMSTAD- Pacheco Domacassé, hoofd van de sectie Cultuur op Curaçao reikt morgen de oorkondes uit aan de deelnemers van de cursus sieraden- ontwerpen. Deze cursus werd verzorgd door de bekende ontwerpster Henny Joanna Spelbrink en georganiseerd door Caribelo. Gedurende zes weken in maart en april hebben de cursisten zich bekwaamd in de kunst van sieraden maken.

Te Rust en Burgh zal morgen na het officiële gedeelte een [illegible] van de voorwerpen die de deelnemers tijdens de cursus gemaakt hebben. Ook zal er een demonstratie gegeven worden van de verschillende manieren waarop het hoofddoek gebruikt en bevestigd kan worden. Tussen tien uur 's morgens en twee uur 's middags zal de afsluiting van de cursus gevierd worden in de accomodaties van Asiento. Het geheel zal worden opgeluisterd met walsen en mazurka's van een 'tahe di orgel'.

WILLEMSTAD — Er hebben zeven aanrijdingen plaats gevonden met een totale schade van bijna negenduizend gulden. Twee personen raakten licht gewond.

Kousa Komun feliciteert Staten

WILLEMSTAD — Kousa Komun feliciteert de Staten van de Nederlandse Antillen met hun vijftigjarig jubileum. Dit schrijft de voorzitter, Oscar Castillo, in een telegram aan statenvoorzitter Onofre Bikker.

Castillo wenst de Staten kracht en wijsheid toe om in deze moeilijke tijd onze democratie te verdedigen en te verstevigen. Verder zegt hij de steun toe van Kausa Komun bij de toekomstige werkzaamheden van de Staten.

WILLEMSTAD- De organisatie van Kybernet 76 maakt belangstellenden erop attent dat de activiteiten die morgen vanaf tien uur 's morgens plaats zouden vinden op het terrein van Suvek, zijn verplaatst naar het veld te Suffisant. Voor meer informatie, telefoon: 55170 of 55153.

Venezolaanse boeken voor bibliotheken

WILLEMSTAD — Op uitnodiging van de minister- president, Don Martina, is gisteren op Curaçao de directrice van het instituut autonome nationale bibliotheek en diensten van bibliotheken van Venezuela, Virginia Betancourt Valverde, aangekomen.

Tijdens haar bezoek zal mevrouw Betancourt, die een dochter is van wijlen president Romulo Betancourt, een aantal boekwerken schenken aan de bibliotheek van Curaçao.

Tijdens haar verblijf zal zij beleefdheids- bezoeken afleggen bij gouverneur prof. dr René Römer, minister- president Martina [illegible] Rozier[illegible]

Voorbereiding feest

Misviering voor buurten van Santa Rosa

WILLEMSTAD — Met het oog op de voorbereiding van de viering van het 150- jarig bestaan van de Santa Rosa- kerk in de gelijknamige buurt worden in de verschillende wijken van de parochie bijeenkomsten gehouden tot [illegible].

Daarbij [illegible] aan een misviering. [illegible] een dergelijke misviering [illegible] wel om zeven uur 's avonds. Deze is speciaal bedoeld voor de volgende buurten: Libie, Ken Uzelf, Tukakas, Oost Santa Rosa, Noord Santa Rosa, Ma Louisa, Kwartje, Hoest, St. Thomas, Soldedat, Jan Booi en omgeving.

BANCO DI CARIBE N.V.

CONDENSED BALANCE SHEET AS AT 31 DECEMBER 1987

After appropriation of profits

ASSETS	31 December 1987 Nafl. - US$ 0.56	31 December 1986 Nafl. - US$ 0.56
Cash and due from Banks	23.2[illegible].000	19.839.000
Neth. Ant. treasury bills and bonds	19.43[illegible].000	16.850.000
Loans	129.14[illegible].000	75.190.000
Fixed assets	8.89[illegible].000	3.428.000
Investments	32[illegible].000	100.000
Other assets	1.53[illegible].000	416.000
Clients Liability under L/C's and Guarantees	17.45[illegible].000	12.879.000
	Nafl. 200.028.000	128.702.000

LIABILITIES	31 December 1987 Nafl. - US$ 0.56	31 December 1986 Nafl. - US$ 0.56
Capital, paid up	1.300.000	650.000
Reserves	6.085.000	4.241.000
Shareholders' equity	7.385.000	4.891.000
Subordinated Loans	6.146.000	1.855.000
Total shareholders' equity and subordinated loans	13.531.000	6.746.000
Due to Banks	108.000	
Deposits:		
Time and Savings	147.175.000	95.701.000
Demand	18.352.000	10.917.000
Other Liabilities	3.404.000	2.459.000
L/C's and Guarantees issued	17.458.000	12.879.000
	Nafl. 200.028.000	128.702.000

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek) maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers) woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

KOKOLISHI (tel.: 8198): verzameling Bonaireaanse schelpen en koraal; open van dinsdag t/m vrijdag van 10.00-12.30 uur - Kaya Nikiboko Zuid 3.

LVV: **openingstijden slachthuis** maandag t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00-16.00 uur en donderdag en vrijdag van 06.00-11.00/11.30-14.30 uur.

(9 april)
SONGFESTIVAL: 20.00 uur 'Festival Voz di Cultimara' - Jeugdhuis Jong Bonaire.

CONCERT: 20.30 uur van Willem Breuker Kollektief - Beachhut, Bonaire Beach Hotel.

(10 april)
BPWU (**t.g.v. 12-jarig bestaan**): 17.00 uur volleybaltoernooi - Sentro di Bario Rincon.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

DOOR BIJ ELKAAR OPTELLEN PENSIOENEN

Voor gedupeerden moet BC regeling treffen

PDB: gepensioneerden door ontvanger onprettig verrast

KRALENDIJK — Volgens de Partido Democratico Bonairiano (PDB) zal het huidige Bestuurcollege dat wordt gevormd door de UPB en de POB de geschiedenis ingaan als het BC van de ontslagen. Eveneens, aldus PDB- voorzitter Avelino Cecilia stroomden de belastingaanslagen vanaf de dag dat de coalitie Forsa Nobo haar intrede deed in het bestuurskantoor, de huiskamers binnen.

Bonaire heeft een ontvanger aangetrokken, aldus de PDB die geen genade kent; zelfs niet voor de minder goed- gesitueerden. Uit betrouwbare bron heeft de oppositie- partij vernomen, dat echter de grote vissen met aanzienlijke belasting- achterstanden, rustig rondzwemmen. De kleine man echter wordt in de kraag gegrepen. Vooral de ouden van dagen die moeten leven van een klein pensioen zijn de dupe. Ook zij ontvangen twee tot drie aanslagen van achterstallige belasting.

DRINGEND BEROEP

Overigens zegt partijvoorzitter Avelino Cecilia wel te weten waar de schoen wringt. Dat is dan ook de reden dat de PDB een dringend beroep doet op de eilandelijke en de landelijke bestuurders om goede nota te nemen van hetgeen de PDB naar voren brengt. Men dient de hand aan de ploeg te slaan en zo spoedig mogelijk met een aanvaardbare oplossing te komen.

Verschillende van de ouderen ontvangen twee pensioenen, aldus de voorzitter van de PDB. Een als ouden van dagen en een van de overheid. Beide pensioenen echter volgens de PDB niet in aanmerking voor een belasting- aanslag. Daarom trekt de overheid noch de Sociale Verzekering Bank (SVB) dan ook loonbelasting van de uitkeringen af. Het ontvangers- kantoor heeft een ander systeem en telt beide pensioenen op en dan is het totaalbedrag uiteindelijk wel belastbaar. Helaas voor de gepensioneerden moeten nu de achterstallige belastingen van soms vier jaar achtereen betaald worden.

Om te voorkomen dat de pensioentrekkers in moeilijkheden komen, adviseert het PDB- bestuur om met de ontvanger een regeling te treffen over de achterstallige betalingen. Op het moment dat de overheid deze zaken geregeld heeft, adviseert de PDB aan de gepensioneerden om maandelijks wat geld opzij te leggen en daardoor te voorkomen om aan het eind van het jaar voor een onprettige verrassing te komen staan. De PDB verzoekt met nadruk aan het BC om wel degelijk rekening te houden met de ouderen. Zij zijn het die meer dan wie dan ook van een lichamelijke en geestelijke rust moeten kunnen genieten, aldus partijleider van de PDB Avelino Cecilia.

Instructies op Statia

Nos futuro onderzoek gaat tweede ronde in

SINT EUSTATIUS — In samenwerking met het Nederlands Inter- universitair Demografische Instituut — NIDI in Den Haag en het Instituut voor Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek van de Rijksuniversiteit Utrecht — ISOR en Kamara Sindikal werd vorige maand een enquete gehouden op alle eilanden van de Nederlandse Antillen door de Universiteit van de Nederlandse Antillen, UNA.

De UNA heeft een studie project 1985-1986 Nos Futuro (Onze Toekomst) over het politieke systeem en de staatkundige structuur van de Nederlandse Antillen. Bij dit project zijn alle faculteiten van de UNA ingeschakeld. Op 7 april kwamen Merelyn Martine, studente sociale en economische faculteit van de UNA en Corrie Tempel evens verbonden aan de UNA naar St. Eustatius om instructies te geven voor de tweede ronde van dit onderzoek.

Tevens worden er interviews gehouden met de politieke leiders op deze eilanden. Coördinator op Statius is Clyde van Putten. Er zijn 83m mensen uit de kiezerslijst gekozen voor deze enquete. De resultaten voor Saba en Statius zijn vrijwel gelijk.

Op de vraag welke structuur wenselijk is scoorde St Eustatius: de Antillen van vijf 84%, Status Apartus 2%, Antillen van 4, 3 of 2 14%; Saba: de Antillen van vijf 83%, Status Apartus 2%, Antillen van 4, 3 of 2 15%.

Voetbalcompetitie-schema gewijzigd

KRALENDIJK — In de Antilliaanse selectie zijn vijf spelers van Bonaire opgnomen. Vier daarvan komen uit s.v. Estrellas hetgeen voor die vereniging in competitieverband wel wat problemen met zich meebrengt.

De geselecteerde Bonaireaanse voetballers zijn Alsie Anthony, Arthur Cecilia, Jean Pierre Cecilia, Jose Piar en Johan Domacasse. Voor de eigen competitie heeft s.v. Estrella nu verzocht om een wijziging. Het bestuur van de Bonaireaanse Voetbal Bond (BVB) vindt dat verzoek redelijk en heeft besloten in het eerder opgestelde competitieschema dus een wijziging aan te brengen tot de geselecteerde spelers weer volledig ter beschikking zijn van de club.

Het nieuwe schema ziet er als volgt uit: 08-04-88 Uruguay - Flamingo; 10-04-88 Real Rincon - Vitesse; 13-04-88 Juventus - Vespo; 15-04-88 Flamingo - Real Rincon; 17-04-88 Juventus - A.T.C.; 20-04-88 Vitesse Vespo; 22-04-88 Real Rincon - Juventus; 24-04-88 Uruguay - A.T.C.

Student on Broadway

OOK DIT JAAR hield de UNA een talentenjacht aan de Pedagogische Akademie, de MAO en de UNA, die resulteerde in een show met de titel 'Students on Broadway'. Nu is die titel wel erg groots, maar er werd een show gegeven op Curaçao in het Centro Pro Arte, die voor het publiek een geslaagde avond opleverde.

Veel dans, jazz, moderne maar ook folkloristische dansen als mazurka, danza en tumba werd ten tonele gebracht. Ook drama. Vooral dat drama trok de aandacht. De studenten van de PA bijvoorbeeld, hebben een eigen bewerking gemaakt van het sprookje Assepoester. De tekst ligt gedeeltelijk vast, maar wordt toch voor het grootste deel geïmproviseerd. U ziet alles wat u verwacht: de boze stiefmoeder, de zusters, het feest, de prins en het schoentje — en toch is het hun eigen studenten- sprookje geworden.

Ook in de andere dramastukken 'Shorombu' en 'T'ami ta Shoko' toonden de studenten hun eigen gezicht, zoals ceremonie- meesters Xavier Specht en Monique Felida opmerkten, maar ik hoop niet, dat dat voor alle studenten klopt. Leuk was, dat de bruasamenkomst al in de zaal begon, waaierden veel mensen om de wierooklucht enigszins te verminderen.

Ook een andere keer kwamen de artiesten vanuit de zaal op en dat vergroot de betrokkenheid van het publiek. Hoewel dat publiek gisteravond voor een groot deel uit mede- studenten bestond — en die lieten hun betrokkenheid bij de muziek en bij een bekende artiest duidelijk merken. Het hoogtepunt vormde de slotdans, een afrocaribische dans met muziek van de groep 'Issoco'. Het vakmanschap van de muziek zette zich voort in de dans van de laatste ballerina in het zwart.

Met deze talentenshow, nu al voor het vierde jaar, wil de UNA de studenten de gelegenheid bieden om naast hun studie ook op andere gebieden hun creativiteit te ontwikkelen en daarnaast de banden tussen de drie onderwijs- instituten versterken. De show is ook vanavond nog te zien in het Centro Pro Arte.

NEL CASIMIRI

Bedacht in wolken over verblijf in Caracas

Vierstemmige compositie aan Caracas opgedragen

KRALENDIJK — Geïnspireerd door de prachtige panorama's en het levensritme van Caracas, heeft Rudy Bedacht een vierstemmige compositie geschreven, waarvan hij het eerste exemplaar op 8 april jl. heeft aangeboden aan de consul van Venezuela op Bonaire, mevrouw Cristina Garcia de Metsch.

Tijdens een korte plechtigheid in het consulaat, waarbij de compositie Caracas, con mucho cariño werd overhandigd, onderstreepte componist Bedacht het belang van goede culturele betrekkingen tussen Bonaire en Venezuela, en zei hij ervan overtuigd te zijn, dat deze op de meest directe wijze kunnen worden bevorderd door muzikale manifestaties.

RECENT BEZOEK

De componist verwees in dit verband naar zijn recente bezoek aan Venezuela, mogelijk gemaakt door mevrouw García, en zijn succesvol optreden met muziek- pedagogische lezingen en auditieve proeven in een drietal muziek- instituten van Caracas. De muzikale rijkdommen en reserves waarover Venezuela beschikt, hebben grote indruk gemaakt op de componist, en hiervan heeft hij willen getuigen, door zijn klank- expressie vierstemmig te schrijven, zodat die ook kan worden uitgevoerd door grote orkesten. De compositie staat in vierkwartsmaat en heeft een op klassieke structuren gebaseerde samenstelling, maar Bedacht heeft ook de mogelijkheid opengelaten het stuk als joropo te vertolken, een van de meest authentieke ritmen van de Venezolaanse muziekcultuur.

PREMIERE

De Bonaireaanse première van Caracas, con mucho cariño zal over enkele maanden plaatsvinden tijdens een concert van het tien musici sterke gitaarorkest Vibrato, waarvan Bedacht de oprichter en dirigent is, terwijl er ook afspraken zijn gemaakt om het stuk door verschillende orkesten in Caracas te laten uitvoeren..

De Venezolaanse consul zei in haar dankwoord, speciaal vereerd te zijn door de compositie, omdat zij namelijk geboren is in Caracas. Een copie van de compositie zal zij meteen zenden naar het ministerie van Buitenlandse zaken in Caracas, dat de heer Bedacht tijdens zijn lezingentoernooi in maart.

UITWISSELEN

Consul García de Metsch zei, dat de bemiddeling van haar consulaat tot het afvaardigen van Rudy Bedacht naar Venezuela, gezien kan worden als een eerste stap op de weg naar intensieve culturele uitwisseling tussen Bonaire en haar land, en in dit verband sprak zij de hoop uit, dat meerdere personen en groepen uit Bonaire gebruik zullen maken van de uitwisselings- mogelijkheden die Venezuela kan bieden.

VBC over ontwikkeling toerisme op Curaçao

Adekwate belasting-faciliteiten nodig

WILLEMSTAD — "Toeristische ontwikkeling is vrijwel onmogelijk zonder adequate (belasting)faciliteiten. Het is daarom goed te horen, dat de regering hoopt medio dit jaar nog adequate belasting- faciliteiten te kunnen bieden aan buitenlands koopkrachtige gepensioneerden".

"Het succes van verschillende toeristische projecten als Cas Abao, Port San Nicolas en anderen die in voorbereiding zijn, hangt mede af van de aantrekkingskracht die Curaçao weet uit te oefenen op welgestelde buitenlandse gepensioneerden, die de rest van hun leven op een rustig eiland in een prettige sfeer willen doorbrengen". Aldus de VBC in een communiqué.

"Even of nog belangrijker zijn faciliteiten voor de rest van de grote groep toeristen, die Curaçao moet aantrekken. Helaas is het nog steeds zo, dat de overheid zelf de ontwikkeling van Curaçao's eerste prioriteit ondermijnt, toepassing van met name invoerregelingen die de ontwikkeling van watersport- faciliteiten in de weg staan.

Ofschoon Curaçao een toeristisch oord is, wordt nog steeds maar liefst 40 procent invoerrechten geheven op 'pleziervaartuigen'. Hieronder vallen de plezierjachten van buitenlanders die een paar maanden op Curaçao willen komen doorbrengen en dus ook bijdragen aan de ontwikkeling van het toerisme. Ook op waterfietsen en ander materiaal ten behoeve van de ontspanning van de toerist moeten hoge invoerrechten betaald worden, met het gevolg, dat de ontwikkeling van deze toeristische activiteiten ook achterblijft".

Het persbericht van de VBC eindigt aldus: "Een overheid die (terecht) de ontwikkeling van het toerisme als eerste prioriteit gesteld heeft, kan niet toestaan dat het nastreven van haar doelstellingen doorkruist wordt door obsolete wettelijke regeling, die zij zelf oplegt. Het is te hopen, dat de benodigde wijzigingen in de wet dan ook snel worden doorgevoerd".

VBC wil graag brede basis coalitievorming

WILLEMSTAD — "De berichtgeving over de formatie van een nieuwe regering wijst er tot nu toe op, dat alle politieke partijen bereid zijn mee te werken aan een coalitie op brede basis", aldus de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao (VBC).

De VBC verheugt zich over deze ontwikkeling en is ervan overtuigd, dat politici van deze bereidheid gebruik zullen maken en zich serieus zullen inzetten om zowel op Lands- als op Eilandsniveau te komen tot een sterke coalitie op brede basis.

Het bedrijfsleven heeft er meerdere keren op gewezen, dat nu, meer dan ooit tevoren, het nodig is dat ons land geregeerd wordt door een coalitie die brede steun geniet in zowel politieke kringen als van de rest van de gemeenschap. De ontwikkeling van de laatste dagen zijn een aanwijzing, dat de politici dit beseffen en bereid zijn er ook hun medewerking aan te geven. De VBC rekent erop, dat de door de gouverneur benoemde formatrice hier ook inhoud aan zal weten te geven. Zo schrijft de VBC in een persbericht.

Advocaat verdachte moord op Heijn:

'E. overweegt aanbieden excuses'

AMSTERDAM — De hoofdverdachte in de Heijn- zaak, F.E., overweegt zijn excuses aan te bieden aan de familie Heijn. Mr C. Sanders, de Haarlemse advocaat die is aangewezen als verdediger van E., heeft dit vandaag desgevraagd meegedeeld.

"Er wordt aan gedacht om iets tegen de familie te zeggen. Op dit moment weten we nog niet in welke vorm, dat zou moeten worden gegoten. Ik weet echter niet of het wel op zijn plaats is zoiets te doen, omdat woorden hier eigenlijk toch tekort schieten", aldus Sanders.

Hij heeft na de arrestatie van E. drie uur met de Landsmeerse ingenieur gesproken. De verdachte maakt volgens hem een stabiele indruk en is zich goed bewust van alles wat is gebeurd en de situatie waarin hij nu verkeert. Ook is hij er volledig van op de hoogte, dat zijn kinderen enige tijd hebben vastgezeten en zijn verhoord, terwijl ook zijn echtgenote nog steeds wordt verhoord over eventuele medeplichtigheid. "Hij reageert hier zeer gelaten op", verklaart Sanders.

Hij heeft eveneens met E. besproken, dat hem mogelijk een veroordeling tot een levenslange gevangenisstraf boven het hoofd hangt, maar ook hierop heeft de verdachte volgens hem berustend gereageerd. "Maar ja, hij verkeert ook niet in een positie waarin hij anders zou kunnen zeggen of doen", meent de advocaat. E. heeft zich volgens hem wel bereid verklaard volledig aan het onderzoek mee te werken.

Sanders zal dit weekeinde beslissen of hij de verdediging van de zaak van E., die wordt verdacht van moord, ontvoering en afpersing, definitief op zich zal nemen. Hij wil eerst bekijken of hij de verdachte alle juridische bijstand kan verlenen die hij nodig heeft in zijn situatie. De verdachte zelf heeft volgens hem geen bezwaar geuit tegen het optreden van Sanders als zijn advocaat.

Sanders zegt al bedreigd te zijn "dat hij voor zijn leven moet vrezen" als hij de verdediging van E. op zich neemt. Een anoniem telefoontje met een dergelijke strekking is gisteren op zijn kantoor binnengekomen.

Verhaal Somerset Maugham via Radio Caribe

WILLEMSTAD — In een vertaling en bewerking in het Papiamentu, mede een aanpassing voor de radio van Eddie Pieters Heyliger, brengt 'Echa Palabra' het verhaal 'E Fli'(The Kite) van W. Somerset Maugham.

'E Fli (De Vlieger) is het verhaal van een moederliefde, die te ver gaat en het huwelijk van haar (enige) zoon op de klippen doet lopen.

'Echa Palabra' is op zondagochtend vanaf half elf tot elf uur te beluisteren via Radio Caribe.

TE KOOP GEVRAAGD:
"HUIS"

wensen:
- Huis moet liefst gelegen zijn in de wijken Dominguito, Steenrijk, Vredenberg, Koraal Specht, of in de omgeving van de kerk van Janwé.
- Met ruim erf en beplante tuin
- Met 2 of meer slaapkamers.

Gelieve volledige offerte met gespecificeerde gegevens te richten aan het buro van dit blad, onder nummer 12, Curaçao.

Gevraagd
INWONEND DIENSTMEISJE
Lief voor kinderen
Tel. 75594

Reis gerust met
CTC travel
tel: 616811
616812
613200

TDS
TELEVISION DISTRIBUTION SYSTEMS (CURAÇAO)
Schottegatweg Oost 209

presenteert tesamen met

NBC
NBC International, Ltd.
National Broadcasting Company, Inc.

Zondag 10 april
08.00 's morgens "SUNDAY TODAY"
en om
09.30 "MEET THE PRESS"
Deze week met als gast
ex-president Nixon
Voor het eerst "live" op T.V. na Watergate

---

a.s. Zondag v.a. 11 uur

Heerlijk Surinaams eten verkrijgbaar, zoals
Pom, Pastei, Bami, Nassi, Rotie, Chinese kip, fijne Bojo en bruine bonen met rijst.

Adres: Cassandraweg 26
Telf.: 72860

Echtpaar zonder kinderen zoekt
ongemeubileerde 3 KAMERWONING
in nette buurt
tot maximaal ƒ.800.- p.m.
Bij succes een beloning.
Tel.: 73930 tussen
12 uur - 13 uur
18 uur - 20 uur

St. Rose Hospital

Bij 't St. Rose Hospitaal is er plaatsings mogelijkheid voor

DRIE (3) VERPLEEGKUNDIGEN
met ruime ervaring

Sollicitaties met vermelding van referenties worden ingewacht aan: 't Hoofd van de Verplegingsdienst.

ADRES: ST. ROSE HOSPITAAL
POSTBUS 217,
PHILIPSBURG,
ST. MAARTEN N.A.

UITNODIGING

In het kader van de Cola Debrotvoordrachten op zondagmorgen zal

DRS. AART BROEK

op zondagmorgen 10 april een voordracht houden over

MOTIEVEN IN HET WERK VAN WILLEM KROON EN SHON WEIN HOYER

Plaats	: Aula-UNA
Datum	: Zondag 10 april 1988
Tijdstip	: 11.00 uur
Taal	: Nederlands/Papiamentu
Toegang	: Vrij. Na afloop koffie/thee op de Patio.

De Rector-magnificus UNA
Mr.drs. Alex Reinders.

UNA
Universidat Nashonal di Antia
Universiteit van de Nederlandse Antillen
University of the Netherlands Antilles
Universidad de las Antillas Neerlandesas

OPENBARE VERKOOP

Op dinsdag, 19 april 1988 des voormiddags om 10 uur zal ten kantore aan de Polarisweg 31-33 alhier ten overstaan van een van de notarissen of diens plaatsvervanger van het kantoor Palm & Senior in het openbaar worden verkocht ex artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek:

een perceel grond gelegen op "BRIEVENGAT", ter grootte van 780m², nader omschreven in meetbrief nummer 457 van 28 augustus 1975, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Kaya Tapakonchi 1.

De veilingsvoorwaarden liggen ter inzage op voormeld notariskantoor vanaf 8 dagen vóór de veiling en houden onder meer in dat iedere bieder gehouden is terstond een bankgarantie of andere vorm van zekerheid te stellen tot nakoming van zijn bod en de bijkomende kosten.

NOTARISKANTOOR PALM & Senior
Polarisweg 31-33
tel.: 613199-613659

El Escritorio Jurídico

EZAGUI SPRITZER & MAMAN

Se complace en hacer del conocimiento de su clientela y público en general su incorporación a la firma internacional KAPLAN, RUSSIN & VECCHI.

Esta incorporación nos brinda la oportunidad de ofrecerles oficinas propias en las ciudades de:

Bangkok, Thailandia (KAPLAN, RUSSIN & VECCHI) * Madrid, España (KAPLAN, RUSSIN, VECCHI & FRANCISCO IGLESIAS) * Bogotá, Colombia (KAPLAN, RUSSIN, VECCHI & PERENZIN LTD) * Santo Domingo, República Dominicana (KAPLAN, RUSSIN, VECCHI & HEREDIA BONETTI) * New York, New York (KAPLAN, RUSSIN, VECCHI & PEROFF) * San Francisco, California (KAPLAN, RUSSIN, VECCHI, EYTAN & COLLINS) * Taipei, Taiwan (KAPLAN, RUSSIN, VECCHI & PARKER) * Washington, USA (KAPLAN, RUSSIN & VECCHI)

Además de las corresponsalías que mantenemos en el resto del mundo, donde estamos en capacidad de prestarles servicios en las áreas de Propiedad Industrial (Marcas y Patentes), Derecho Corporativo y Actividad Judicial.

EZAGUI SPRITZER & MAMAN

TELEFONOS: 71.80.49 - 71.77.24 - 71.78.67 - 72.87.42 - 72.82.47
FAX: 72.79.77 - TELEX: DEPVE 27832
DIRECCION: Boulevard de Sabana Grande, Edf. Banco Metropolitano, 2do. piso, Caracas.

FESSKA

ta organisá serie di konferensia riba

" DESAROYO DI KORSOU "

Dosente	: Dr. Amado E.J. Römer
Fecha	: 13 - 15 - 18 - 20 - 22 i 27 di april 1988
Ora	: 20.00 - 22.00 or
Lugá	: Universidat Nashonal di Antia (JO-4)
Idioma	: Papiamentu
Inskripshon	: ƒ. 15.- (studiantenan di UNA mester mustra collegekaart.)

Por inskribí na ofisina di FESSKA, pastorie Sta. Famia, telefòn 623413 riba djaluna, djarason i djabièrnè entre 09.00 - 12.00 di mainta.

Huur Uw winkel unit in

MURKANDERG *Supermarket*

Er zijn nog mogelijkheden voor vestiging van:
- [illegible]
- auto onderdelen shop
- boutique store
- [illegible]
- electronicazaak/videotheek
- giftshop
- boekhandel
- handicraft shop
- [illegible]

Voor een afspraak kunt U contact opnemen met de Hr. J. Rooijakkers, tel.: 618888.

GEVRAAGD
VRL. ADMINISTRATIEVE KRACHT

Vereiste:
* Havo 4 met Handelspakket
Zonder bovengenoemde vereiste onnodig te solliciteren.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan het buro van dit blad, Curaçao, onder no. 11.

CTC/LATRA

CURACAO TRADING CO. (N.A.) N.V.
member Van Ommeren-Ceteco group of companies

CTC / LATRA is op Curaçao aktief in de verkoop aan particulieren en groothandel van bouwmaterialen, sanitair en hardware, huishoudelijke apparaten zoals koelkasten, wasmachines, airconditioners, maar tevens ook televisietoestellen, audio apparatuur en kleine huishoudelijke apparaten. De foods afdeling distribueert haar produkten onder lokale supermarkets en botica's, terwijl ons reisbureau C.T.O. Travel, passages verzorgt voor zakenreizen en vakantietrips over de hele wereld.
In onze organisatie hebben wij twee vakatures, te weten:

SECRETARESSE

Haar taak zal bestaan uit het verzorgen van de administratie en correspondentie van een van de commerciële afdelingen, naast een prettige werksfeer met veel afwisseling in opdrachten, biedt deze funktie een grote mate van zelfstandigheid waarbij uitgroei-mogelijkheden behoren naar een commerciële neventaak.
Kandidaten dienen een goede beheersing te hebben van de Nederlandse en Engelse taal, terwijl kennis van Spaans tot aanbeveling strekt.
Een goede secretaresse-opleiding op executief niveau alsmede minimaal 3 jaar ervaring zijn voor een succesvolle sollicitatie een vereiste.

TECHNISCH-COMMERCIEEL MEDEWERKER

[illegible] afdeling waar men offertes voor aanbestedingen voorbereidt en orders [illegible] projektontwikkelaars begeleidt, is teamverband een prioriteit. Het [illegible] van deze verkoopfunktie vormt een interessante uitdaging voor een [illegible] technische man die hiervoor een gedegen opleiding heeft genoten, waarbij [illegible] soortgelijke funktie duidelijk een pre is.
Goede [illegible] eigenschappen en het doorzettingsvermogen om de soms lange projektwegen [illegible], zijn voor een kandidaat bijzonder belangrijk.

Geïnteresseerden kunnen een eigenhandig geschreven sollicitatie richten aan de Direktie van CTC/LATRA, Postbus 30 [illegible] onder vermelding van curriculum vitae en vergezeld van een recente pasfoto.

EILANDGEBIED CURACAO

AANGIFTE VAN NIEUWE LEERLINGEN

Voor het Openbaar Kleuter- en Basisonderwijs klas 1 t/m 6 voor jongens en meisjes.
Donderdag 14 april 1988 van 9.00 uur tot 12.00 uur en van 15.00 uur tot 16.00 uur voor de Openbare Basisscholen en Kleuterscholen.

Ingeschreven worden de de:
CARLOS JOZEF [illegible] BASIS- EN GOUV. D.L. HELFRICH KLEUTERSCHOOL, leerlingen wonende in de wijk Marie Carmelo, ten oosten van Punta Cardonweg, Weis en ten westen van de Comanchestraat en Brievengat.
JOAN [illegible] BASIS- EN -KLEUTERSCHOOL, van Leeuwenhoekstraat/Pater Euwensweg [illegible], leerlingen wonende ten westen van de Belvederestraat, Naniesteeg, Bajonetstraat en Sebasteeg tot een de wijk Buena Vista.
PEDRO LUIS BRIONBASIS- EN -KLEUTERSCHOOL, Grebbelinieweg/Panoramaweg te Steenrijk, leerlingen wonende ten oosten van de Sittardstraat/Velpstraat en ten zuiden van Salina en de Caracasbaaiweg en Kuetbaiten.
ATANACIO EMILIO GOILOBASIS EN -KLEUTERSCHOOL, St. Michielsweg/Zeeweg Parkweg te Julianadorp, leerlingen wonende ten westen van de wijk Buena Vista.
PRINS BERNHARDBASIS EN -KLEUTERSCHOOL, Weis Afo, leerlingen wonende in de wijk Marie Carmelo, ten westen van de Punta Cardonweg, Dein en ten oosten van de W. Churchillweg, Weis Afo, Suffisant.
PRINSES MARGRIETBASIS EN -KLEUTERSCHOOL, Bahamasweg te Buena Vista, leerlingen wonende ten noorden van de La Plataweg tot en met Buena Vista.
OPENBARE BASIS- EN -KLEUTERSCHOOL, te Montagne Abou, leerlingen wonende Montagne Abou, nieuwe wijk Montagne Abou.
ORANJEBASIS- EN -KLEUTERSCHOOL, Oranjestraat, leerlingen wonende ten westen van de [illegible] Velpstraat tot de Sint Annabaai.
[illegible] BASIS- EN -KLEUTERSCHOOL, [illegible]weg/Franco Bleemweg [illegible] leerlingen wonende ten noorden van de Caracasbaaiweg en ten oosten van de Comanchestraat.
PRINSES IRENEKLEUTERSCHOOL, [illegible], leerlingen wonende ten [illegible] Gorsiraweg, Arraraweg, Berg Altena, Salina en ten westen van de Schottegatweg Oost.
J.W.TH. SCHOTBORGHBASIS EN -KLEUTERSCHOOL, Tumbastraat, Koraal Specht, [illegible] Dominguito, Koraal Specht en omgeving.
J.S. CORSEN BASIS EN -KLEUTERSCHOOL, te Brievengat, leerlingen wonende te Brievengat.
MICHIEL MARTINUS RÖMERBASIS EN -KLEUTERSCHOOL, Magdalenaweg te [illegible], leerlingen wonende ten noorden van de Caracasbaaiweg en ten oosten van de Comanchestraat.
COLA DEBROTBASIS EN -KLEUTERSCHOOL, te Noord Roozendaal, leerlingen wonende te Noord Roozendaal, Bivak, Heintje Kool, Welgelegen, Mirie Plete, Wienapa, Noorwegen, Paradijs en Gera.
C.M.L. [illegible] BASIS EN -KLEUTERSCHOOL, te Stenen Koraal, leerlingen wonende te Groot Muizenberg, Seru Fortuna, Stenen Koraal en Sta. Maria ten noorden van de W. Churchillweg.
OPENBARE BASIS EN -KLEUTERSCHOOL TE TERRA KORA, leerlingen wonende te Tera Korá en Banda Abou.

Bij inschrijving van leerlingen dient overgelegd te worden: Een uittreksel uit het geboorteregister of een trouwboekje.
De leerlingen voor de kleuterscholen moeten [illegible] de leeftijd van 4 jaar en de leerlingen voor de scholen voor Basisonderwijs moeten vóór 1 oktober de leeftijd van 6 jaar hebben bereikt.

Het Hoofd van de Dienst Onderwijs,
H.A. Jourdain.

[illegible]
TRUPIAL INN

De lekkerste
ROTIES
Pom, pastei, Chinese kip, [illegible], moksi alesie, nassie, bami, shrimp special, bruine bonen, etc.
kunt U krijgen elke zondag vanaf 12 uur te
Koraal Partir kav. 87
tel.: 674103

TE KOOP
RO-RO-BARGE

Lengte	: 25m
Breedte	: 8,84m
Hoogte	: 2,40m
Gross tonnage	: 458

As is where is, elk aannemelijk bod.

Telefoonnr. 613712

Curaçao vakantie [illegible]
[illegible] bij
[illegible]